

Arbetslöshetsförmåner

31.01.2024

Innehåll

1 Förmånsanvisning	1
1.1 Kundens helhetsituation	1
1.2 Vem kan beviljas förmånen?	1
1.2.1 Arbetskraftspolitiska omständigheter	2
1.2.2 Arbetsoförmåga	3
1.2.3 Ålder	3
1.2.4 Hur hindren för att vara på arbetsmarknaden inverkar	4
1.2.4.1 Värnplikt eller civiltjänstgöring	5
1.2.4.2 Fängelsestraff	5
1.2.4.3 Sjukhusvård eller annan därmed jämförbar institutionsvård	6
1.2.4.4 Hinder för att vara på arbetsmarknaden och sysselsättningsfrämjande service	6
1.2.5 Barnförhöjning för barn under 18 år som förmånstagaren har att försörja	6
1.2.6 En person blir arbetslös från ett lönearbete – utredning av arbetsvillkoret	7
1.2.6.1 Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor	8
1.2.6.1.1 Arbetstid	9
1.2.6.1.2 Arbete som omfattas av en försäkring samt lönen	9
1.2.6.2 Granskningsperiod för arbetsvillkoret	10
1.2.6.2.1 Förlängning av granskningsperioden	11
1.2.6.3 Arbetsvillkorets giltighetstid	12
1.2.6.3.1 På arbetsmarknaden eller inte	12
1.2.6.3.2 Godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden	13
1.2.6.4 Särskilda situationer i fråga om arbetsvillkoret	13
1.2.6.4.1 Lärare	14
1.2.6.4.2 Lönesubventionerat arbete	15
1.2.6.4.3 Sysselsättningsskyldighet	15
1.2.6.4.4 Företagares familjemedlem	15
1.2.6.4.5 Person som utför skapande arbete	16
1.2.6.4.6 Idrottsutövare	17
1.2.6.4.7 Arbetstagare som arbetar hemma	17
1.2.6.4.8 Arbete som verkställande direktör	18
1.2.7 Företagare	18
1.2.7.1 Vem är företagare	19
1.2.7.1.1 FöPL/LFöPL	20
1.2.7.1.2 Delägare	20
1.2.7.1.3 Familjemedlemmar som företagare	21
1.2.7.1.4 Olika former av företagsverksamhet	21
1.2.7.1.5 Inledande och upphörande med företagsverksamhet	22
1.2.7.1.6 Upphörande med företagsverksamhet	22
1.2.7.2 Företagares arbetsvillkor	23
1.2.7.2.1 Företagsverksamhet som ska räknas in i företagares arbetsvillkor	24
1.2.7.3 Inkomster av företagsverksamhet och jämkning	25
1.2.7.3.1 Kontroll av företagsverksamhetens inkomster	27
1.2.7.3.2 Företagsverksamhet som inletts under arbetslöshet och sysselsättning genom eget arbete	27

1.2.7.4 Vinst från försäljning av företagsegendom	28
1.2.7.4.1 När periodiseras försäljningsvinsten?	29
1.2.7.4.2 När ska försäljningsvinsten inte periodiseras?	29
1.2.7.4.3 Granskning av balansräkningen	30
1.2.7.4.4 Fastställande av försäljningsvinst	31
1.2.7.4.5 Förfarandet vid periodisering av försäljningsvinst	32
1.2.8 Permitterade	33
1.2.8.1 Heltidspermittering	34
1.2.8.2 Förkortad arbetsvecka	34
1.2.8.3 Förkortad arbetsdag	35
1.2.8.4 Kombination av olika permitteringstyper	35
1.2.8.5 Övriga permitteringssituationer	35
1.2.9 Personer som deltar i sysselsättningsfrämjande service	36
1.2.9.1 Sysselsättningsfrämjande service	37
1.2.9.1.1 Rätt till förmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service	37
1.2.9.1.2 Frånvaro från sysselsättningsfrämjande service	38
1.2.9.1.3 Särskilda bestämmelser om arbetskraftsutbildning	41
1.2.9.1.4 Uppfyllande av arbetsvillkoret under pågående service	41
1.2.9.2 Kostnadsersättningar	42
1.2.9.2.1 Kostnadsersättning	42
1.2.9.2.2 Förhöjd kostnadsersättning	44
1.2.9.2.3 Kostnadsersättning utomlands	45
1.2.9.3 Förhöjningsdel	45
1.2.10 Internationella situationer	46
1.2.10.1 Krav på bosättning i fråga om arbetslöshetsförmåner	47
1.2.10.2 Deltidsarbete i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen	48
1.2.10.3 Arbetslösa som bodde i en annan medlemsstat än i den där de var sysselsatta	48
1.2.10.4 Jämställande av internationella perioder	51
1.2.10.4.1 Sammanläggning och jämställande av försäkrings- och arbetsperioder	51
1.2.10.4.2 Maximitiden för grunddagpenning och utbetalningsdagar från ett annat land	54
1.2.10.4.3 Arbetslöshetsförsäkring inom internationella organisationer	54
1.2.10.5 EU-jobbsökning	55
1.2.10.6 Brexit	57
1.3 Ansökan	58
1.4 Belopp	60
1.4.1 Jämkningsgrund	61
1.4.1.1 Jämkningsgrund	61
1.4.1.1.1 Deltidsarbete	62
1.4.1.1.2 Sporadiskt heltidsarbete	63
1.4.1.1.3 Företagsverksamhet	64
1.4.1.2 Inkomst som ska jämkas	66
1.4.1.3 Jämkningsperiod	67
1.4.1.4 Arbetstidsgranskning och granskningsperioden för arbetstiden	69
1.4.1.4.1 Arbetsberedskap	70
1.4.1.4.2 Periodarbete	71

1.4.1.4.3 Undervisningsbranschen	72
1.4.1.4.4 Arbete där arbetsgivaren inte övervakar arbetstiden	72
1.4.1.5 Hänföraende av inkomsterna	73
1.4.1.5.1 Utbetalningsprincipen	73
1.4.1.5.2 Intjäningsprincipen	73
1.4.1.6 Beräkning av beloppet och skyddat belopp	74
1.4.2 Behovsprövning av arbetsmarknadsstödet - hur de egna inkomsterna inverkar	75
1.4.3 Övriga förmåner- sociala förmåner	77
1.4.4 Kapitalinkomster	82
1.4.4.1 Inkomst av skogsbruk	82
1.4.4.2 Dividender (aktieutdelningar)	83
1.4.4.3 Ränteinkomster	85
1.4.4.4 Hyresinkomster	85
1.4.4.5 Överlåtelsevinster	86
1.4.5 Andra inkomster	87
1.4.5.1 Ersättningar som grundar sig på immateriella rättigheter	89
1.4.5.2 Stipendier	90
1.4.5.3 Arvoden för förtroendeuppdrag	91
1.4.5.4 Arvoden för närståendevård eller familjevård	92
1.4.5.5 Virtuella valutor	92
1.4.5.6 Dödsbo	93
1.4.6 Partiellt arbetsmarknadsstöd - inverkan av föräldrarnas inkomster	94
1.4.6.1 Utredning av om kunden bor i sina föräldrars hushåll	94
1.4.6.2 Föräldrarnas inkomster och deras inverkan	94
1.5 För vilken tid?	96
1.5.1 Självrisktid	96
1.5.1.1 Hur självrisktid fastställs	96
1.5.1.2 Uppnående av självrisktiden	97
1.5.1.3 Dagar som räknas in i självrisktiden	98
1.5.2 Väntetid för arbetsmarknadsstöd	100
1.5.2.1 Utredning av utbildningen	100
1.5.2.2 Granskning och fastställande av väntetid	101
1.5.2.2.1 Begränsning för unga personer och hur den uppfylls	102
1.5.2.2.2 Personer under 18 år	103
1.5.2.3 Beräkning av väntetidens längd	104
1.5.2.4 Väntetiden löper	105
1.5.2.5 Fastställande av väntetid och sysselsättningsfrämjande service	105
1.5.2.6 Sammandrag av väntetiden	106
1.5.3 Maximal utbetalningstid för grunddagpenningen	107
1.5.3.1 Dagar som räknas in i den maximala utbetalningstiden	108
1.5.3.2 Maximitiden 300 eller 400 dagar	108
1.5.3.3 Maximitid 500 dagar	109
1.5.4 Rätt till tilläggsdagar med grunddagpenning	109
1.5.4.1 Utredning av tid i arbete	110
1.5.4.2 Betalning för tid i sysselsättningsfrämjande service oberoende av maximitiden	111
1.5.5 Begränsningar	112

1.5.5.1 Lön för uppsägningstid	112
1.5.5.2 Semesterlön	113
1.5.5.3 Arbetstidsförkortning	113
1.5.5.4 Arbetstvist	114
1.5.6 Periodiseringar	114
1.5.6.1 Semesterersättning	115
1.5.6.2 Ekonomisk förmån	116
1.5.6.3 Ogrundat upphävande av anställningsförhållande eller kommunalt tjänsteförhållande	117
1.5.6.4 Penningersättning som betalats från en arbetstidsbank	121
1.6 Avgörande	122
1.7 Utbetalning	123
1.7.1 Betalning till någon annan än den sökande	124
1.7.1.1 Betalning till välfärdsområdet	124
1.7.1.2 Utkomststöd som beviljats i förskott till FPA eller ett välfärdsområde	128
1.8 Efter avgörandet	129
1.8.1 Anmälningsskyldighet	129
1.8.2 Rättelse och undanröjande av beslut	130
1.8.3 Felaktig utbetalning	131
1.8.4 Återkrav	132
1.8.5 Sökande av ändring	133
1.8.6 Bidragsfusk	134

1 Förmånsanvisning

Förmånsanvisningen används som hjälp vid handläggningen av förmåner. Anvisningen är primärt avsedd för internt bruk vid FPA.

Anvisningen publiceras som webbsidor och i pdf-format i FPA:s intranät och i pdf-format på webbplatsen Fpa.fi. Förmånsanvisningen kompletteras med ytterligare, separat publicerade handlägningsanvisningar.

Denna anvisning om arbetslöshetsförmåner omfattar grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet.

1.1 Kundens helhetssituation

När du handlägger en ansökan om arbetslöshetsförmån ska du först alltid kartlägga kundens helhetssituation. Kunden kan också ha ett behov av rådgivning gällande andra förmåner eller gällande livssituationen.

- Sätt dig in i kundens situation och bilda dig en uppfattning om helhetssituationen med hjälp av de bakgrundsuppgifter som finns till FPA:s förfogande och de handlingar som nu är under behandling.
- Komplettera uppgifter som förblivit oklara genom att i första hand kontakta kunden per telefon. Använd vid behov meddelandetjänsten eller skicka ett kundbrev.
- Beakta även andra förmåner och uppmana vid behov kunden att ansöka om dessa. Läs mer om hur andra [sociala förmåner inverkar](#) på arbetslöshetsförmånerna.

Om du vid kartläggningen av helhetssituationen märker att kunden har flera eller stora problem med hälsan, livshanteringen eller försörjningen kan kunden ha nytta av multiprofessionell service.

Läs mer i Modellen för handlägningsarbetet.

1.2 Vem kan beviljas förmånen?

Syftet med arbetslöshetsförmånerna är att trygga utkomsten för arbetslösa arbetssökande under den tid de är arbetslösa och förbättra deras förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden.

Arbetslöshetsförmånerna är en del av den bosättningsbaserade sociala tryggheten och betalas till arbetslösa personer som är bosatta i Finland. Innan arbetslöshetsförmånen beviljas måste man avgöra om personen anses vara bosatt i Finland.

Arbetslöshetsförmåner betalas i regel till personer i åldern 18–64 år. En förutsättning för att en person ska kunna få arbetslöshetsförmåner är att hen anmäler sig som arbetslös arbetssökande hos TE-tjänster och står till arbetsmarknadens förfogande. TE-tjänster granskar om den arbetssökande uppfyller de arbetskraftspolitiska villkoren för att få arbetslöshetsförmån och utfärdar ett arbetskraftspolitiskt utlåtande till FPA eller till arbetslöshetskassan.

För att en arbetssökande ska kunna beviljas en arbetslöshetsförmån ska hen samtidigt uppfylla både de arbetskraftspolitiska villkoren för förmånen och de övriga villkor som FPA granskat.

Arbetslöshetsförmåner kan betalas också till företagare och permitterade. Jämkad arbetslöshetsförmån kan betalas till en person som utför deltidsarbete eller som tagit emot ett heltidsarbete som varar en kort tid.

Beloppet av arbetslöshetsförmånen minskas av vissa sociala förmåner, till exempel barnavårdsstöd. Vissa förmåner utgör ett hinder för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Medan kunden är arbetslös kan hen delta i sysselsättningsfrämjande service. Under tiden med sysselsättningsfrämjande service har kunden oftast rätt till arbetslöshetsförmån.

Arbetslöshetsförmåner är arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd.

Arbetslöshetsdagpenning kan beviljas en person som uppfyller arbetsvillkoret. Arbetsvillkoret kan uppfyllas genom arbete som löntagare eller som företagare. En kund som uppfyller arbetsvillkoret kan ha rätt till grunddagpenning som betalas av FPA eller till inkomstrelaterad dagpenning som betalas av arbetslöshetskassorna. Arbetslöshetsdagpenningen har en maximitbetalningstid och dess längd bestäms utifrån arbetshistorian.

- **Grunddagpenningen** betalas ut av FPA. Dess belopp är inte beroende av förvärvsinkomsterna före arbetslösheten.
- **Inkomstrelaterad dagpenning** betalas ut av arbetslöshetskassan. Dess belopp är beroende av förvärvsinkomsterna före arbetslösheten och den kan beviljas när den arbetslösa varit tillräckligt länge medlem i en arbetslöshetskassa.

Arbetsmarknadsstöd kan beviljas en person som inte kan få arbetslöshetsdagpenning. Mottagare av arbetsmarknadsstöd är till exempel de som debuterar på arbetsmarknaden. Man kan också få arbetsmarknadsstöd efter att maximitiden för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning har uppnåtts.

- Arbetsmarknadsstödet omfattas i regel av behovsprövning och då minskar vissa inkomster (till exempel egna kapitalinkomster) arbetsmarknadsstödet belopp.
- Arbetsmarknadsstödet belopp påverkas i vissa fall av om personen bor i samma hushåll som sina föräldrar. Föräldrarnas inkomster minskar arbetsmarknadsstödet belopp och då betalas partiellt arbetsmarknadsstöd.
- Det finns en väntetid för arbetsmarknadsstöd. Väntetiden gäller för personer som saknar yrkesutbildning och som inte har uppfyllt arbetsvillkoret. För väntetiden betalas inget arbetsmarknadsstöd.

1.2.1 Arbetskraftspolitiska omständigheter

TE-tjänster utreder de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för beviljande av arbetslöshetsförmåner och utfärdar ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande till FPA eller till arbetslöshetskassan. I praktiken innebär detta att TE-tjänster avgör bland annat om den sökande är arbetslös, om jobbsökningen är i kraft samt eventuella situationer som gäller studier eller företagande. TE-tjänster undersöker även arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande och tid utan ersättning,

En del av TE-tjänsternas uppgifter som gäller vissa kundgrupper har överförs för en begränsad tid till de kommuner som deltar i de kommunala sysselsättningsförsöken. Kommunförsöken med sysselsättning inleddes 1.3.2021 och avslutas 31.12.2024. I den här anvisningen har de som ger utlåtanden inte specificerats, eftersom det är fråga om ett tidsbundet försök och eftersom kommunförsöken inte påverkar handläggningen av förmånerna hos FPA. Läs mer om kommunförsöket.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa definieras de situationer där TE-tjänster ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges när det är fråga om:

- en person som är arbetslös arbetssökande;
- en utlännings rätt till arbetslöshetsförmåner;
- arbete som inte utförts i ett anställningsförhållande;
- företagsverksamhet eller eget arbete;
- heltidsstudier;
- tid utan ersättning;
- skyldighet att vara i arbete;
- begränsningar som gäller en ung person som saknar yrkesutbildning; eller
- rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

Läs mer om handläggningen av arbetskraftspolitiska utlåtanden.

1.2.2 Arbetsförmåga

Den som är arbetsförmögen är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner. Som arbetsförmögen betraktas en person som får

- sjukdagpenning eller partiell sjukdagpenning
- sjukpension eller rehabiliteringsstöd enligt folkpensionslagen eller
- en förmån som med stöd av någon annan lag betalas på grundval av full arbetsförmåga (till exempel lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar)

Som arbetsförmögen betraktas också den som genom ett beslut som meddelats med stöd av sjukförsäkringslagen eller folkpensionslagen konstaterats vara arbetsförmögen, men som inte har beviljats eller fått någon förmån.

Inom arbetslöshetsförmånerna bedöms arbetsförmågan alltså inte utifrån läkarintyg, utan utbetalningen av arbetslöshetsförmån upphör först då personen beviljas en hindrande förmån på grund av arbetsförmåga eller hen genom beslut som meddelats med stöd av sjukförsäkringslagen eller folkpensionslagen konstateras vara arbetsförmögen.

Läs mer under Hur andra förmåner inverkar på arbetslöshetsförmånen.

1.2.3 Ålder

I regel kan en arbetslöshetsförmån beviljas arbetssökande personer som har fyllt 18 år. Arbetslöshetsförmånen kan betalas till slutet av den kalendermånad under vilken

- en före år 1965 född arbetssökande fyller 65 år.
- en arbetssökande som är född år 1965 eller senare uppnår den lägsta åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare. Åldersgränsen är bunden till den förväntade livslängden.

Personer under 18 år

Läroplikten gäller tills den unga fyller 18 år. Arbetslöshetsförmån kan betalas till en 17-årig person som omfattas av läroplikten om hen har

- fullgjort sin läroplikt (yrkesinriktad examen eller studentexamen) eller
- avbrutit fullgörandet av läroplikten på det sätt som anges i läropliktslagen, till exempel på grund av långvarig sjukdom.

Om läroplikten inte har fullgjorts eller avbrutits på det sätt som föreskrivs i lag saknas rätt till arbetslöshetsförmån. Läs mer i de tekniska anvisningarna.

Om en 17-årig person har fullgjort sin läroplikt men saknar yrkesutbildning, kan hen få arbetsmarknadsstöd endast för den tid som hen deltar i sysselsättningsfrämjande service. Begränsningen gäller emellertid inte unga personer som har rätt till arbetslöshetsdagpenning, dvs. som uppfyllt arbetsvillkoret. Läs mer om [hur väntetiden fastställs](#).

Personer i åldern 65–67 år

Arbetslöshetsförmåner kan i regel betalas till en person i åldern 65–67 år fram till utgången av den kalendermånad då hen fyller 68 år. En förutsättning är att den sökandes arbete har förhindrats:

- på grund av permittering (heltidspermittering, permittering som genomförs i form av förkortad arbetsdag eller arbetsvecka),
- av en orsak som jämställs med permittering,
- på grund av väderhinder eller
- på grund av stridsåtgärder som vidtagits av andra arbetstagare (strejk eller lockout).

1.2.4 Hur hindren för att vara på arbetsmarknaden inverkar

En arbetssökande har i regel inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid hen är förhindrad att vara på arbetsmarknaden på grund av:

- värnplikt,
- civiltjänstgöring;
- fängelsestraff
- sjukhusvård eller annan institutionsvård eller
- någon annan orsak som kan jämföras med dessa (t.ex. häktning).

I fråga om arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier eller invandrades frivilliga heltidsstudier i läsning och skrivning utreds dock inte hinder för att vara på arbetsmarknaden. Under annan sysselsättningsfrämjande service utreds hinder för att vara på arbetsmarknaden på normalt sätt.

FPA avgör självständigt, utan något arbetskraftspolitiskt utlåtande, vilken inverkan hindren för att vara på arbetsmarknaden har på den arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmån. Avgörandet fattas utgående från de uppgifter den sökande uppgett.

Den arbetssökande är inte förhindrad att vara på arbetsmarknaden när

- hen är nämndeman i tingsrätten eller sköter ett annat motsvarande förtroendeuppdrag.
- hen deltar i rehabilitering i öppen vård.

1.2.4.1 Värnplikt eller civiltjänstgöring

Värnplikt och civiltjänst är ett hinder för att vara på arbetsmarknaden och personen har inte rätt till arbetslöshetsförmån under värnplikten eller civiltjänsten.

Fullgörandet av värnplikt omfattar

- beväringstjänst,
- reservövning,
- extra tjänstgöring och
- tjänstgöring under mobilisering samt
- deltagande i uppåd och besiktning av tjänstedugligheten.

I civiltjänsten ingår

- en grundutbildningsperiod,
- samhällsnyttig arbetstjänst av civil karaktär,
- kompletterande tjänstgöring,
- extra tjänstgöring och
- tjänstgöring under mobilisering.

För beväringar är den dag tjänstgöringen inleds och hemförlovningsdagen dagar då det finns ett hinder för att vara på arbetsmarknaden. Om den värnpliktiges tjänstgöring avbryts innan hela tjänstgöringen har slutförts, räknas den dag då tjänstgöringen avbröts inte längre som en tjänstgöringsdag.

1.2.4.2 Fängelsestraff

En arbetssökande har inte rätt till förmån medan hen avtjänar fängelsestraff.

Fängelsestraffet kan avtjänas i ett slutet fängelse eller ett öppet fängelse.

- Fångar i ett slutet fängelse och fångar i en öppen anstalt kan anmäla sig som arbetslösa arbetssökande men de beviljas inte arbetslöshetsförmån eftersom de är förhindrade att vara på arbetsmarknaden på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
- Häktning och förvandlingsstraff för böter är orsaker som kan jämföras med fängelsestraff, och personen i fråga har inte rätt till arbetslöshetsförmån för denna tid.

Däremot utgör följande inte hinder för att vara på arbetsmarknaden

- samhällspåföljder (övervakning av villkorligt fängelse för unga, ungdomsstraff, samhällstjänst),
- övervakningsstraff,
- övervakad frihet på prov eller
- villkorlig frigivning.

I samband med ett fängelsestraff är start- och slutdatum dagar då det finns ett hinder för att vara på arbetsmarknaden

Läs mer:

- Fängelsevistelse och FPA-förmåner
- Processen i fråga om arbetslöshetsförmåner
- Process för behandling av fängelseanmälningar

1.2.4.3 Sjukhusvård eller annan därmed jämförbar institutionsvård

---

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmån för tid av sjukhusvård eller annan jämförbar institutionsvård eftersom sjukhusvård och institutionsvård utgör hinder för att vara på arbetsmarknaden. Institutionsvård som kan jämföras med sjukhusvård är till exempel slutenvårdsperioder inom missbrukarrehabilitering. Från sjukhusvård och annan institutionsvård måste man särskilja till exempel undersökningar som görs på sjukhus då personen i fråga kan ha rätt till arbetslöshetsförmån.

Sjukhusvård eller annan därmed jämförbar institutionsvård utgör dock inte hinder för att bevilja arbetslöshetsförmån för sjukdagpenningens självrisktid. Läs mer om sjukdagpenningens självrisktid.

Läs exemplet I sjukhusvård.

1.2.4.4 Hinder för att vara på arbetsmarknaden och sysselsättningsfrämjande service

---

Under **arbetskraftsutbildning** och arbets sökandes **frivilliga studier** som stöds med arbetslöshetsförmån tillämpas inte paragrafen gällande hinder för att vara på arbetsmarknaden. Om en kund således deltar i arbetskraftsutbildning eller i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån kan hen få arbetslöshetsförmån även om hen under den här tiden skulle vara förhindrad att vara på arbetsmarknaden.

Under **annan sysselsättningsfrämjande service** tillämpas däremot paragrafen gällande hinder för att vara på arbetsmarknaden.

Läs exemplet I reservövning under tiden för arbetskraftsutbildning.

1.2.5 Barnförhöjning för barn under 18 år som förmånstagaren har att försörja

---

Arbetslöshetsförmånen höjs om förmånstagaren har barn under 18 år att försörja. Se här [barnförhöjningens belopp](#)

Som barn att försörja betraktas

- arbetslöshetsförmånstagarens biologiska barn
- sambons eller makens barn, om barnet bor i samma hushåll
- förmånstagarens adoptivbarn
  - Med adoptivbarn avses ett barn vars adoption har fastställts i domstol.
- barn som förmånstagaren har gett som fosterbarn
  - Med fosterbarn avses barn som placerats i enskilt hem.
- barn som förmånstagaren är skyldig att betala underhållsbidrag för
- ett barn som socialvården omhändertagit

Om ett barn omhändertags eller ges som fosterbarn innebär det inte automatiskt att underhållsskyldigheten upphör. I dessa fall betalas barnförhöjningen till den som är underhållsskyldig, dvs. i princip till föräldern. Rätt till barnförhöjning finns inte

- för fosterföräldrarna till ett fosterbarn
- för fosterföräldrarna till ett barn som omhändertagits och som är i familjevård
- för en extra vårdnadshavare som tillförordnats av domstol

Om bägge vårdnadshavarna har arbetslöshetsförmåner, betalas barnförhöjning till bägge.

Om barnets far inte bor i samma hushåll som barnet beviljas barnförhöjningen från och med fastställandet av faderskapet. Vårdnadsförhållandet gäller från och med den dag faderskapet har fastställts. Om föräldrarna är samboende uppkommer rätt till barnförhöjning för fadern redan innan faderskapet fastställts på grund av parterns barn.

Barnförhöjning betalas också för den dag ett barn föds eller avlider samt för den dag då barnet fyller 18 år.

Barnförhöjning kan också betalas för ett barn som bor utomlands om den sökandes underhållsskyldighet har utretts, oberoende av om barnet bor i ett land som tillämpar EG-lagstiftningen eller i ett s.k. tredje land.

Ansökan om barnförhöjning/barnet bor utomlands

När den sökande för första gången ansöker om barnförhöjning för ett barn som bor utomlands, beviljas barnförhöjningen räknat från det att underhållsskyldigheten har blivit utredd på ett tillförlitligt sätt. Barnförhöjning kan beviljas inom ramen för den [retroaktiva ansökningstid](#) som fastställts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

När den sökandes rätt till barnförhöjning för ett barn som är bosatt utomlands har avslagits tidigare och den sökande företer sådan ny utredning på basis av vilken det tidigare beslutet kan omprövas till den sökandes fördel beviljas den sökande barnförhöjning retroaktivt räknat från det då ärendet kan omprövas utifrån den nya utredningen. Den sökande ska alltid förete en tillförlitlig utredning om sin underhållsskyldighet. Till exempel enbart ett födelseattest är inget bevis på underhållsskyldighet.

Läs exemplet Barnförhöjning för ett barn som bor utomlands.

1.2.6 En person blir arbetslös från ett lönearbete – utredning av arbetsvillkoret

---

Om en person har varit i arbetslivet innan hen blivit arbetslös och uppfyller löntagares arbetsvillkor kan hen få grunddagpenning eller den inkomstrelaterade dagpenning som betalas av arbetslöshetskassan. Om arbetsvillkoret inte uppfylls kan personen ha rätt till arbetsmarknadsstöd.

När en person ansöker om en arbetslöshetsförmån ska FPA reda ut om arbetsvillkoret är uppfyllt. FPA ska också följa med hur arbetsvillkoret tjänas in under dagpenningsperioden.

Man ansöker om inkomstrelaterad dagpenning hos den egna arbetslöshetskassan. Om en person uppfyller arbetsvillkoret kan FPA inte betala ut grunddagpenning om personen har rätt till inkomstrelaterad dagpenning som arbetslöshetskassan betalar ut.

Arbetsvillkoret för löntagare uppfylls när en person har varit i lönearbete i minst 26 veckor under de 28 månaderna som föregick arbetslösheten, dvs. granskningsperioden. Arbete som beaktas i löntagarens arbetsvillkor ska uppfylla kriterierna för lönen och arbetstiden och omfattas av en försäkring.

Inom branscher med **avvikande arbetstidsarrangemang** (lärare, hemanbetande, idrottare eller konstnärer) avviker man från kravet på arbetstid per vecka i fråga om arbetsvillkoret. När det gäller frågan om huruvida arbetet är försäkrat samt lönen för arbetet tillämpas även i dessa branscher de normala bestämmelserna.

Om den som ansöker om en arbetslöshetsförmån har **arbetat i ett företag som ägs av en familjemedlem** där hen inte har någon personlig ägarandel, uppfylls arbetsvillkoret om hen arbetat i 52 veckor. Villkoren i fråga om arbetstid och lön är desamma som för andra löntagare.

Närmare information om på vilket sätt arbetsvillkoret uppfylls **under sysselsättningsfrämjande service** finns under punkten [Uppfyllande av arbetsvillkoret under service](#) i denna anvisning.

För arbetsvillkoret gäller en **granskningsperiod** inom vilken utfört arbete beaktas. Den 28 månader långa [granskningsperioden kan förlängas](#) med högst 7 år.

Då arbetsvillkoret en gång är uppfyllt, gäller det även om personen arbetar mellan arbetslöshetsperioderna. Om en person är borta från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak längre än 6 månader, har hen inte rätt till grunddagpenning förrän hen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt.

1.2.6.1 Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor

I arbetsvillkoret för en löntagare inräknas de kalenderveckor under vilken:

- arbetstiden har varit minst 18 timmar per vecka
- lönen har motsvarat minst en lön enligt kollektivavtal
- arbetet har omfattats av en försäkring.

En kalendervecka kan räknas in i arbetsvillkoret även om anställningen inte skulle vara hela kalenderveckan om bara kraven för arbetstid uppfylls (arbete i t.ex. minst 18 timmar).

En löntagares arbetsvillkor granskas per dag så att det kan betraktas som uppfyllt redan den dag när 18 arbetstimmar per vecka blir uppfyllt. Då kan [självrisktiden](#) börja räknas från och med följande dag.

En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång. Begränsningen tillämpas inte på en person som är berättigad till grunddagpenning och som uppfyller arbetslöshetskassans medlemsvillkor. I ett sådant fall kan arbete som en gång räknats in i arbetsvillkoret för grunddagpenning räknas in i arbetsvillkoret för inkomstrelaterad dagpenning.

Arbete som räknas in i löntagares arbetsvillkor ska basera sig på **ett arbetsavtals-, anställnings-, eller tjänsteförhållande**. I arbetsvillkoret för löntagare beaktas **inte**:

- företagsverksamhet
- eget arbete som kan jämföras med företagsverksamhet
- arbete via ett andelslag i egenskap av företagare
- arbete som utförts med stöd för närståendevård
- verksamhet som familjevårdare
- frivilligarbete
- stipendiebaserat arbete
- arbete som personen i fråga har utfört medan hen har fått partiell sjukdagpenning

- arbetstid som har sparats i en arbetstidsbank
- sådan tid för vilken personen i fråga har fått sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal
- fångarbete som utförts i fängelse.

Företagsverksamhet hindrar inte att arbete som utförts i löntagarställning räknas med i arbetsvillkoret. Arbete som utförts i egenskap av företagare för ett eget företag eller för ett företag som samägs tillsammans med en familjemedlem kan dock inte räknas in i löntagarens arbetsvillkor. Arbete som utförts i egenskap av [icke-ägande familjemedlem till en företagare](#) kan räknas in i löntagarens arbetsvillkor.

1.2.6.1.1 Arbetstid

Kraven för arbetstid uppfylls, om personens arbetstid i ett eller flera anställningsförhållanden är sammanlagt minst 18 timmar per kalendervecka (mån–sön). Varje sådan kalendervecka, som omfattar minst 18 arbetstimmar i ett eller flera anställningsförhållanden, räknas som en vecka för arbetsvillkoret. Om antalet arbetstimmar har varit färre än 18, lämnas hela kalenderveckan obeaktad.

Villkoren gällande arbetstid kan uppfyllas även om arbetet varar en kortare tid eller så kan uppfyllandet av arbetsvillkoret beräknas utifrån inkomsterna. Läs mer om [särskilda situationer i fråga om arbetsvillkoret](#).

I regel kan i arbetsvillkoret inräknas bara sådana kalenderveckor under vilka personen i fråga faktiskt har varit i arbete. I arbetsvillkoret kan emellertid också godkännas sådan tid för vilken arbetsgivaren betalar lön för till exempel semester, uppsägningstid eller sjukdomstid.

När det gäller tid för vilken en person får beredskapsersättning kan i arbetsvillkoret räknas in den period för vilken personen i fråga får lön för beredskapen.

Huruvida villkoren vad gäller arbetstiden uppfylls är enklast att avgöra i fråga om i sådana anställningsförhållanden där arbetstiden kan övervakas av arbetsgivaren och där lönen baserar sig på den faktiska arbetstiden. Om lönen baserar sig på något annat än arbetstiden, kan uppfyllandet av arbetstidsvillkoret avgöras även på andra grunder. Även om arbetsgivaren inte skulle övervaka arbetstiden noggrant kan man utgående från omständigheterna från fall till fall dra den slutsatsen att arbetstidsvillkoret uppfylls och att arbetet kan räknas med i arbetsvillkoret. Till exempel vid arbete som baserar sig på provision och på vilket arbetstidslagen inte tillämpas och där arbetsgivaren inte har behov av att övervaka arbetstiden noggrant, kan man bedöma om arbetstidsvillkoret uppfylls utgående från omständigheterna och annan utredning.

Vid periodarbete förutsätts att den ordinarie arbetstiden enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod i genomsnitt är sammanlagt minst 18 timmar per kalendervecka. Med utjämningsperiod avses en tidsperiod under vilken arbetstiden ska utjämnas till en viss maximiarbetstidsgräns. Om arbetstidsvillkoret uppfylls under utjämningsperioden, räknas det in i arbetsvillkoret i sin helhet.

1.2.6.1.2 Arbete som omfattas av en försäkring samt lönen

I arbetsvillkoret kan man endast godkänna **arbete som omfattas av en försäkring**. Med arbete som omfattas av en försäkring avses arbete där arbetsgivaren har betalat

socialskyddsavgifter, såsom pensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier, samt verkställt förskottsinnehållning på lönen.

Arbete kan räknas in i arbetsvillkoret trots att socialskyddsavgifterna har försumrats, om personen i fråga inte har vetat och hen inte heller skäligen kan antas ha vetat att arbetsgivaren inte har betalat avgifterna.

Sedan 1.8.2022 tas arbetslöshetsförsäkringspremie ut först av 18-åringar, och således kan en 17-åring tjäna in arbetsvillkor endast till slutet av juli 2022. Efter det kan man börja tjäna in arbetsvillkor först vid 18-års ålder. Läs exemplet Arbete som omfattas av en försäkring.

Vid beräkningen av arbetsvillkoret för löntagare kan också beaktas arbete som utförts efter 65 års ålder, även om arbetslöshetsförsäkringspremie inte betalas för arbetet.

Villkoren i fråga om lönen uppfylls när lönen är minst lika stor som den minimilön som överenskommit i kollektivavtalet.

Läs mer om kollektivavtal i samband med arbetslöshetsförmånerna från FPA.

Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen ska lönen för heltidsarbete uppgå till minst 1399 euro år 2024. Beloppet justeras årligen med lönekoeficient i enlighet med lagen om pension för arbetstagare. Se här de årliga minimibeloppen. När man kontrollerar om lönen är tillräckligt stor jämförs den med minimilönen för heltidsarbete under arbetsåret.

Läs exemplet Timlönen överstiger minimilönen.

Lön som betalats i form av lönegaranti godkänns också i arbetsvillkoret om den borde ha beaktats som om den hade betalats av arbetsgivaren.

Som lön betraktas inte

- lön för väntetid för en prestation i anslutning till att ett arbetsavtalsenligt anställningsförhållande upphör.
- skattefria dagtraktamenten, kostnadsersättningar eller andra sådana poster på vilka förskottsinnehållning inte har verkställts.

1.2.6.2 Granskningsperiod för arbetsvillkoret

Arbetsvillkoret ska uppfyllas inom en viss tidsperiod. Tidsperioden kallas för granskningsperioden för arbetsvillkoret. Den normala granskningsperioden på 28 månader kan förlängas på grund av de godtagbara orsaker som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (till exempel heltidsstudier, ett barns födelse eller vård av barn under 3 år). Granskningsperioden kan förlängas med högst 7 år.

I regel utsträcks granskningsperioden för arbetsvillkoret bakåt från den dag då det anställningsförhållande som föregick arbetslösheten upphörde. Om en person inte anmäler sig som arbetssökande omedelbart när anställningsförhållandet upphör, börjar granskningsperioden dagen före den dag då personen anmäler sig som arbetssökande.

Läs exemplen på när granskningsperioden för arbetsvillkoret börjar.

1.2.6.2.1 Förlängning av granskningsperioden

Den 28 månader långa granskningsperioden för löntagares arbetsvillkor förlängs med den tid under vilken en person av en godtagbar orsak är förhindrad att vara på arbetsmarknaden.

Granskningsperioden för arbetsvillkoret kan förlängas med högst sju år. Granskningsperioden för arbetsvillkoret är således som längst 9 år och 4 månader (28 månader + 7 år).

Godtagbara orsaker till att vara frånvarande från arbetsmarknaden och som förlänger granskningsperioden är:

- sjukdom eller rehabilitering;
- institutionsvård;
- värnplikt/civiltjänstgöring
- heltidsstudier
- barns födelse eller vård av barn som är under 3 år;
- stipendieperiod; eller
- någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa:
  - tjänstgöring hos en internationell organisation
  - arbete som "au pair" utomlands
  - verksamhet som närståendevårdare eller familjevårdare
  - frivillig militärtjänst för kvinnor eller reservövningar;
  - att man fått föräldradagpenning, specialvårdspenning eller alterneringsersättning
  - att man fått delinvalidpension eller deltidspension
  - att man väntat på beslut från första instans om sjukpension
  - fängelsevistelse.

Sjukdom och rehabilitering förlänger granskningsperioden med den tid för vilken personen i fråga har fått sjukdagpenning, rehabiliteringsstöd, rehabiliteringspenning eller någon annan förmån för viss tid som betalas på grund av full arbetsoförmåga. Sjukdagpenningens självrisktid förlänger granskningsperioden, om arbetslöshetsförmån inte har betalats för självrisktiden.

Studier förlänger granskningsperioden bara när det är fråga om heltidsstudier. Det är alltid fråga om heltidsstudier, när TE-tjänster har gett ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om att hinder föreligger på grund av studierna. Om något arbetskraftspolitiskt utlåtande inte har getts, ska FPA självständigt bedöma om det är fråga om heltidsstudier med stöd av 2 kap. 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Granskningsperioden förlängs också av studier utomlands, om de bedöms vara heltidsstudier. Under arbetskraftsutbildning eller frivillig utbildning förlängs granskningsperioden för att man deltar i sysselsättningsfrämjande service.

Delinvalidpension eller deltidspension förlänger granskningsperioden till den del som det arbete som utförts under pensioneringen inte kan räknas in i arbetsvillkoret (t.ex. arbetstiden understiger 18 timmar/kalendervecka). Om arbete som utförts under tiden för delinvalidpension eller deltidspension räknas in i arbetsvillkoret anses personen i fråga vara på arbetsmarknaden och granskningsperioden kan inte förlängas.

I regel kräver en förlängning av granskningsperioden frånvaro från arbetsmarknaden av de godtagbara orsaker som nämns i lagen. Granskningsperioden förlängs inte av den tid då personen har varit [på arbetsmarknaden](#).

Granskningsperioden kan dock förlängas också för en person som är på arbetsmarknaden om arbetet inte kan räknas in i arbetsvillkoret på grund av att

- personen har fått partiell sjukdagpenning eller
- personen har fått sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal.

Granskningsperioden förlängs av den tid då personen deltar i [sysselsättningsfrämjande service](#).

Granskningsperioden förlängs dessutom av den del av lönesubventionerat arbete (25 %) som inte kan räknas in i arbetsvillkoret. Lönesubventionerat arbete räknas in i arbetsvillkoret i sin helhet från och med 30.12.2013 fram till 31.12.2016 och det förlänger alltså inte granskningsperioden.

För att granskningsperioden ska kunna förlängas måste det alltid vara fråga om en godtagbar orsak som berör den sökande personligen. Arbetslöshetsförmånerna följer inte t.ex. makens eller sambons arbetslöshetsförmåner. Exempelvis enbart vistelse utomlands på grund av makens arbete är således inte en godtagbar orsak att förlänga granskningsperioden. I en sådan situation kan personen i fråga visserligen också ha en personlig godtagbar orsak, t.ex. stipendieperiod eller vård av barn under 3 år.

1.2.6.3 Arbetsvillkorets giltighetstid

För både löntagare och företagare gäller att den tid i arbete som räknats in i arbetsvillkoret förblir i kraft under grunddagpenningsperioden, om inte personen i fråga förlorar denna tid på grund av frånvaro från arbetsmarknaden.

Om en person har varit borta från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak längre tid än sex månader, beviljas personen inte grunddagpenning förrän personen på nytt har uppfyllt antingen löntagares eller företagares arbetsvillkor efter frånvaron. Granskningsperioden för arbetsvillkoret börjar härvid vid den tidpunkt då personen har börjat arbeta eller inlett företagsverksamhet efter frånvaron.

Över sex månaders frånvaro från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak leder till att den arbetssökande förlorar de förmånsdagar som hen eventuellt har kvar av den maximala betalningstiden för grunddagpenning. Dessutom förlorar personen den tid som hen varit i arbete före frånvaron från arbetsmarknaden och som ska räknas in i arbetsvillkoret.

1.2.6.3.1 På arbetsmarknaden eller inte

En person anses ha varit på arbetsmarknaden när personen har:

- varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret;
- haft ett lönesubventionerat arbete som inte kan räknas in i arbetsvillkoret (25 %) från och med 1.1.2017
- varit sysselsatt i företagsverksamhet eller motsvarande eget arbete;
- deltagit i en sysselsättningsfrämjande service eller arbetskraftspolitisk åtgärd; eller
- varit arbetslös arbetssökande hos TE-tjänster.

En person som får delinvalidpension eller deltidspension är på arbetsmarknaden när det arbete personen utför eller den företagsverksamhet personen bedriver under pensioneringen räknas in i arbetsvillkoret.

En person anses vara sysselsatt i företagsverksamhet eller motsvarande eget arbete när det är fråga om företagsverksamhet eller eget arbete på heltid enligt 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som hindrar erhållande av arbetslöshetsförmån. Om verksamheten är så ringa och sporadisk att den inte hindrar erhållande av arbetslöshetsförmån, är personen inte på arbetsmarknaden, om inte hen är arbetslös arbetssökande vid TE-tjänster.

En person anses vara på arbetsmarknaden under all [sysselsättningsfrämjande service](#).

I övriga fall anses i regel att personen varit borta från arbetsmarknaden.

1.2.6.3.2 Godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden

Frånvaro från arbetsmarknaden leder inte till att arbetsvillkoret går förlorat om det finns en godtagbar orsak till frånvaron. Godtagbara orsaker till frånvaro från arbetsmarknaden är samma situationer som gör att arbetsvillkorets [granskningsperiod kan förlängas](#).

Utförande av sådant arbete eller bedrivande av sådan företagsverksamhet som inte kan räknas in i arbetsvillkoret kan under vissa förutsättningar betraktas som en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. Förutsättningen är att arbetet eller företagsverksamheten inte är av alldeles ringa omfattning.

För att arbetsvillkoret ska fortsätta att gälla ska frånvaro från arbetsmarknaden alltid ha en godtagbar orsak som berör den sökande personligen; arbetslöshetsförmånerna följer inte t.ex. makens arbetslöshetsförmåner.

Att påstå att rådgivningen från myndigheterna varit felaktig är i regel inte en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. För att felaktig rådgivning ska kunna anses vara en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden ska innehållet i rådgivningen och rådgivaren tillförlitligt utredas. En tillförlitlig utredning kan t.ex. vara en utredning från den myndighet som gett felaktiga råd; däremot räcker det inte enbart att den sökande påstår att rådgivningen varit felaktig.

En över sex månader lång frånvaro från arbetsmarknaden ska i regel pågå utan avbrott. I vissa fall kan också annan än oavbruten frånvaro leda till att arbetsvillkoret går förlorat.

Läs exemplen Godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden.

1.2.6.4 Särskilda situationer i fråga om arbetsvillkoret

Det finns också undantag som gäller arbetsvillkoret.

När det gäller arbetsvillkoret för **lärare** är minimiarbetstiden beroende av undervisningssektorn i fråga.

Av lönesubventionerat arbete kan 75 % av de kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret räknas med i arbetsvillkoret.

För arbete vid ett familjeföretag krävs 52 veckor för att arbetsvillkoret ska uppfyllas och granskningsperioden för arbetsvillkoret är 28 månader.

För personer över 60 år kan arbetsvillkoret intjänas genom att delta i sysselsättningsfrämjande service om tjänsten har ordnats med stöd av sysselsättningsskyldigheten.

Arbetsvillkoret tjänas in på ett avvikande sätt också för

- arbetstagare som utför hemarbete
- personer som utför skapande eller framställningsmässigt arbete
- idrottsutövare
- arbete som verkställande direktör.

1.2.6.4.1 Lärare

Personer som utför undervisningsarbete till exempel i grundskolor, gymnasier, yrkesläroanstalter, tekniska läroanstalter, medborgarinstitut, vuxengymnasier, yrkeshögskolor, högskolor eller universitet anses arbeta inom undervisningssektorn.

Inom undervisningsbranschen inräknas i arbetsvillkoret varje sådan kalendervecka under vilken personens arbetstid har varit minst hälften av det lägsta antalet arbetstimmar per vecka för timlärare i huvudsyssla inom undervisningsområdet i fråga.

I tabellen nedan ser du det lägsta antalet veckoarbetstimmar för en heltidsanställd timlärare vid olika läroanstalter och timantalet som krävs för arbetsvillkoret.

Veckoarbetstiden som krävs för arbetsvillkoret för en timlärare i huvudsyssla

Läroanstalt/ undervisningsbransch	Det lägsta antalet arbetstimmar per vecka för timlärare i huvudsyssla	En kalendervecka inräknas i arbetsvillkoret om arbetstiden är minst
Grundskola, gymnasium och yrkesskola	16	8
Teknisk läroanstalt	18	9
Universitet, högskola och vuxengymnasium	14	7
Om det inom undervisningsområdet inte finns timlärare i huvudsyssla	-	8

Veckoarbetstiden för en timanställd lärare respektive en lärare med månadslön utreds på olika sätt. För en timanställd lärare följer man de faktiska arbetstimmarerna. Om en lärare har månadslön behöver den faktiska arbetstiden inte utredas utan lärarens arbetstid anses vara den genomsnittliga arbetstid per vecka som hens månadslön baserar sig på.

Om en person har arbetat för två eller flera arbetsgivare i uppgifter där timgränsen för uppfyllandet av arbetsvillkoret avviker från varandra ska procentandelarna av arbetena ställas i proportion till varandra, om inte arbetsvillkoret redan blir uppfyllt av enbart det ena arbetet.

Läs exemplen: Arbetsvillkoret för lärare.

1.2.6.4.2 Lönesubventionerat arbete

Lönesubventionerat arbete ska uppfylla villkoren för arbete som räknas in i arbetsvillkoret i fråga om arbetstid, lön och försäkring av arbetet. En kalendervecka kan räknas in i arbetsvillkoret även om anställningen inte skulle vara hela kalenderveckan om bara kraven för arbetstid uppfylls (arbete i t.ex. minst 18 timmar).

Se exempel: Lönesubventionerat arbete.

Av lönesubventionerat arbete räknas 75 procent in i arbetsvillkoret, om det lönesubventionerade arbetet börjar 1.1.2017 eller senare. När man beräknar veckor med lönesubventionerat arbete som ska räknas in i arbetsvillkoret görs avrundningen till hela kalenderveckor nedåt. Arbetsvillkorets granskningsperiod förlängs av den tid i lönesubventionerat arbete som inte kan räknas in i arbetsvillkoret. Läs mer om registrering av lönesubventionerat arbete och arbete med sysselsättningsstöd i systemet.

Om det av TE-tjänsternas utlåtande framgår att lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av sysselsättningskyldigheten enligt 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, inräknas dock alltid alla de kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret med i arbetsvillkoret. Tolkning av kapitel 11 i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice hör till TE-tjänsters befogenheter.

1.2.6.4.3 Sysselsättningskyldighet

I löntagarens arbetsvillkor kan också inräknas annat arbete än det som utförs i ett arbetsavtals-, tjänste- eller anställningsförhållande.

TE-tjänster ska ordna sysselsättningsfrämjande service eller lönesubventionerat arbete före personens rätt till löntagares arbetslöshetsdagpenning upphör på grund av att maximitiden uppnås. Sådana hela kalenderveckor kan räknas med i arbetsvillkoret under vilka personen efter fyllda 60 år har deltagit i sådan sysselsättningsfrämjande service som ordnats av arbets- och näringsbyrån enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.

Tid som räknas med i arbetsvillkoret räknas enligt servicens längd. Det saknar betydelse

- om rätt till dagpenning under servicetiden eventuellt saknas.
- om servicen de facto har ordnats under alla veckans dagar.

I arbetsvillkoret medräknas inte tiden mellan två serviceperioder som är högst sju kalenderdagar lång och för vilken betalas förhöjd förmån (förhöjningsdel för tid i sysselsättningsfrämjande service).

Läs exemplet Inräknandet av sysselsättningskyldighet i arbetsvillkoret.

1.2.6.4.4 Företagares familjemedlem

Arbetsvillkoret för löntagare kan uppfyllas även om en person arbetat i ett företag där hans familjemedlem befinner sig i företagareställning. För dylikt arbete uppfylls arbetsvillkoret med 52 veckors arbete. Mer information om definitionen av företagare och familjemedlem finns i anvisningen under punkten [Vem är företagare](#).

Arbetsvillkoret på 26 veckor som gäller löntagare kan tillämpas på personen i de situationer där personen eller hans familjemedlem har ett ägande i företaget som understiger den gräns som fastställts i lagen. Således medför ägandet inte en företagareställning hos någon av familjemedlemmarna.

En löntagare som har arbetat i ett företag eller en sammanslutning där hans familjemedlem har en sådan ägarandel eller bestämmanderätt som medför företagareställning uppfyller arbetsvillkoret när han under en granskningsperiod på 28 månader har i 52 kalenderveckor haft arbete som kan räknas in i arbetsvillkoret.

Utbetalning av grunddagpenning utifrån arbetsvillkoret på 52 veckor förutsätter att personen själv inte under de senaste 12 månaderna har haft någon ägarandel alls eller någon bestämmanderätt i företaget eller sammanslutningen.

Det arbetsvillkor på 52 veckor som gäller icke ägande familjemedlemmar till företagaren och arbetsvillkoret på 26 veckor som gäller löntagare kan inte kombineras. Detta gäller både samtidiga anställningar och anställningar som följer på varandra. Det kan vara så att den som ansöker om grunddagpenning uppfyller båda arbetsvillkoren för löntagare. Då kan han själv bestämma utifrån vilket arbetsvillkor dagpenningen utbetalas.

Läs exemplet Arbetsvillkor för en familjemedlem till en företagare.

1.2.6.4.5 Person som utför skapande arbete

Personer som utför skapande eller framställningsmässigt arbete är följande anställda i till exempel anställningsförhållande: musiker, skådespelare, dansörer och andra utövande konstnärer, regissörer, dramaturger, koreografer, dräktplanerare, scenografer, tidnings-, tidskrifts-, radio- och TV-redaktörer, redaktionella medarbetare och konstnärliga medhjälpare vid redaktionsarbete, översättare, tolkar, guider, fotografer och filmfotografer, klippare och konstnärliga medarbetare vid filmning.

När man granskar arbetsvillkoret för personer med skapande eller framställningsmässigt arbete granskar man veckoinkomsten i stället för antalet veckotimmar. I arbetsvillkoret inräknas varje sådan kalendervecka under vilken personens inkomst under en månads granskningsperiod varit minst 1 399 euro år 2024. Se beloppen för tidigare år. Inkomstkravet per månad ställs i proportion till en kalendervecka (minimiinkomst: 21,5 dagar * 5 dagar). Om inkomsten under en kalendervecka överstiger den på detta sätt beräknade minimiinkomsten per vecka kan kalenderveckan räknas in i arbetsvillkoret. Detta tillämpas på arbetsförhållanden som börjar 1.1.2018 eller senare.

Om arbetsförhållandet börjat senast 31.12.2017 inräknas i arbetsvillkoret av ett anställningsförhållande som understiger en månad, varje kalendervecka under vilken personens skattepliktiga inkomst för detta arbete under en månads granskningsperiod har uppgått till minst den årliga minimiinkomsten som kan godkännas i arbetsvillkoret. Om det varit fråga om ett anställningsförhållande som varat en månad eller längre tillämpas på arbetsvillkoret det normala kravet för arbetstid per vecka.

Avvägning av vanligt deltidsarbete och deltidsarbete med avvikande arbetstidsarrangemang

Arbetsvillkoret kan uppfyllas genom två eller flera deltidsanställningar. En person kan samtidigt ha ett sådant deltidsarbete där uppfyllandet av arbetsvillkoret avgörs enligt huvudregeln (18 timmar per vecka) och ett sådant deltidsarbete med avvikande arbetstidsarrangemang vid vilket uppfyllandet av arbetsvillkoret bestäms utgående

från inkomsterna. Om arbetsvillkoret inte uppfylls i något enskilt arbete alls bestäms uppfyllandet av arbetsvillkoret med hjälp av relationstal. Arbetstiden i ett arbete enligt huvudregeln jämförs med 18 timmar under en kalendervecka och inkomsten från ett arbete med avvikande arbetstidsarrangemang jämförs med den inkomstgräns som bestämts enligt en förordning. De relationstal som erhållits på detta sätt räknas samman. Om summan av relationstalen är 100 eller över 100 uppfylls arbetsvillkoret.

Läs exemplet Arbetsvillkor för person som utför skapande arbete.

1.2.6.4.6 Idrottsutövare

Som idrottsutövare betraktas en person som omfattas av försäkringsskyldighet enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare. En idrottsutövare ska ha en försäkring för olycksfall och ålderdom om hens skattepliktiga inkomst av idrottandet år 2024 är minst 13 180 euro om året eller under en spelsäsong som är kortare än ett år.

När det gäller idrottsverksamhet inräknas i arbetsvillkoret varje kalendervecka, under vilken den skattepliktiga inkomsten från idrottsutövandet under månadsgranskningsperiod varit minst 1 399 euro år 2024. Eftersom det är kalenderveckor som räknas in i arbetsvillkoret ska det belopp som utgör inkomstkravet per månad ställas i proportion till en kalendervecka. Detta sker genom att minimilönen divideras med 21,5 och det erhållna talet multipliceras med 5. Om inkomsten under en kalendervecka överstiger den på detta sätt beräknade minimiinkomsten per vecka kan kalenderveckan räknas in i arbetsvillkoret.

Se tidigare års villkor gällande årsinkomstgränserna och arbetsvillkorets minimigräns för idrottsutövare som omfattas av försäkringsskyldighet.

Idrottsverksamhet kan endast räknas in i arbetsvillkoret för grunddagpenning.

Läs exemplet Arbetsvillkor för idrottsutövare.

1.2.6.4.7 Arbetstagare som arbetar hemma

Med en arbetstagare som arbetar hemma avses en person i anställningsförhållande som i sitt hem i huvudsak utför arbete av ackordskaraktär åt en utomstående arbetsgivare. Vid arbete i hemmet baserar sig lönen inte på arbetstiden utan vanligen på det producerade stycketalet. Arbete i hemmet är vanligt inom textil- och beklädnadsbranschen. Distansarbete är inte hemarbete eftersom lönen där i allmänhet baserar sig på arbetstiden.

I arbetsvillkoret för en arbetstagare som arbetar hemma inräknas varje kalendervecka under vilken lönen varit minst $\frac{3}{4}$ av den minimilön som betalas enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen ska lönen uppgå till minst $\frac{3}{4}$ av arbetsvillkorets årliga minimibelopp som år 2024 är 1399 euro. Se beloppen för tidigare år. Inkomstkravet per månad ställs i proportion till en kalendervecka (minimilön: 21,5 dagar * 5 dagar).

Läs exemplet Arbetsvillkoret för en arbetstagare som arbetar hemma.

1.2.6.4.8 Arbete som verkställande direktör

Arbete som verkställande direktör kan räknas in i löntagares arbetsvillkor, även om den verkställande direktören inte står i anställningsförhållande till företaget. För att arbetet ska räknas in i arbetsvillkoret förutsätter det att den verkställande direktören är i löntagarställning. Om den verkställande direktören ska ses som en företagare i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa, uppfylls inte arbetsvillkoret för löntagare. Den verkställande direktörens ställning skiljer sig på så sätt, att man inom rättspraxisen sett att den verkställande direktören inte kan permitteras, dvs. den verkställande direktören har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning för permitteringstid.

1.2.7 Företagare

Som företagsverksamhet anses allt arbete som utförs i förtjänstsyfte och som inte utförs i anställnings- eller tjänsteförhållande. TE-tjänster granskar situationen för företagsverksamheten och utfärdar ett utlåtande till exempel om huruvida företagsverksamheten är en huvud- eller bisyssla.

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid som hen **i mer än två veckor är sysselsatt på heltid** i företagsverksamhet eller på motsvarande sätt i eget arbete.

Arbetslöshetsförmån kan betalas till en företagare som har företagsverksamheten som bisyssla och då jämkas inkomsten av företagsverksamheten.

Om företagsverksamheten varar i **högst två veckor** uppskattas inte om det är fråga om huvud- eller bisyssla. Varken kunden eller FPA ska anmäla verksamheten till TE-tjänsterna. Kunden har rätt till arbetslöshetsförmåner oberoende av om företagsverksamheten är en huvud- eller bisyssla. Inkomsterna jämkas emellertid.

Under de fyra första månaderna efter att företagsverksamheten inletts bedömer man inte om den är huvud- eller bisyssla. På så vis har den arbetssökande rätt till arbetslöshetsförmån under fyra månader oberoende av arbetsmängden inom företagsverksamheten.

Jämkning av företagarinkomst

Den grundläggande principen vid jämkning av inkomster av företagsverksamhet är att inkomsterna uppskattas utifrån de skattepliktiga inkomsterna för det föregående skatteåret/den föregående räkenskapsperioden. Då beaktas hela årets inkomster med avdrag.

Ifall uppgifter om beskattningen inte finns att tillgå, t.ex. vid företagsverksamhet som inleds, kan andra utredningar användas.

Inkomsterna av nystartad företagsverksamhet kan uppskattas utifrån kundens egen uppskattning. Målet är att använda en sådan utredning som bäst beskriver förmånstagarens aktuella situation.

S.k. lättföretagares inkomster fås i regel från inkomstregistret.

Före detta företagare som ska ansöka om arbetslöshetsförmån

När en före detta företagare ska ansöka om arbetslöshetsförmån utreder TE-tjänster om företagsverksamheten har upphört och ger sedan ett utlåtande om det. Om personens företagsverksamhet anses vara avslutad utreds det om nedläggningen av

företaget gav försäljningsvinst. Försäljningsvinsten kan periodiseras över den första tiden av arbetslösheten.

En förutsättning för att en företagares arbetsvillkor ska uppfyllas är att hen har arbetat som företagare i minst 15 månader under de närmast föregående 48 månaderna (granskningsperiod).

1.2.7.1 Vem är företagare

I relation till utkomstskyddet för arbetslösa betraktas alla som förvärvsarbetar utan att stå i ett anställnings- eller tjänsteförhållande som företagare. Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån ska alltid meddela TE-tjänsterna om hen bedriver företagsverksamhet. TE-tjänster ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som är bindande för FPA gällande graden av sysselsättning inom företagsverksamheten.

Enligt utlåtandet kan en person som arbetar inom företagsverksamhet vara företagare på heltid, ha verksamheten som bisyssla, utöva säsongbetonad verksamhet eller vara en företagare som kan jämföras med löntagare.

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid som hen i mer än två veckor är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller på motsvarande sätt i eget arbete. En person som är sysselsatt på heltid som företagare kan ändå ha rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för arbetskraftsutbildning. Läs mer: [Särskilda bestämmelser om arbetskraftsutbildning](#).

Om företagsverksamhet som konstaterats vara bisyssla utvidgas ber FPA ett utlåtande om saken av TE-tjänster. Om personen vid sidan av ett tidigare deltidsarbete tar sig an ett nytt uppdrag behövs inget utlåtande om dess utförande på deltid eller heltid om företagsverksamheten varar högst två veckor. Om företagsverksamheten varar mer än två veckor ska ett utlåtande begäras.

Också FPA måste då och då reda ut om en person ska anses vara en sådan företagare som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller om personen är löntagare. Det här kan vara fallet när man t.ex. avgör en persons rätt till jämkad arbetslöshetsförmån eller när man reder ut huruvida arbetsvillkoret är uppfyllt eller försäljningsvinsten ska periodiseras.

Personen betraktas som företagare endast i det fall att hen verkligen arbetar i företaget. Aktieinnehav i ett företag eller att bo i samma hushåll som företagets ägare gör inte en person till företagare om hen bevisligen inte arbetar i företaget.

Det är inte alltid klart om en person ska betraktas som löntagare eller företagare eller som en person som utför eget arbete som kan jämföras med företagsverksamhet. Mellan traditionell företagsverksamhet och lönearbete finns det en gråzon där de arbetande kan vara antingen självständig företagare eller yrkesutövare eller löntagare. I oklara fall kan man begära ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från TE-tjänster för att kunna avgöra om en person är löntagare eller om hen utför eget arbete eller är företagare och har arbetet antingen som huvudsyssla (utlåtande Y005 eller Y006) eller bisyssla (utlåtande Y003). Eget arbete har inte närmare definierats i lagstiftningen. Avvikande från företagsverksamhet utförs eget arbete inte primärt i förtjänstsyfte. Därmed betraktas exempelvis familje- och närstående vårdare som personer som utför eget arbete.

1.2.7.1.1 FÖPL/LFÖPL

Som företagare betraktas en kund som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Om kunden har en obligatorisk FöPL- eller LFöPL-försäkring, betraktas hen alltid som företagare och varken ägarandelar eller ställningen i företaget behöver utredas.

Att kunden har en gällande pensionsförsäkring för företagare gör hen inte automatiskt till företagare på heltid, utan företagsverksamheten kan bedrivas som bisyssla. Om en kund är näringsidkare eller har ett företag i form av bolag (kommanditbolag, öppet bolag) eller firma omfattas kunden i regel av en FöPL-försäkring. LFöPL-försäkrade är förutom lantbruksidkare också yrkesfiskare och renägare. Undantag är stipendiater som är försäkrade enligt LFöPL som inte betraktas som företagare på grund av LFöPL-försäkringen. Personer i anställningsförhållande omfattas inte av LFöPL-försäkringen utan av arbetspensionsförsäkringen (ArPL).

1.2.7.1.2 Delägare

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa betraktas också en delägare i ett företag som företagare.

Som delägare betraktas en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller ett annat företag där personen själv har minst 15 % eller tillsammans med sina familjemedlemmar har minst 30 % av aktiekapitalet eller av det röstetal som aktierna medför.

Likaså betraktas en person som delägare när hen inte är i ledande ställning men arbetar i ett aktiebolag eller i ett annat bolag där hen själv eller tillsammans med sina familjemedlemmar har minst 50 % av aktiekapitalet eller av det röstetal som aktierna medför.

En person som inte har någon personlig ägarandel, någon andel av röstetalet eller annars någon motsvarande bestämmanderätt i det företag där hen arbetar betraktas från och med 1.7.2019 som löntagare i samband med arbetslöshetsförmåner. En person kan alltså inte betraktas som företagare enbart på grund sin familjemedlems personliga innehav eller bestämmanderätt. Däremot innebär även ett litet personligt innehav i kombination med att familjemedlemmarna har en tillräckligt stor ägarandel att personen betraktas som företagare.

En familjemedlem som arbetar i en enskild näringsidkares företag anses i fråga om ägande och bestämmanderätt vara löntagare och inte delägare, eftersom hen inte kan äga en sådan personlig företagsverksamhet. En familjemedlem som arbetar i en enskild näringsidkares företag kan dock vad gäller utkomstskydd för arbetslösa betraktas som företagare utifrån FöPL-definitionen av begreppet företagare. Maken eller maken till en enskild näringsidkare som utan lön deltar i företagsverksamheten och barn som bor i samma hushåll betraktas som företagare. Om näringsidkarens familjemedlem är ArPL-försäkrad betraktas hen i regel som löntagare i fråga om utkomstskydd för arbetslösa.

Personen betraktas som företagare endast i det fall att hen verkligen arbetar i företaget. Aktieinnehav i ett företag eller att bo i samma hushåll som företagets ägare gör inte en person till företagare om hen bevisligen inte arbetar i företaget. En person kan inte betraktas som företagare t.ex. när hen äger 100 % av ett aktiebolag, men visar

upp en utredning om att det är fråga om ett s.k. skrivbordslådeföretag, som inte har någon som helst verksamhet.

Åtminstone den verkställande direktören och en styrelsemedlem är i ledande ställning i ett aktiebolag. I ett kommanditbolag har den ansvarige bolagsmannen bestämmanderätten och i ett öppet bolag har alla bolagsmän tillsammans bestämmanderätten.

Se exemplen om Delägare.

1.2.7.1.3 Familjemedlemmar som företagare

En familjemedlem till företagaren kan arbeta eller de facto vara löntagare i företaget. En familjemedlem är i löntagarställning om denna inte är FöPL- eller LFöPL-försäkrad och inte äger minst 15 % av företagets aktier eller annars har en motsvarande bestämmanderätt i företaget. En familjemedlem till en företagare kan ha rätt till arbetslöshetsförmån t.ex. för permitteringstid eller vid inställd löneutbetalning på grund av att arbetsplatsen varit utsatt för brand. En förutsättning för utbetalning av arbetslöshetsförmån är dock att företaget har också andra arbetstagare i samma ställning som inte är familjemedlemmar.

Som familjemedlemmar betraktas maken eller maken till en person som arbetar i företaget samt barn, barnbarn, en förälder eller mor- eller farförälder som bor i samma hushåll. Med äkta maka eller make jämställs också en sambo eller en person som lever i ett registrerat partnerskap.

Om ett barn, barnbarn, en förälder eller mor- eller farförälder flyttar till ett annat hushåll anses hen inte längre vara sådan familjemedlem som avses här.

Det har skett förändringar i rätten till arbetslöshetsförmåner för icke-ägande familjemedlemmar till företagare 1.7.2019. Sådana personer kan uppfylla löntagares arbetsvillkor då de under de närmast föregående 28 månaderna har varit minst 52 kalenderveckor i arbete. Läs mer om arbetsvillkoret för en företagares icke-ägande familjemedlem under [Företagares familjemedlem](#)./Ratkaisutyö/Etuusohjeet/Ruotsi/Työttömät/Työttömyysetuudet/Etuusohje/Kenelle%20myönnetään/Palkkatyöstä %20työttömäksi%20jäävä,työssäoloehdon%20tutkiminen/Työssäoloehto%20luettava %20työ.dita

1.2.7.1.4 Olika former av företagsverksamhet

Egenanställning beskriver många olika former av företagande. Gemensamt för olika former av egenanställning är att personen i fråga utför arbetet själv och självständigt och att arbetet har karaktären av företagande. Egenanställda kan t.ex. vara egenföretagare, yrkesutövare, frilansar eller stipendiater. De som får sina inkomster via faktureringsföretag är företagare. Lättföretagande är ett sätt att sysselsätta sig själv, men det är inte en juridisk term, utan ett begrepp som blivit etablerad i och med att faktureringsföretagen använder det.

En näringsidkare (företagare med firma) kan vara affärsidkare eller yrkesutövare. I fråga om yrkesutövare baseras företagsverksamheten på personens egen yrkesskicklighet, till exempel vad gäller läkare eller journalister. Affärsidkare har ett fast driftställe och dubbel bokföring.

En lantbruksföretagare idkar lantbruk, fiske eller renskötsel. Hen utför arbetet själv och saknar arbetsavtal.

Ett aktiebolag (Ab) kan grundas av en eller flera delägare som placerar kapital i bolaget. Ett aktiebolag är en självständig skattskyldig vars inkomst inte delas ut bland delägarna. Verksamheten leds av en styrelse.

Personbolag: I ett öppet bolag (Öb) ansvarar minst två bolagsmän med hela sin egendom för bolagets förbindelser. Ett kommanditbolag (Kb) har förutom den ansvariga bolagsmannen en tyst bolagsman vars ansvar är begränsat till hens insats i bolaget.

En **beskattningsammanslutning** är en sammanslutning som två eller flera personer bildat för att driva eller odla en fastighet, till exempel ett gårdsbruk eller skog.

1.2.7.1.5 Inledande och upphörande med företagsverksamhet

En person anses vara sysselsatt i företagsverksamhet eller i eget arbete från det att företagsverksamheten eller det egna arbetet inleddes fram till den tidpunkt då personens arbete i företaget har upphört eller företagsverksamheten eller det egna arbetet bevisligen har upphört.

Företagsverksamheten/det egna arbetet anses i regel ha inletts när företaget

- inledde den egentliga produktionen eller ekonomiska verksamheten
- fördes in i registret över mervärdesskattskyldiga
- fördes in i förskottsuppbördsregistret, eller
- fördes in i Skatteförvaltningens arbetsgivarregister.

Det finns inte längre något hinder föranlett av företagsverksamhet för utbetalning av arbetslöshetsförmån efter att en persons arbete i företaget anses ha upphört. Då förutsätts inte att företagsverksamheten har upphört.

En persons arbete i företaget anses i regel ha upphört (om det inte finns skäl att göra en annan bedömning), om

1. personens arbetsförmåga är varaktigt och väsentligt nedsatt;
2. personen har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen för maximitiden, är fortfarande oförmögen att arbeta i företaget och hens ansökan om sjukpension är anhängig eller har avslagits;
3. personen är en företagare som kan jämföras med en löntagare vars uppdragsförhållande eller -förhållanden upphört, eller
4. företagsverksamheten ska anses vara säsongbetonad och verksamhetsperioden har upphört.

TE-tjänster lämnar ett utlåtande om alla ovannämnda orsaker till att arbetet upphört.

1.2.7.1.6 Upphörande med företagsverksamhet

Företagsverksamheten anses ha upphört om en person uppger att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört och hen har lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget ska avföras ur förskottsuppbördsregistret och arbetsgivarregistret. Företagaren kan också ha gjort en

anmälan om att företaget ska avföras ur registret över mervärdesskattskyldiga. Enbart anteckningarna i handelsregistret avgör inte ärendet.

Företagsverksamheten anses ha upphört om det inte finns skäl att göra en annan bedömning, om:

1. en domstol på initiativ av gäldenären eller en borgenär har beslutat om försättande i konkurs;
2. ett aktiebolag eller ett andelslag har försatts i likvidation;
3. ett avtal om upplösning av något annat bolag än ett aktiebolag har ingåtts mellan alla bolagsmännen;
4. produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört och personen har
  - avstått från sin pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare;
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget ska avföras ur förskottsuppbörsregistret;
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget ska avföras ur arbetsgivarregistret; och
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget antingen ska avföras ur registret över mervärdesskattskyldiga eller om att företagsverksamheten har avbrutits; eller

Företagsverksamheten anses vara avbruten också om det på grund av andra faktorer är uppenbart att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört helt och hållet.

I fråga om privata näringsidkare tillämpas lindrigare villkor när företagsverksamheten upphör. I fråga om dessa anses företagsverksamheten ha upphört (om det inte finns skäl att göra en annan bedömning) om:

1. produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört enligt den arbetssökandes meddelande som kan anses vara tillförlitlig, eller om det annars är uppenbart att verksamheten inte längre fortsätter, och
2. personen har avstått från en eventuell pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

TE-tjänster konstaterar att den ekonomiska verksamheten och produktionsverksamheten har upphört i regel utifrån personens egen anmälan och ger ett utlåtande till utbetalaren av förmånen efter att ha undersökt att företagsverksamheten har upphört.

1.2.7.2 Företagares arbetsvillkor

För erhållande av grunddagpenning förutsätts att arbetsvillkoret är uppfyllt. När en person ansöker om en arbetslöshetsförmån ska FPA reda ut om arbetsvillkoret är uppfyllt. FPA ska också följa med hur arbetsvillkoret tjänas in under dagpenningsperioden.

Uppfyllandet av arbetsvillkoret för företagare är bundet till pensionsförsäkringen och dess nivå.

En förutsättning för att en företagares arbetsvillkor ska uppfyllas är att hen har arbetat som företagare i minst 15 månader under de närmast föregående 48 månaderna (granskningsperiod). Endast arbetsperioder som pågått minst fyra månader räknas in i arbetsvillkoret för företagare. Endast minst fyra månaders företagsverksamhet kan

omfattas av lagen om pension för företagare. Också personer som är försäkrade enligt lagen om pension för arbetstagare kan omfattas arbetslöshetsförmåner för företagare. När det gäller dem kan inte heller arbetsperioder som pågått mindre än fyra månader räknas in i arbetsvillkoret för företagare.

Varje period som man arbetat som företagare räknas in i arbetsvillkoret för företagare endast en gång. Om en företagare under en dagpenningperiod uppfyller arbetsvillkoret på nytt, inleds beräkandet av maximitiden från början.

1.2.7.2.1 Företagsverksamhet som ska räknas in i företagares arbetsvillkor

---

Till arbetsvillkoret för företagare räknas sådana månader under vilka personens försäkrade arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare (FöPL) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (LFöPL) eller lagen om pension för arbetstagare (ArPL) uppfyller minimivillkoret. Minimibeloppen höjs årligen med en lönekoeficient.

I fråga om arbetsinkomster kan man räkna ihop alla de pensionsförsäkrade arbetsinkomster (FöPL, LFöPL och ArPL) för arbete som den sökande utfört i företagareställning.

FPA behöver inte utreda om de försäkringspremier som pensionsförsäkringen förutsätter har betalats eller inte. Även om inräknandet av företagsverksamhet i arbetsvillkoret är beroende av storleken på den arbetsinkomst som fastställts för pensionsförsäkringen, räcker det inte enbart med en giltig FöPL- eller LFöPL-försäkring, utan för att arbetsvillkoret ska tjänas in krävs också faktiskt arbete. Exempelvis en FöPL-försäkring som varit i kraft av misstag medför inte att arbetsvillkoret för företagare intjänas om någon företagsverksamhet inte alls har bedrivits under tiden i fråga.

I fråga om grunddagpenning inräknas i företagares arbetsvillkor också arbete som utförts under de närmast föregående 28 månaderna och som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor. Detta gäller både arbete som utförts i egenskap av icke-ägande familjemedlem till en företagare och annat lönearbete.

Trots att grunddagpenning inte kan beviljas den som är under 17 år, kan företagsverksamhet som bedrivits när man varit under 17 år räknas in i arbetsvillkoret.

I arbetsvillkoret kan inte inräknas tid då personen i fråga har blivit sysselsatt medan hen har fått partiell sjukdagpenning.

Den 48 månader långa granskningsperioden för företagares arbetsvillkor förlängs med den tid under vilken en person av en godtagbar orsak är förhindrad att vara på arbetsmarknaden. De godtagbara orsaker som förlänger granskningsperioden är de samma som för [löntagare](#). Dessutom förlänger delinvalidpension eller deltidspension granskningsperioden till den del som den företagsverksamhet som bedrivits under pensionstiden inte kan räknas in i arbetsvillkoret. Om företagsverksamhet som bedrivits under tiden för delinvalidpension eller deltidspension räknas in i arbetsvillkoret, kan granskningsperioden inte förlängas. Till den tid som förlänger granskningsperioden för företagares arbetsvillkor kan räknas tid för vilken den sökande har fått sysselsättningsstöd som betalas till den som etablerar sig som företagare (s.k. startpeng).

Arbetsvillkorets granskningsperiod kan förlängas med högst sju år. Granskningsperioden för företagares arbetsvillkor är således som längst 11 år (48 månader + 7 år).

Reglerna för [arbetsvillkorets giltighetstid](#) är desamma som för löntagare.

Läs mer om den [självrisktid som beaktas för företagare](#).

1.2.7.3 Inkomster av företagsverksamhet och jämkning

Inkomster av näringsverksamhet inverkar på beloppet av arbetslöshetsförmånen vid jämkning. I beloppet av jämkad arbetslöshetsförmån beaktas kundens förvärvsinkomstandel av näringsverksamheten. Kapitalandelen av näringsverksamheten beaktas endast vid behovsprövning av arbetsmarknadsstödet.

Kontinuerliga inkomster under en företagarkunds arbetslöshet uppskattas i regel enligt uppgifterna för företagets föregående hela räkenskapsperiod. Vid handläggningen av exempelvis en ansökan 2022 ska inkomstuppgifterna för 2021 användas.

Det finns företag

- som endast har förvärvs- och kapitalinkomster som inkomstslag
- som utöver utdelning också kan betala ut lön till sina delägare
- som endast betalar ut utdelning till sina delägare.

Personer som fakturerar för sin arbetsprestation (s.k. lättföretagare)

I praktiken är det vid sysselsättning genom ett faktureringsandelslag, eller något annat faktureringsföretag, i de flesta fall fråga om företagare vars företagande till sin natur innebär att de säljer sina arbetsinsatser och att det inte finns några egentliga underhålls- eller anskaffningskostnader för företaget.

Inkomster som inkommit via en faktureringsstjänst beaktas i inkomstregistret i punkten 'Huomioitava määrä, från inkomsten kan man dra av kostnaderna för inkomstens förvärvande. Läs mer om processen gällande utkomstskyddet för arbetslösa.

Näringsidkare (affärsidkare och yrkesutövare, lantbruksföretagare)

En näringsidkare kan inte betala lön till sig själv eller sin maka eller make, men hen kan ta ut pengar (privata uttag) eller varor (privat bruk) ur företaget till sitt privata hushåll. En näringsidkare beskattas som fysisk person enligt förvärvs- och kapitalinkomsterna av näringsverksamheten, vilka bildas av resultatet av verksamheten.

Om makar idkar jordbruk tillsammans fördelar skattemyndigheten jordbruksinkomsterna mellan makarna enligt ägarandelen och arbetsinsatsen.

Inkomsterna visas i kundens beskattningsuppgifter som förvärvs- och kapitalinkomster av näringsverksamhet.

Vid omläggningen av jordbrukets produktionsinriktning beaktas inkomsten utifrån kundens uppskattning. Målet är att använda en sådan uppskattning som bäst beskriver kundens aktuella och förändrade situation. Man kan ringa kunden och göra uppskattningen tillsammans med hen. I uppskattningen ska beaktas kundens uppskattning av de totala inkomsterna och av de återstående utgifter för inkomstens förvärvande som ska dras av från inkomsterna.

Ett dödsbo som bedriver jordbruk beskattas som separat skattskyldigt och dess inkomster och förmögenhet fördelas inte mellan dödsbodelägarna vid beskattningen. Läs mer om [dödsbon](#).

Inkomster av renskötsel beaktas enligt skattemyndighetens utredning om inkomster av renskötsel.

Renskötselåret upphör 31.5 och då får renägaren ett intyg över antalet renar (=inräknade renar) från renbeteslaget. Antalet inräknade renar multipliceras med de intäktsgrunder som anges i statsrådets förordning om intäktsgrunderna vid beskattningen av inkomster som erhållits av renskötsel, som utfärdas årligen (inräknade renar x avkastningen av inräknade renar).

Som inkomst beaktas också eventuell lön som renbeteslaget betalar ut.

Personbolag (öppna bolag och kommanditbolag)

Bolagsmän i personbolag kan ta ut lön från bolaget eller ta ut pengar (privata uttag) eller varor (för privat bruk) ur företaget för sitt privata hushåll.

I beskattningen fastställs resultatet av näringsverksamheten för personbolaget. Detta resultat fördelas sedan för att beskattas som bolagsmännens inkomst i relation till deras andelar. Inkomsten fördelas mellan bolagsmännen (i ett kommanditbolag mellan de ansvariga bolagsmännen) enligt ägarandel. Den vinstandel av placerat kapital som betalats till en tyst bolagsman i ett kommanditbolag avdras innan inkomsten fördelas mellan de ansvariga bolagsmännen.

Utöver inkomsten av sammanslutningen beaktas eventuell lön som betalats till en bolagsman för samma räkenskapsperiod som sammanslutningsinkomsten.

För en tyst bolagsman i ett kommanditbolag uppkommer av bolagets inkomst inte förvärvsinkomst som ska jämkas. Eventuell lön som betalats till en tyst bolagsman beaktas vid jämkningen av grunddagpenningen. En tyst bolagsman arbetar nödvändigtvis inte alls i företaget.

Inkomsterna visas i kundens beskattningsuppgifter som förvärvs- och kapitalinkomster av näringsverksamhet.

Aktiebolag

Som en aktieägars inkomst av aktiebolaget kan räknas bara aktieutdelning (dividender), eller även lön om aktieägaren arbetar i bolaget. Privata uttag får inte göras. Bolagsstämman beslutar om betalning av utdelning, dividender, inom sex månader efter räkenskapsperiodens slut.

Med delägarlån avses ett lån som aktiebolaget ger till en delägare. Skattemyndigheten kan i vissa fall betrakta lånet som kapitalinkomst. Delägarlån beaktas inte som inkomst.

För att utreda inkomsterna för delägare i ett aktiebolag behövs uppgifter om kundens löner och utdelade dividender. Om de uppgifter som behövs inte framgår av inkomstregistret eller beskattningsuppgifterna begär man dem av kunden.

Utdelningsinkomster (dividendinkomster) jämkas bara när den sökande har arbetat som företagare. Ägande i sig gör inte att en kund betraktas som företagare och gör inte heller att hen omfattas av jämkning, utan utdelningen (dividenden) ska alltid grunda sig på arbete som företagare. Läs mer om [dividendinkomster](#).

Beskattningssammanslutningar

En beskattningssammanslutning är en sammanslutning som två eller flera personer bildat för att bruka, odla eller hyra en fastighet.

Beskattningssammanslutningar är inte separat skattskyldiga, utan inkomsterna från dem fördelas på delägarna i proportion till deras andelar. Delägare kan vara till exempel föräldrarna och barnen eller syskonen.

Sammanslutningens resultat fördelas mellan delägarna i proportion till deras andelar. Den förvärvsinkomst som kunden själv får från beskattningssammanslutningen beaktas vid jämkning.

Inkomsterna uppskattas enligt uppgifterna för föregående hela kalenderår.

Skogsinkomst eller hyresinkomst av skogssammanslutning eller fastighetssammanslutning är kapitalinkomst och beaktas således inte vid jämkning, men den beaktas vid behovsprövning av arbetsmarknadsstöd. Om delägaren i sammanslutningen emellertid utför arbete för skogs- och fastighetssammanslutningen för vilket sammanslutningen betalar lön, beaktas lönen vid jämkning.

1.2.7.3.1 Kontroll av företagsverksamhetens inkomster

De företags- och jordbruksinkomster som ska beaktas vid jämkningen av arbetslöshetsförmåner kontrolleras en gång per år. Vid kontrollen används de uppgifter som fastställts i beskattningen det föregående året.

Uppgifterna i den fastställda beskattningen kan i regel efterfrågas i början av juni. För företagare infaller den sista inlämningsdagen för skattedeklarationen i regel i början av april. Uppgifter för pågående beskattning kan efterfrågas nästan i realtid beroende på hur kunden lämnar in skattedeklarationen till skattemyndigheten. För kontrollen av inkomsterna av företagsverksamheten används således uppgifterna i den fastställda beskattningen som FPA har till sitt förfogande. Man ska alltså inte be kunden lämna in några skattedeklarationer.

Läs om [förfarandena för kontroll och indragning av inkomsterna av företagsverksamhet](#).

1.2.7.3.2 Företagsverksamhet som inletts under arbetslöshet och sysselsättning genom eget arbete

---

Under de fyra första månaderna efter att företagsverksamheten inletts bedömer man inte om det är frågan om huvud- eller bisyssla. Därmed har en arbetssökande rätt till arbetslöshetsförmåner under fyra månader från det att verksamheten inleddes även om hen är sysselsatt som företagare eller i eget arbete. En förutsättning är att verksamheten inleds medan personen är arbetslös. Om sysselsättningen fortgår i mer än två veckor utfärdar TE-tjänster ett utlåtande till FPA om att förmånen kan betalas ut trots att den arbetssökande bedriver företagsverksamhet eller utför eget arbete. Om företagsverksamheten fortgår i högst två veckor utreder TE-tjänsterna inte den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån och utfärdar inget utlåtande i ärendet. Då ber FPA inte heller att få ett sådant utlåtande.

En arbetssökande som inleder företagsverksamhet kan välja om hen ansöker om startpeng från TE-tjänsterna eller ansöker om arbetslöshetsförmåner. Startpengen utgör inte ett hinder för utbetalning av arbetslöshetsförmåner, men arbetslöshetsförmåner utgör ett hinder för utbetalning av startpeng. Läs mer i anvisningen Hur andra förmåner inverkar på arbetslöshetsförmånen

Den som får arbetslöshetsförmån under tid med företagsverksamhet måste uppfylla de övriga arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner, dvs. bland annat vara arbetslös arbetssökande hos TE-tjänsterna och söka heltidsarbete. Personen kan ytterligare åläggas tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete. Självrisktiden för grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd löper och är ett hinder för utbetalning av förmånen också under de fyra första månaderna av företagsverksamheten. För personen kan också fastställas väntetid i samband med arbetsmarknadsstöd för tiden med nystartad företagsverksamhet.

Eventuella inkomster av företagsverksamheten under de fyra första månaderna jämkas med arbetslöshetsförmånen. Inkomsterna av nystartad företagsverksamhet kan uppskattas utifrån kundens egen uppskattning. Målet är att använda en sådan uppskattning som bäst beskriver kundens aktuella situation.

TE-tjänsterna bedömer om företagsverksamheten för den som får en arbetslöshetsförmån är huvud- eller bisyssla fyra månader efter att företagsverksamheten inletts. Om verksamheten anses vara heltidssysselsättning upphör den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån. Om företagsverksamheten är bisyssla kan den arbetssökande fortsätta att få en arbetslöshetsförmån. Avgörandet gäller bara tiden efter fyra månader och det har ingen inverkan på situationen tillbaka i tiden. TE-tjänster utfärdar ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om huruvida verksamheten är huvud- eller bisyssla.

En arbetssökande kan få rätt till tidsfristen på fyra månader på nytt om hen har uppfyllt det arbetsvillkor som är en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning och maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen börjar räknas från början. Om mottagaren av arbetslöshetsförmån aldrig uppfyller arbetsvillkoret kan tidsfristen på fyra månader utnyttjas bara en gång.

I säsongbetonad företagsverksamhet får man inte på nytt rätt till tidsfristen på fyra månader då varje verksamhetssäsong inleds utan bara då verksamheten inleds för första gången.

Läs exemplen om företagsverksamhet som inletts under arbetslöshet och sysselsättning genom eget arbete.

1.2.7.4 Vinst från försäljning av företagsegendom

En person som bedrivit företagsverksamhet på heltid har inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid över vilken man periodiserar vinsten från försäljning av företagsegendom i anslutning till nedläggning av företagsverksamheten.

Periodiseringen av försäljningsvinst hänför sig alltid till nedläggning av företagsverksamhet. Företagsverksamheten granskas utifrån lagen om utkomstskydd för arbetslösa och betraktas antingen som pågående (den produktionsverksamhet och den ekonomiska verksamhet som inletts fortsätter) eller som avslutad. Trots att villkoren är av arbetskraftspolitisk natur kan de också användas när man ska bedöma om en företagares verksamhet ska betraktas som avslutad.

1.2.7.4.1 När periodiseras försäljningsvinsten?

Försäljningsvinsten periodiseras när:

- företagsegendom har sålts
- en andel av företaget har sålts
- hela gårdsbruksenheten har sålts (också generationsväxling)
- företagsverksamheten har lagts ner även om företagsegendomen inte har sålts.

Försäljningsvinsten periodiseras också i en situation där en delägare i bolaget eller en bolagsman säljer sin andel men företaget fortsätter sin verksamhet.

Företagsverksamheten anses i regel ha upphört om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, om:

- en domstol på initiativ av gäldenären eller en borgenär har beslutat om försättande i konkurs;
- ett aktiebolag eller ett andelslag har försatts i likvidation;
- ett avtal om upplösning av något annat bolag än ett aktiebolag har ingåtts mellan alla bolagsmännen;
- produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört och personen har:
  - avstått från sin pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare;
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget ska avföras ur förskottsuppbörsregistret;
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget ska avföras ur arbetsgivarregistret; och
  - lämnat en anmälan till Skatteförvaltningen om att företaget antingen ska avföras ur registret över mervärdesskattskyldiga eller om att företagsverksamheten har avbrutits; eller
- det på grundval av skäl som kan jämföras med de ovan nämnda är uppenbart att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har upphört helt och hållet.

1.2.7.4.2 När ska försäljningsvinsten inte periodiseras?

Försäljningsvinsten periodiseras inte när det är fråga om:

- partiell försäljning av gårdsbruksenhet
- företagsverksamhet som slutat med konkurs (frånsett om det uppkommer egendom som ska delas)
- en skilsmässosituation och företaget inte säljs till en tredje part
- företagsverksamhet som har pågått högst 18 månader
- försäljningsvinst som erhållits under de sex månader som närmast föregick nedläggningen av ett företag eller
- en situation där företagets balansomslutning för den senaste räkenskapsperioden minskad med skulderna för företagsverksamheten är högst 20 000 euro

Om företagsverksamheten har slutat med en konkurs finns det i regel ingen försäljningsvinst att periodisera och kunden förutsätts inte göra någon beräkning av försäljningsvinsten. Efter en konkursdom kan det uppkomma sådan egendom som

ska delas och som ska beaktas vid en periodisering, varvid periodiseringen görs från tidpunkten för konkursdomen.

Försäljningsvinsten periodiseras inte i en situation där äkta makar har ägt företaget tillsammans och den ena lämnar företaget (t.ex. en gårdsbruksenhet) och får utjämning i samband med en skilsmässa. Om den make som lämnar företaget säljer sin andel till en tredje person periodiseras försäljningsvinsten. Om ett företag har ägts gemensamt av **partnerna i ett samboförhållande** och den ena av dem säljer sin andel då de separerar, ska försäljningsvinsten periodiseras.

Försäljningsvinsten periodiseras inte om företagsverksamheten har pågått kortare tid än 18 månader. När man bedömer hur länge företagsverksamheten pågått anses verksamheten ha börjat när den egentliga ekonomiska och produktionsmässiga verksamheten har inletts. Om förberedelserna för företagsverksamheten är exceptionellt sysselsättande, kan företagsverksamheten anses utgöra huvudsyssla redan innan den egentliga företagsverksamheten inleds.

Försäljningsvinsten periodiseras inte heller när företagets balansomslutning för den senaste räkenskapsperioden minskad med skulderna för företagsverksamheten är högst 20 000 euro. Balansomslutningen avser balansomslutningen för den sista räkenskapsperiod som föregick nedläggningen av företaget. Från denna slutsumma avdras de skulder som hänför sig till företagsverksamheten. I balansjämförelsen beaktas inte vinsten av försäljning av anläggningstillgångar eller andra långfristiga investeringar under de sex månader som närmast föregick nedläggningen eller det bevisliga avbrottet.

Om det inte framgår av det arbetskraftspolitiska utlåtandet vid vilken tidpunkt företagsverksamheten upphört ska FPA höra sig för om saken hos TE-tjänster.

Balansjämförelse av försäljningsvinst för en delägare i företaget görs så att som gräns för den försäljningsvinst som ska periodiseras betraktas en proportionell andel av maximibeloppet 20 000 euro som motsvarar ägarandelen.

Läs exemplen: Hur man utreder periodiseringen av försäljningsvinst.

1.2.7.4.3 Granskning av balansräkningen

Företagsverksamhetens nettoförmögenhet framgår antingen direkt av beskattningsuppgifterna eller vid behov av balansräkningen, då man drar av företagsverksamhetens skulder från dess tillgångar. Detta skede kallas för granskning av balansräkningen.

Vilken av uppgifterna som tillämpas beror på kundens situation och på tidpunkten då företagsverksamheten upphörde. Balansräkningen begärs endast om nettoförmögenheten inte framgår av beskattningsuppgifterna eller framläggs av kunden själv.

Balansomslutningen avser balansomslutningen för den sista räkenskapsperiod som föregick nedläggningen av företaget. Från denna slutsumma avdras de skulder som hänför sig till företagsverksamheten.

Om skillnaden mellan balansomslutningen och skulderna är högst 20 000 euro betraktas företagsverksamheten som så obetydlig att försäljningsvinsten i anslutning till nedläggningen av företaget inte beaktas och kalkylen behöver inte närmare specificeras.

Om en delägare i ett aktiebolag säljer sin andel och företaget fortsätter med verksamheten görs ingen granskning av balansräkningen, utan då går man direkt vidare med fastställande av försäljningsvinsten.

1.2.7.4.4 Fastställande av försäljningsvinst

Fastställande av försäljningsvinsten ska göras då företagsverksamheten har varat i över 18 månader och granskningen av balansräkningen är över 20 000 euro. En blankett för utredning av försäljningsvinst behövs för en utredning om periodisering av försäljningsvinsten. En kalkyl ska ges till förmånsutbetalaren när det kan bli aktuellt att periodisera försäljningsvinsten.

När en person ansöker om en arbetslöshetsförmån i samband med att företagsverksamheten lagts ner, ska du be kunden om utredningsblanketten för försäljningsvinst oberoende av om företagsegendomen har sålts eller ej. Om det emellertid av de uppgifter som FPA har framgår att företagsverksamheten pågått högst 18 månader eller upphört på grund av konkurs behöver man inte begära någon blankett för utredning av försäljningsvinsten.

Om saken inte framgår av de uppgifter som FPA har tillgång till ska du beroende på fallet be kunden lämna in ytterligare handlingar för utredning och periodisering av försäljningsvinsten. Det kan till exempel vara fråga om:

- [utredningsblankett för försäljningsvinst](#)
- köpebrev gällande försäljningen av företaget eller företagsegendom
- resultat- och balansräkning för den senaste, fullständiga och avslutade räkenskapsperioden
- resultat- och balansräkning för den senaste (ofullständiga) räkenskapsperioden
- utredning om eventuella kostnader för försäljningen av egendom (om kunden vill visa dem)
- en tillförlitlig utredning om egendomens reella värde (vid behov)
- utredning om kvarstående skulder som hänför sig till företagsverksamheten och som den sökande är ansvarig för (i aktiebolag är det inte nödvändigtvis den skuld som upptas i balansräkningen).

Av öppna bolag, kommandit- eller aktiebolag begärs dessutom vid behov

- en utredning där den sökandes andel av bolaget framgår (bolagsavtal)
- köpebrev gällande försäljningen av bolagsandel/aktier
- utredning om anskaffningspriset på aktier och om utgifter i anslutning till försäljning (om kunden så önskar).

När egendomen har sålts räknas försäljningsvinsten ut genom att man från försäljningspriset drar av

- 50 % i presumtiv anskaffningsutgift, eller
- det sammanlagda beloppet av den icke avskrivna delen av egendomens anskaffningsutgift och kostnaderna för vinstens förvärvande, om det är större än den presumtiva anskaffningsutgiften.

Vinsten av försäljning av anläggningstillgångar eller andra långfristiga placeringar betraktas som inkomst i anslutning till nedläggning av företagsverksamheten också när den har erhållits under de sex månader som närmast föregick nedläggningen av företagsverksamheten. Så är fallet även när ägaren har lyft försäljningsvinsten för privat bruk. Om inkomst av försäljning av anläggningstillgångar ingår i företagets

finansieringstillgångar, beaktas den inte när försäljningsvinsten räknas ut för att värdet av den sålda egendomen inte ska beaktas två gånger.

Även skattefria försäljningsvinster, t.ex. generationsväxlingsöverlåtelser, periodiseras som försäljningsvinst. Som försäljningsvinst beaktas ändå inte värdet av en byggnad som en företagare eller lantbruksföretagare använder som egen bostad.

Företagets finansieringstillgångar betraktas inte som företagsegendom som ska periodiseras. Finansieringstillgångar är pengar, bank- och kontofordringar, växelfordringar och andra dylika finansieringsmedel.

Från den erhållna försäljningsvinsten avdras skulder jämte förfallna räntor som hänför sig till företagsverksamheten och som säljaren ansvarar för. Skulderna kan avdras också i det fallet att företagaren personligen ansvarar för en skuld som hänför sig till företagsverksamheten på grundval av en skuld- eller borgensförbindelse. Då ska emellertid en tillförlitlig utredning företes om att det är fråga om en skuld som hänför sig till företagsverksamheten, t.ex. bankens intyg över skuldens användningsändamål. En skuld som framgår av företagets balansräkning kan i allmänhet betraktas som en skuld som hänför sig till företagsverksamheten.

Försäljningsvinsten periodiseras också i en situation där en delägare i bolaget eller en bolagsman säljer sin andel men företaget fortsätter sin verksamhet. När hela företaget säljs och det finns flera ägare, delas försäljningsvinsten mellan ägarna i proportion till deras ägarandelar. När en bolagsman eller en delägare säljer sin andel betraktas köpeskillingen som försäljningspris. Om en person säljer andelar eller aktier medan företaget fortsätter sin verksamhet räknas försäljningsvinsten ut enligt den presumtiva anskaffningsutgiften, om inte det faktiska anskaffningspriset och kostnaderna förorsakade av försäljningen är större än beloppet enligt den presumtiva anskaffningsutgiften.

Om egendomen inte har sålts eller sålts endast delvis, räknas försäljningsvinsten ut enligt nettoegendomsvärdet. Detta fås genom att man från egendomens realvärde drar av antingen den presumtiva anskaffningsutgiften eller den icke avskrivna anskaffningsutgiften. Med egendomens realvärde avses det faktiska beloppet, som grundar sig t.ex. på bokförarens uppskattning. Kunden kan uppge en egen uppskattning av egendomens värde. Nettotillgångarna minskas med de skulder jämte förfallna räntor som hänför sig till företagsverksamheten.

Läs exemplen: Fastställande av försäljningsvinst.

1.2.7.4.5 Förfarandet vid periodisering av försäljningsvinst

Försäljningsvinsten periodiseras på basis av företagarens arbetsinkomst eller på basis av beloppet av full grunddagpenning, om det är större än arbetsinkomsten per månad. Som arbetsinkomst betraktas den arbetsinkomst som ligger till grund för den pensionsförsäkring som gäller personens företagsverksamhet. Om personen inte har någon pensionsförsäkring för företagsverksamheten eller om beloppet av pensionsförsäkringen har stått i klar disproportion till företagsverksamhetens omfattning, används vid periodiseringen den arbetsinkomst enligt vilken personen borde ha tecknat pensionsförsäkring. Om pensionsförsäkringen har försumrats, kan man i allmänhet använda minimibeloppen för försäkringsformen i fråga. Den nedre gränsen för FöPL-arbetsinkomsten år 2022 är 8 261,71 €/år (år 2021 är den nedre gränsen 8 063,57 €/år och år 2020 är den nedre gränsen 7 958,99 €/år).

Läs exemplet Periodisering av försäljningsvinsten utgående från den inlämnade utredningen.

Försäljningsvinsten periodiseras utgående från företagarens arbetsinkomst och man räknar ut hur många månaders arbetsinkomst försäljningsvinsten motsvarar. Om periodiseringen inte går jämnt ut, anses en månad ha 21,5 arbetsdagar. Periodiseringen görs så att försäljningsvinsten divideras med antalet försäkringsmånader. Den resterande försäljningsvinsten för den ofullständiga månaden omvandlas till dagar så att beloppet delas med pensionsförsäkringsbeloppet per dag. Periodiseringen görs så att den motsvarar fulla arbetslöshetsdagpenningdagar, och eventuell avrundning görs nedåt.

Läs exemplet Hur man räknar ut periodiseringen av försäljningsvinsten.

Tidpunkten för när periodiseringen inleds

Försäljningsvinsten periodiseras från det att företaget lagts ner. Om företagsverksamhetens art eller andra särskilda skäl talar för det och företagsegendomen inte har kunnat säljas, kan periodiseringen på begäran av den sökande och med stöd av en tillförlitlig utredning dock göras från tidpunkten för försäljningen. Som särskilda skäl kan i allmänhet betraktas t.ex. högt värde på den osålda egendomen, som skulle göra tiden utan rätt till arbetslöshetsförmån oskäligt lång.

Även den sökandes egen anmälan och den tidpunkt då TE-tjänster anser att företagsverksamheten upphört ger antydningar om den nedläggningstidpunkt, från och med vilken försäljningsvinsten kan börja periodiseras.

Om företagsverksamheten har slutat med konkurs och mottagaren av en arbetslöshetsförmån efter en konkursdom får sådan egendom som ska delas och som ska beaktas vid en periodisering, görs periodiseringen från tidpunkten för konkursdomen och inte från tidpunkten för nedläggningen av företagets verksamhet.

Maximitiden för periodisering

Vinsten från försäljning av företagsegendom periodiseras över högst 24 månader.

Om den sökande uppfyller löntagares eller företagares arbetsvillkor under den tid över vilken försäljningsvinsten periodiseras får hen rätt till arbetslöshetsdagpenning. Periodiseringen är således inget hinder för arbetslöshetsdagpenningen från det att arbetsvillkoret uppfyllts.

När löntagarens arbetsvillkor uppfylls upphävs den tidigare fastställda periodiseringen av försäljningsvinsten.

Läs exemplet: Uppfyllande av arbetsvillkoret under periodiseringen av försäljningsvinsten.

1.2.8 Permitterade

Vid permittering avbryter eller minskar arbetsgivaren arbetet och löneutbetalningen tillfälligt, men anställningen fortgår. Permitteringen ska grunda sig på produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker eller så ska arbetsgivaren tillfälligt ha försämrade möjligheter att erbjuda arbete. Arbetsgivaren kan permittera en

arbetstagare ensidigt eller så kan en permittering basera sig på ett avtal mellan arbetstagaren och arbetsgivaren.

Permitteringen kan genomföras antingen på heltid eller genom att arbetstiden minskas per dag eller per vecka.

Den permitterade ska anmäla sig som arbetssökande hos TE-tjänster, som ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om personens rätt till arbetslöshetsförmån. Förmånen betalas i enlighet med utlåtandet. Permitteringen utreds inte och inget permitteringsmeddelande behöver begäras.

1.2.8.1 Heltidspermittering

Om en person permitteras helt och hållet bestäms rätten till arbetslöshetsförmån på samma grunder som för helt arbetslösa och personen får full arbetslöshetsförmån för permitteringstiden.

Som permittering på heltid betraktas en permittering som fortgår minst en kalendervecka utan avbrott. Som en kalendervecka betraktas tiden från måndag till fredag. Om det är allmänt förekommande i branschen att arbete utförs och/eller att lön betalas även under veckoslut, avses med en kalendervecka tiden från måndag till söndag.

När en person som är permitterad på heltid gör fulla arbetsdagar för sin egen arbetsgivare eller arbetar heltid i över 2 veckor för en annan arbetsgivare får personen full förmån tills arbetet börjar och åter efter att arbetet upphört.

När en person som är permitterad på heltid blir sysselsatt på deltid, jämkas förmånen enligt utbetalningsprincipen och arbetstiden granskas för en granskningsperiod på 4 veckor eller en månad-. Det kan vara fråga om

- deltidsarbete för den egna arbetsgivaren, då permittering på heltid ändras till permittering där den dagliga arbetstiden är förkortad
- deltidsarbete och utöver det sporadiska fulla arbetsdagar för den egna arbetsgivaren
- deltidsarbete för en annan arbetsgivare.

Se exemplen gällande heltidspermittering.

1.2.8.2 Förkortad arbetsvecka

Om arbetstiden per vecka för en arbetssökande som arbetat heltid förkortas med en eller flera hela dagar är det frågan om en förkortad arbetsvecka.

För en person som har permitterats genom enbart förkortad arbetsvecka betalas arbetslöshetsförmånen med fullt belopp för de dagar hen varit helt och hållet arbetslös, dvs. utan att lönen för de dagar hen arbetat beaktas. För hela arbetsdagar betalas inte alls någon arbetslöshetsförmån. Då finns det i regel ingen inkomst som ska jämkas.

Då en person som har permitterats genom förkortad arbetsvecka under permitteringstiden kallas till arbete för en hel dag hos sin egen arbetsgivare, föreligger ingen rätt till arbetslöshetsförmån för tiden med heltidsarbete.

Om den som permitterats genom en förkortad arbetsvecka har en jämningsgrund under en eller flera kalenderveckor under en jämningsperiod, utöver de dagar då hen är helt permitterad, betalas arbetslöshetsförmånen jämkad för hela jämningsperioden.

Lönen beaktas och arbetstiden granskas enligt intjäningsprincipen. Granskningen av arbetstiden görs kalenderveckovis.

Bestämmelserna om förkortad arbetsvecka tillämpas endast när det är fråga om en person som utför heltidsarbete. Om en person är permitterad från ett deltidsarbete tillämpas bestämmelserna om jämkning på hen.

Se exemplen: Förkortad arbetsvecka.

1.2.8.3 Förkortad arbetsdag

En person vars arbetstid per dag har förkortats på grund av permittering eller av en orsak som kan jämföras med permittering, har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. Jämkningsperioden görs enligt utbetalningsprincipen.

Jämkningsperioden är fyra veckor eller en månad.

Arbetstiden granskas utifrån betalda arbetstimmar under den jämkningsperiod då lönen har betalats. Om antalet betalda arbetstimmar under jämkningsperioden överstiger 80 % av arbetstiden för heltidsanställda, har personen i fråga inte rätt till arbetslöshetsförmån för jämkningsperioden i fråga.

Se Förkortad arbetsdag.

1.2.8.4 Kombination av olika permitteringstyper

Ibland genomförs permitteringar som en kombination av förkortad arbetsvecka och förkortad arbetsdag. Då kan jämkningen grundas på den typ av permittering som tillämpades i personens första anmälan om arbetslöshetstid.

- Om en person under den tid som den första anmälan gällde hade förkortad arbetsvecka behandlas också senare anmälningar om arbetslöshetstid enligt intjäningsprincipen.
- Om personen under den tid som den första anmälan gällde var permitterad med förkortad arbetsdag, görs jämkningen också framöver enligt utbetalningsprincipen.
- Om en person redan i sin första anmälan är permitterad genom en kombination av förkortad arbetsvecka och förkortad arbetsdag granskas arbetstiden och lönen enligt intjäningsprincipen.

Det är inte fråga om en sådan kombination av olika permitteringstyper när en person först är permitterad på heltid och därefter börjar arbeta för sin egen arbetsgivare så att hen ibland arbetar hela dagar och ibland dagar med deltidsarbete.

1.2.8.5 Övriga permitteringssituationer

Permittering från deltidsarbete

Också en person med deltidsarbete kan permitteras. Hen omfattas då av jämkning om lön för deltidsarbetet betalas för den tid som ansökan gäller. Jämkningsperioden görs alltså enligt utbetalningsprincipen och arbetstiden granskas för hela jämkningsperioden. Som jämkningsperiod tillämpas den normala jämkningsperioden och inkomsten omvandlas inte till beräknad inkomst.

Permittering och partiell vårdledighet

Också arbetstiden för en person som har partiell vårdledighet kan förkortas genom permittering. Då uppstår rätt till jämkad arbetslöshetsförmån, om permitteringen ytterligare förkortar arbetstiden, som redan förkortats på grund av vårdledigheten.

Läs exemplet Permittering och partiell vårdledighet

Orsaker som kan jämföras med permittering och väderhinder

En arbetslöshetsförmån kan beviljas också för den tid då en person är förhindrad att arbeta av en orsak som jämföras med permittering. I dessa situationer har arbetstagarens skyldighet att arbeta och arbetsgivarens skyldighet att betala lön helt och hållet avbrutits, men anställningen fortgår. Orsaker som jämföras med permittering är avbrott i arbetet och löneutbetalningen

- på grund av en eldsvåda, exceptionell naturtilldragelse eller av en annan liknande orsak som har drabbat arbetsplatsen och som är oberoende av arbetstagaren och arbetsgivaren.
- på grund av ett villkor i arbetsavtalet.
- på grund av avstängning från tjänst eller någon annan motsvarande ensidig åtgärd från arbetsgivarens sida. Med permittering jämföras dock inte en situation där en avstängning från tjänsten beror på att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i en kontroll eller undersökning som gäller hans hälsotillstånd eller att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd.

Som en orsak som kan jämföras med permittering kan man betrakta en situation där en familjedagvårdarens arbete och löneutbetalning avbryts helt och hållet på grund av att hen av orsaker som inte beror på hen själv inte har barn i dagvård (t.ex. under skolloven, då barnen ofta sköts hemma) medan anställningsförhållandet i övrigt fortgår. Som en orsak som kan jämföras med permittering betraktas ytterligare en sådan situation där en person själv har ansökt om arbetsledighet eller någon annan ledighet för att under den tid ledigheten varar ha ett annat heltidsarbete, men som har blivit arbetslös utan egen förskyllan.

TE-tjänster ger ett bindande utlåtande om att det finns en orsak som jämföras med permittering.

Om orsaken till permitteringen är **väderhinder**, utreder TE-tjänster de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att bevilja arbetslöshetsförmån och ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande.

Med väderhinder avses sådant hinder för utförande av arbete inom byggnads- och skogsbranscherna som enbart och direkt orsakas av köld. Om utförandet av arbete förhindras på grund av köld inom någon annan bransch än byggnads- eller skogsbranschen eller om det förhindras på grund av andra naturförhållanden, betraktas detta som förkortning av arbetstiden per vecka genom permittering.

1.2.9 Personer som deltar i sysselsättningsfrämjande service

En arbetslös arbetssökande har olika alternativ att förbättra sina möjligheter att få sysselsättning. Kunden kan avtala med TE-tjänsterna om att delta i

sysselsättningsfrämjande service, och i samband med detta utarbetas en sysselsättnings- eller integrationsplan för kunden.

Under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas den arbetslöshetsförmån som kunden skulle vara berättigad till som arbetslös. Dessutom får kunden [kostnadsersättning](#) under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Kostnadsersättning betalas inte för arbetssökandes frivilliga studier.

Kunden kan också ha rätt till en förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Förhöjningsdel betalas för högst 200 dagar. Man kan kontrollera förhöjningsdelen under punkten [Belopp](#).

En arbetslöshetsförmån kan betalas under tiden för [sysselsättningsfrämjande service](#), även om den arbetssökande som arbetslös inte har rätt till förmånen.

Utbetalningen av en förmån under tiden för service förutsätter regelbunden närvaro av kunden. Kundens [frånvaro från servicen](#) kan inverka antingen helt eller delvis på utbetalningen av förmånen.

1.2.9.1 Sysselsättningsfrämjande service

Sysselsättningsfrämjande service är:

- arbetskraftsutbildning
- arbetssökandes frivilliga studier
- jobbsökarträning
- karriärträning
- försök (arbets- och utbildningsprövning)
- invandrades frivilliga studier
- arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.
  - Man kan avtala att arbetsverksamheten ska pågå i 3–24 månader. Under perioden deltar personen i arbetsverksamheten minst en och högst fyra dagar per kalendervecka. En arbetsverksamhetsdag ska omfatta minst fyra timmar.

TE-tjänster ger ett utlåtande om tiden för servicen och bedömer t.ex. om studierna kan betraktas som den arbetssökandes eller invandrarens frivilliga studier samt följer upp hur maximitiden för servicen uppnås.

- Frivilliga studier kan understödjas med arbetslöshetsförmån under högst 24 månader per studiehelhet.
- Om målet med studierna är att slutföra den grundläggande utbildningens lärokurs, kan den helhet som studierna bildar stödjas under högst 48 månader.

1.2.9.1.1 Rätt till förmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service

---

Under sysselsättningsfrämjande service betalas arbetslöshetsförmån bara för den tid som en person är arbetssökande hos TE-tjänster.

En arbetslöshetsförmån betalas under tiden för servicen, även om den arbetssökande vid början av servicen inte har rätt till arbetslöshetsförmån av någon av följande orsaker:

- tid utan ersättning
- skyldighet att vara i arbete
- en begränsning i anslutning till yrkesutbildningen
- självrisktid
- väntetid
- behovsprövning av arbetsmarknadsstödet.

Läs mer: Rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service (se punkt 2.2. Sysselsättningsfrämjande service).

Vid **arbetskraftsutbildning, vid arbetssökandes frivilliga studier** eller vid **invandrades frivilliga heltidsstudier i läsning och skrivning** tillämpas inte följande bestämmelser:

- UAL 2 kap.: [Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner](#)
- UAL 2 a kap. 1 §: Att lämna arbetet och att bli uppsagd
- UAL 2 a kap. 4 §: vägran att ta emot arbete som arbetsgivaren individuellt har erbjudit
- UAL 7 kap. 2 §: [Väntetiden för arbetsmarknadsstöd](#)
- UAL 3 kap. 1 § 3 mom: [hinder för att vara på arbetsmarknaden](#)

Exempelvis utreds inte väntetiden mitt under pågående utbildning. Förmånen betalas fortfarande under utbildningstiden även om personen hamnar i fängelse under utbildningstiden. Om personen däremot inleder en utbildning under fängelsetiden har hen inte rätt till arbetslöshetsförmån.

Under annan service, dvs. jobbsökarträning, karriärträning, arbetsprövning, utbildningsprövning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte tillämpas ovan nämnda bestämmelser på normalt sätt. Bestämmelserna tillämpas på normalt sätt även under invandrades övriga frivilliga studier än de heltidsstudier i läsning och skrivning som nämndes ovan.

En person har inte rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om

- personen tar emot ett heltidsarbete som varar över två veckor,
- ansökan har kommit in för sent,
- förmånen inte betalas pga jämkning eller minskning,
- personen får lön för uppsägningstiden eller semesterlön,
- personen inte får någon arbetslöshetsförmån pga en hindrande social förmån eller
- den ekonomiska förmån som personen får har periodiserats.

Läs exemplen: Rätt till förmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

1.2.9.1.2 Frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Förutsatt att alla övriga villkor uppfylls betalas arbetslöshetsförmånen för alla dagar under sysselsättningsfrämjande service, också för de dagar som ingår i perioden i fråga då service inte ordnas. Förmånen betalas således för fem dagar i veckan för deltagande i service även om service skulle ordnas färre dagar i veckan.

Frånvaro från sysselsättningsfrämjande service avser sådana dagar när service ordnas och den arbetssökande borde delta i servicen. Exempelvis räknas inte söckenhelger

som frånvarodagar. (En söckenhelgdag kan vara en frånvarodag endast om servicen av någon anledning ordnas på en söckenhelg.)

Frånvarodagar är t.ex. inte sådana dagar då

- service inte ordnas
- den arbetssökande deltar i sysselsättningsfrämjande service en del av dagen
- den arbetssökande ersätter sin frånvarodag med en annan dag inom samma kalendervecka.
  - Ordnares av sysselsättningsfrämjande service och den arbetssökande kan också komma överens om att flytta en dag då den sökande ska delta.

En arbetssökande har inte rätt till arbetslöshetsförmån för de dagar hen inte deltar i servicen om servicen ordnas dessa dagar, såvida frånvaro-orsaken inte är:

- arbetsoförmåga
- sjukdom hos ett barn som är under 10 år för högst fyra arbetsdagar per gång
- anställningsintervju eller annan därmed jämförbar orsak som anknyter till sysselsättning, till exempel
  - deltagande i lämplighetstest i anslutning till jobsökning och studier
  - läroanstaltens inträdes- och urvalsprov
  - kortvarigt arbete som varar i högst två veckor
  - deltagande i rehabilitering i öppen vård
- offentligt förtroendeuppdrag
  - kommunala, kyrkliga, statliga eller andra offentligt-rättsliga förtroendeuppdrag (t.ex. nämndeman i tingsrätten), inte privaträttsliga förtroendeuppdrag.

Förteckningen över godkända orsaker till frånvaro är uttömmande.

Om en arbetssökande är frånvarande från service utan godtagbar orsak har hen inte rätt till arbetslöshetsförmån. Om den arbetssökande har en godtagbar orsak till frånvaron har hen även rätt till eventuell förhöjningsdel för frånvarotiden och då tillämpas inte heller utbetalningshinder under frånvaron. Någon kostnadsersättning betalas emellertid inte ut, eftersom den är bunden till de dagar man deltar i service.

Frånvarobestämmelsen gäller jobsökarträning, karriärträning, prövning, dvs. arbetsprövning och utbildningsprövning samt arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Frånvarobestämmelsen tillämpas inte vare sig på arbetskraftsutbildning, den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med en arbetslöshetsförmån eller invandrares frivilliga studier.

Den som ordnar servicen är skyldig att meddela TE-tjänster om kunden varit frånvarande från servicen. TE-tjänster fattar utifrån frånvaron beslut om avbrytande av träningen eller prövningen om en enskild kund utan tillstånd varit frånvarande fem tränings- eller prövningsdagar utan avbrott eller om hen annars varit frånvarande så mycket att målen för träningen eller prövningen inte kan nås. Förutom frånvaro utan tillstånd kan frånvaro till följd av en i sig godtagbar orsak (t.ex. lång sjukskrivning) vara grund för att avbryta träningen eller prövningen.

Läs mer om utbetalning av förmån under arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Läs mer om [Rättelseförfarandet vid frånvaro från service](#).

Egen sjukdom

Om en kund är frånvarande från service på grund av egen sjukdom i högst tre dagar i följd som servicen ordnas är kundens eget meddelande i regel en tillräcklig

utredning om godtagbar frånvaro. Förmånen betalas utan kostnadsersättning för frånvarodagarna. Ett beslut om sjukfrånvaro behöver inte utfärdas separat. Om ett beslut ska ges av någon annan orsak konstateras rätten till förmån också under sjukfrånvaro i beslutet.

Med tre servicedagar i rad avses de dagar då service ordnas och då kunden borde ha deltagit i servicen men varit frånvarande. Det är således inte nödvändigtvis fråga om tre kalenderdagar i följd.

Om en kund först är frånvarande från service på grund av sjukdom och därefter deltar i service och sedan igen är frånvarande på grund av sjukdom anser man att arbetsoförmågan avbrutits och att det är fråga om olika sjukdomar. Då börjar de tre första sjukfrånvarodagarna räknas från början. Det faktum att kunden under tiden mellan två perioder med sjukfrånvaro i rad då service inte ordnas meddelar att hen arbetar, saknar betydelse vid beräkningen av de tre frånvarodagar som följer på varandra.

Om en kund på grund av sjukdom är frånvarande från service längre än tre dagar i rad då service ordnas och inte kan visa upp intyg av läkare eller hälsovårdare, avslås förmånen och kostnadsersättningen för frånvarodagarna från och med den fjärde sjukfrånvarodagen.

Läs exemplen Frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Sjukt barn

En godtagbar orsak till frånvaro från service är att vara frånvarande på grund av sjukdom hos ett barn under 10 år under högst fyra servicedagar i rad åt gången (bedöms specifikt för varje enskilt barn). Ärendet kan i princip alltid lösas utifrån kundens egen anmälan: ett sjukintyg utfärdat av läkare eller hälsovårdare behövs inte. Om kunden är frånvarande från servicen på grund av att barnet är sjukt i mer än fyra servicedagar i rad finns det ingen godtagbar orsak till frånvaro räknat från den femte frånvarodagen även om kunden skulle lämna in ett sjukintyg som gäller barnet.

Med fyra servicedagar i rad avses de dagar då service ordnas och då kunden borde ha deltagit i servicen men varit frånvarande. Det är således inte nödvändigtvis fråga om fyra kalenderdagar i följd.

Om en kund på grund av sjukt barn är frånvarande från service i högst fyra dagar i rad som servicen ordnas, dras kostnadsersättningen för frånvarodagarna av vid utbetalningen. Ett beslut om sjukfrånvaro behöver inte meddelas separat.

Om en kund på grund av att ett barn är sjukt är frånvarande från service mer än fyra dagar då servicen ordnas, dras kostnadsersättningen för de första fyra frånvarodagarna av. Förmånen och kostnadsersättningen avslås för frånvarodagarna räknat från den femte frånvarodagen, eftersom det till denna del inte finns någon godtagbar orsak till frånvaron.

För ett sjukt barn behöver man i princip inte i någon situation kräva att kunden ska ha intyg från läkare eller hälsovårdare.

1.2.9.1.3 Särskilda bestämmelser om arbetskraftsutbildning

Till en person som deltar i arbetskraftsutbildning utbetalas arbetslöshetsförmån under utbildningstiden även om

- personen ska betraktas som företagare på heltid; eller
- personen inte är arbetslös eller permitterad, om hen löper risk för att bli arbetslös.

För att en företagare på heltid eller en person som löper risk för att bli arbetslös ska kunna få en arbetslöshetsförmån under arbetskraftsutbildning ska hen ha rätt till arbetslöshetsförmån vad gäller övriga hinder än de som följer av definitionen av arbetslös. Hen måste vara arbetslös arbetsökande i TE-tjänster. Hen har rätt till arbetslöshetsförmåner under arbetskraftsutbildning, även om hen skulle ha

- tid utan ersättning
- skyldighet att vara i arbete
- en begränsning i anslutning till yrkesutbildningen
- självrisktid
- väntetid för arbetsmarknadsstöd
- eller inte skulle ha rätt till arbetsmarknadsstöd på grund av behovsprövning.

Inkomst av företagsverksamhet eller arbete jämkas på normalt sätt under utbildningen.

Att en person utövar företagsverksamhet på heltid eller löper risk för att bli arbetslös samt personens rätt till arbetslöshetsförmån trots detta framgår av det arbetskraftspolitiska utlåtandet.

Arbetskraftsutbildningen kan också ordnas i perioder. Om arbetskraftsutbildningen ordnas som fristående helheter så att utbildningsperioderna inte direkt följer på varandra deltar den studerande inte i arbetskraftsutbildning mellan utbildningsperioderna, och för tiden mellan perioderna kan inte arbetslöshetsförmån betalas på basis av att man deltar i en sysselsättningsfrämjande åtgärd. En arbetsökande som har rätt till arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet får således arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning även för tiden mellan utbildningsperioderna. Däremot får en arbetsökande som inte har rätt till en förmån under arbetslöshetstiden t.ex. på grund av skyldighet att vara i arbete, inte arbetslöshetsförmån för tiden mellan utbildningsperioderna.

1.2.9.1.4 Uppfyllande av arbetsvillkoret under pågående service

---

När arbetsvillkoret uppfylls under servicen beror maximitidens början på vilken sysselsättningsfrämjande service personen deltar i. Det som också påverkar maximitidens början är om personen fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd när arbetsvillkoret uppfylldes.

Vid arbetskraftsutbildning, vid arbetsökandes frivilliga studier eller vid invandrades frivilliga heltidsstudier i läsning och skrivning börjar maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen inte från början, även om personen efter att rätten till arbetslöshetsdagpenning börjat skulle ha uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare på nytt under utbildningen.

Om personen är arbetslös då utbildningen upphört och berättigad till arbetslöshetsdagpenning börjar maximitiden från början först då utbildningen upphört. Om maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen uppnås under pågående utbildning, får en person arbetsmarknadsstöd för slutet av utbildningen även om personen skulle ha uppfyllt ett nytt arbetsvillkor under utbildningstiden. Efter att utbildningen är slut ändras förmånen igen till arbetslöshetsdagpenning och maximiutbetalningstiden på börjar på nytt.

Arbetskraftsutbildning och den arbetssökandes frivilliga studier kan ordnas i perioder. Om personen uppfyller arbetsvillkoret under utbildningsperioden, börjar maximitiden inte från början innan utbildningsperioden har tagit slut.

Om en person har inlett arbetskraftsutbildning eller frivilliga studier som berättigar till arbetsmarknadsstöd och uppfyller arbetsvillkoret under utbildningen, får hen rätt till arbetslöshetsdagpenning från det att arbetsvillkoret uppfyllts även om utbildningen pågår. Samma tillämpas inom all sysselsättningsfrämjande service. Från det att arbetsvillkoret uppfyllts börjar arbetslöshetsdagpenning utbetalas i stället för arbetsmarknadsstöd. För arbetslöshetsdagpenningen fastställs självrisktid, men för självrisktiden kan man ändå betala arbetslöshetsdagpenning under utbildningstiden, eftersom det är fråga om sysselsättningsfrämjande service.

En person som inlett sina studier med grunddagpenning kan också få rätt till inkomstrelaterad dagpenning under studierna om hen under de pågående studierna uppfyller arbetslöshetskassans försäkringsvillkor.

Vid invandrares andra frivilliga studier än de tidigare nämnda heltidsstudierna i läsning och skrivning börjar maximitiden räknas från början när personen uppfyller arbetsvillkoret för löntagare på nytt under utbildningen.

Läs exemplen Uppfyllande av arbetsvillkoret under pågående service.

1.2.9.2 Kostnadsersättningar

Kostnadsersättning är ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehållet förorsakade av resor, inkvartering och måltider utanför hemmet under sysselsättningsfrämjande service.

TE-tjänster lämnar till FPA de uppgifter som behövs för utbetalning av kostnadsersättning. Uppgifterna är emellertid inte bindande för FPA. FPA avgör självständigt om villkoren för utbetalning uppfylls. Att utreda om villkoren för kostnadsersättning uppfylls hör i sin helhet till FPA:s behörighet.

1.2.9.2.1 Kostnadsersättning

Kostnadsersättning kan betalas för tiden för andra tjänster, utom för tid för en arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

Arbetskraftsutbildning och invandrares frivilliga studier

Som ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle på grund av att den arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning eller invandrares frivilliga studier har den arbetssökande rätt att få 9 euro per dag i kostnadsersättning. Kostnadsersättning betalas för hela utbildningstiden för 5 dagar per vecka, dvs. ersättningen betalas också för andra dagar än utbildningsdagar.

En studerande som deltar i arbetskraftsutbildning eller invandrars frivilliga studier och som inte har en arbetslöshetsförmån har inte rätt till kostnadsersättning. En studerande som deltar i t.ex. arbetskraftsutbildning och som inte får en arbetslöshetsförmån på grund av periodisering av en ekonomisk förmån eller jämkning, har således inte rätt till kostnadsersättning.

Kostnadsersättning betalas inte för ferier under utbildningen, såvida den studerande under en ferie inte deltar i inläring i arbete eller praktik som hör till utbildningen. Kostnadsersättningen avslås uttryckligen endast för de ferieperioder då det inte är möjligt att studera. Ferieperioder beaktas enligt det arbetskraftspolitiskt utlåtet.

Jobsökarträning, karriärträning och prövning

Också en mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i jobsökarträning, karriärträning eller prövning, dvs. arbetsprövning eller utbildningsprövning har rätt till kostnadsersättning.

Utbetalningen av kostnadsersättning förutsätter att personen har en arbetslöshetsförmån. En arbetssökande som inte har någon arbetslöshetsförmån t.ex. på grund av periodisering eller jämkning av en ekonomisk förmån har inte rätt till kostnadsersättning.

Kostnadsersättning betalas bara för de dagar man deltar, dvs. för de dagar som service faktiskt ordnas och den arbetssökande också deltar i servicen. Eftersom syftet med kostnadsersättningen är att ersätta extra kostnader, är det inte ändamålsenligt att betala kostnadsersättning för de dagar då personen i fråga inte deltar i åtgärderna och det inte uppstår några extra kostnader. Av TE-tjänsters utlåtande ska det framgå hur många dagar i veckan och i mån av möjlighet också vilka dagar (t.ex. mån–ons) servicen ordnas.

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Till en mottagare av arbetslöshetsförmån som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas i kostnadsersättning 9 euro för varje dag som hen deltar i verksamheten enligt aktiveringsplanen och då personen också faktiskt har deltagit i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte. Som en deltagardag som berättigar till kostnadsersättning anses en dag då personen i fråga har deltagit minst 4 timmar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Beviljande av kostnadsersättning och meddelande av beslut

FPA beviljar kostnadsersättning på tjänstens vägnar till en arbetssökande som ansöker om grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd utan att den sökande separat ansöker om kostnadsersättning.

FPA ska meddela kunden ett skriftligt, överklagbart beslut om beviljande, förvägrande, justering, indragning eller återkrav av kostnadsersättning.

När kostnadsersättning beviljas, ska av beslutet framgå rätten till kostnadsersättning, beloppet av kostnadsersättningen samt den tid som berättigar till kostnadsersättning.

Om den beviljade kostnadsersättningen senare förvägras ska ett beslut om detta meddelas.

Ett överklagbart beslut om kostnadsersättning ska alltid meddelas om kunden kräver att kostnadsersättning ska betalas.

Beslut ska meddelas också när en kund deltar i sådan sysselsättningsfrämjande service under vilken kostnadsersättning i princip kan komma att betalas, men det finns ett hinder för utbetalning av ersättningen. En sådan situation kan bli aktuell till exempel om

- det på grund av jämkning inte återstår någon arbetslöshetsförmån att betala, varvid rätt till kostnadsersättning saknas.
- det är fråga om ferie under studierna.

Ett beslut ska meddelas också om kunden har visat upp en utredning om kostnader för logi eller krävt högre kostnadsersättning, men hen beviljas bara 9 euro per dag. För att man ska kunna betala ut kostnadsersättning till ett högre belopp, dvs. 18 euro, förutsätts i vissa situationer en utredning om kostnaderna för logi.

1.2.9.2.2 Förhöjd kostnadsersättning

Förhöjd kostnadsersättning betalas till en person som deltar i sysselsättningsfrämjande service utanför sin pendlingsregion. Förhöjd kostnadsersättning kan dock inte betalas för tiden med arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, och inte heller till dem som deltar frivilliga studier.

Betalning av förhöjd kostnadsersättning under service som ordnas utanför pendlingsområdet förutsätter inga faktiska kostnader och därför krävs ingen utredning om eventuella kostnader.

Rätt till förhöjd kostnadsersättning har också en arbetssökande:

- som deltar i sysselsättningsfrämjande åtgärd inom pendlingsområdet, men utanför hemkommunen
- som förorsakas faktiska logikostnader på grund av deltagande i åtgärden, och
- som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Plats där servicen ordnas

TE-tjänster informerar om servicen ordnas utanför hemkommunen eller pendlingsområdet. Det är nödvändigtvis inte lätt att bevisa detta eftersom servicen kan ordnas på flera ställen eller den arbetssökande kan delta i servicen både inom och utanför sin pendlingsregion till och med under samma dag.

För att man enhetligt ska kunna avgöra var servicen har ordnats avgör man om personen deltagit i service inom eller utanför pendlingsregionen enligt det ställe där servicen huvudsakligen ordnas, eftersom detta inverkar på beloppet av kostnadsersättningen. Som huvudsakligt serviceställe betraktas det ställe där uppskattningsvis över 60 procent av servicen ordnas. TE-tjänster gör en uppskattning utifrån de uppgifter som är tillgängliga då servicen inleds. Senare ändringar har ingen inverkan, såvida det inte finns någon särskild orsak för det. En särskild orsak kan exempelvis vara att servicen börjar ordnas på ett annat ställe därför att en personlig studieplan utarbetats.

Kostnadsersättningen betalas således i princip ut med jämnstora belopp under hela servicetiden. Detta kan betyda att en arbetssökande får 18 euro per dag i kostnadsersättning också för den tid som hen deltar i service inom sitt pendlingsområde, eller att hen får endast 9 euro per dag i kostnadsersättning också för den tid som hen deltar i service utanför sitt pendlingsområde.

Om man inte kan avgöra vilket som är det huvudsakliga stället där den sysselsättningsfrämjande servicen ordnas, dvs. om inte mer än 60 % av servicen ordnas inom eller utanför pendlingsområdet, betalas kostnadsersättning enligt huruvida den arbetssökande de facto deltar i servicen inom eller utanför sitt pendlingsområde. Då kan beloppet av kostnadsersättningen variera för varje enskild dag. Om en arbetssökande t.ex. under en servicedag åker ut från sin pendlingsregion eller tvärtom, har servicen under ifrågavarande dag ordnats på utgångsstället.

Läs exemplen om förhöjd kostnadsersättning.

1.2.9.2.3 Kostnadsersättning utomlands

När en person som har arbetslöshetsförmån deltar i **arbetskraftsutbildning som ordnas utomlands** får hen i ersättning för kostnaderna för uppehälle och logi 50 % av det utlandsdagtraktamente för landet i fråga som betalas till tjänstemän.

Kostnadsersättning utomlands betalas också under den tid som en person deltar i arbetspraktik eller en studie- eller introduktionsresa utomlands i anslutning till arbetskraftsutbildning som ordnas i Finland.

Till en person som deltar i arbetskraftsutbildning utomlands kan kostnadsersättning betalas för högst sju dagar per kalendervecka. Om en person bor hemma under utbildningen betalas ersättning för fem dagar i veckan, i annat fall för sju dagar i veckan.

Till en person som har rätt till arbetslöshetsförmån och som deltar i utbildning som ordnas av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten betalas en särskild kostnadsersättning som ersättning för kostnaderna för uppehälle. Inkvartering för studerande som deltar i utbildning som ordnas av utbildningsstiftelsen är avgiftsfri. Kostnadsersättningen under utbildningen är 16,82 euro per dag. Om en arbetssökande som deltar i arbetskraftsutbildning som ordnas av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bor i Finland under utbildningen får hen 5 euro per dag i kostnadsersättning.

En person får förhöjd kostnadsersättning om hen deltar utomlands i

- frivilliga studier för invandrare,
- jobbsökarträning,
- karriärträning eller
- försök.

För tiden för frivilliga studier föreligger inte rätt till kostnadsersättning.

1.2.9.3 Förhöjningsdel

Under tiden för sysselsättningsfrämjande service kan en förhöjningsdel betalas. Ett villkor för utbetalningen är att man kommit överens om servicen i en sysselsättningsplan eller i en plan som ersätter den.

Förhöjningsdelen kan betalas också för tiden mellan olika serviceåtgärder om det är högst sju kalenderdagar mellan åtgärderna. För tiden mellan serviceåtgärderna kan förhöjningsdelen betalas bara om personen har rätt till arbetslöshetsförmåner under arbetslöshetstiden.

Förhöjningsdelen betalas också under ferier i samband med t.ex. arbetskraftsutbildning eller frivilliga studier. Om arbetskraftsutbildningen ordnas som fristående helheter så att utbildningsperioderna inte direkt följer på varandra, deltar den studerande inte i

utbildning mellan utbildningsperioderna. Förhöjningsdelen betalas då inte heller för tiden mellan utbildningsperioderna, förutom om tiden mellan perioderna uppgår till högst sju kalenderdagar.

I sitt arbetskraftspolitiska utlåtande anger TE-tjänster om servicen inkluderats i planen. Om utlåtandet innehåller uppgifter om att servicen inte inkluderats i planen ska förmånen betalas utan förhöjningsdel.

Arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel kan betalas för högst 200 dagar. Utbetalningen av förhöjningsdelen börjar från början när personen efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och fått arbetslöshetsdagpenning för den maximala betalningstiden på nytt blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd.

Grunddagpenning

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänst del betalas sammanlagt för högst 200 dagar. I maximitiden inräknas förhöjda dagpenningdagar som utbetalas av både FPA och arbetslöshetskassan för deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Utbetalningen av förhöjningsdelen inleds från början när en arbetssökande har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare eller företagare på nytt.

Jämka de grunddagpenningdagar med förhöjningsdel omvandlas inte till fulla dagar för beräkningen av maximitiden på 200 dagar. Jämka de grunddagpenningdagar med förhöjningsdel inräknas på normalt sätt i den maximala betalningstiden för arbetslöshetsdagpenning, så för beräkningen av maximitiden omvandlas förmånerna till fulla grunddagpenningdagar.

1.2.10 Internationella situationer

Internationella situationer i samband med arbetslöshetsförmånerna ingår t.ex. utredningar om bosättning i Finland, beaktande av arbete som utförts i ett annat land och behandling av jobsökning som sker i ett annat land.

Internationella bestämmelser

I EU-förordning 883/2004 om social trygghet ingår bestämmelser om arbetslöshetsförmåner för personer som rör sig mellan länder som tillämpar EU-lagstiftningen.

Förordning 883/2004 tillämpas

- på medborgare i EU-länderna, i EES-länderna (Island, Norge och Liechtenstein) och i Schweiz som rör sig mellan dessa länder som tillämpar EU-lagstiftningen.
- på tredjelandsmedborgare som lagligen är bosatta inom EU-området
  - dock ej om utrese- eller destinationslandet är Danmark, EES-länderna eller Schweiz. I dessa situationer tillämpas den gamla förordningen 1408/71.

Efter Storbritanniens utträde ur EU tillämpades under en övergångsperiod fram till 31.12.2020 EU:s förordning 883/2004 i situationer som involverade Storbritannien, varefter man tillämpar ett partnerskapsavtal. Läs mer om [brexits inverkan på arbetslöshetsförmånerna](#).

1.2.10.1 Krav på bosättning i fråga om arbetslöshetsförmåner

Rätt till arbetslöshetsförmåner har en arbetslös som är bosatt i Finland och som uppfyller villkoren för att få förmånen. Frågan om bosättning i Finland avgörs i enlighet med 5, 6 och 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.

I vissa situationer kan en person ha rätt till arbetslöshetsdagpenning från Finland, även om Finland inte skulle vara hans bosättningsland. De situationer handlar om tillämpning av artikel 65 i EU-förordningen om social trygghet 883/2004. Läs mer under punkten [Arbetslösa som bodde i en annan medlemsstat än i den där de var sysselsatta](#).

En mottagare av arbetslöshetsförmåner kan tillfälligt vistas utomlands utan att det anses utgöra [hinder för hen att vara på arbetsmarknaden](#), och det hindrar inte heller i övrigt att hen får arbetslöshetsförmån, om personen fortfarande anses vara bosatt i Finland.

En tredjelandsmedborgare som anlänt till Finland från ett tredjeland ("direktivarbetstagare") kan på samma sätt som en EU-arbetstagare ha rätt till grunddagpenning även om hen inte anses vara bosatt i Finland.

- Rätt till grunddagpenning uppstår om personen under sin oavbrutna vistelse i Finland har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret i minst sex månader.
  - En kort semesterresa eller ett annat kort besök utomlands innebär inte ett avbrott i den oavbrutna vistelsen i Finland.
  - I arbetsvillkoret kan inte inräknas allt arbete som personen utfört under granskningsperioden för arbetsvillkoret, om hans vistelse har avbrutits mellan arbetsperioderna.
- Direktivarbetstagaren ska uppfylla de normala förutsättningarna för grunddagpenning, såsom arbetsvillkoret och registreringen som arbetssökande.
  - Om ingen arbetslöshetsförsäkringspremie har betalats, kan arbetet inte räknas in i arbetsvillkoret. Till exempel för det arbete som säsongarbetare från ett tredjeland utför betalas ingen arbetslöshetsförsäkringspremie.

Arbetsmarknadsstöd i internationella situationer

Arbetsmarknadsstöd är en förmån som hör till tillämpningsområdet för EU-förordningarna, men stödet har listats som en s.k. särskild icke avgiftsfinansierad förmån som kan betalas endast till en sådan person som är stadigvarande bosatt i Finland på det sätt som avses i lagen om gränsöverskridande social trygghet.

- En person som inte är bosatt i Finland kan således inte få rätt till arbetsmarknadsstöd [enligt artikel 65 i grundförordningen](#).
- Arbetsmarknadsstöd ska inte anmälas till ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen som en sådan *arbetslöshetsförmån* från Finland som kunde inverka på utbetalningsdagarna för en arbetslöshetsförmån i det andra landet.
  - Att en person får arbetsmarknadsstöd kan ändå vara ett hinder för att personen samtidigt får en arbetslöshetsförmån från ett annat land, och därför måste man, när man har kontakt med andra länder, vid behov förklara arbetsmarknadsstödet särskilda ställning som en särskild förmån som riktar sig till arbetssökande utan arbetserfarenhet.

- Den som får arbetsmarknadsstöd kan inte åka för att [söka arbete i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen](#).
- En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till arbetsmarknadsstöd, ifall hens rätt till förvärvsarbete baserar sig på ett tillfälligt uppehållstillstånd (tillståndstyp B).
  - TE-tjänster utreder frågan och utfärdar vid behov utlåtande TM02 om att hinder för arbetsmarknadsstöd föreligger.
  - B-utlåtandet hindrar inte rätten till arbetslöshetsdagpenning.

1.2.10.2 Deltidsarbete i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen

---

EU-lagstiftningen om social trygghet tillämpas förutom i EU-länderna också i EES-länderna (Norge, Island, Liechtenstein) samt i Schweiz och Storbritannien.

Arbetslöshetsförmåner till delvis arbetslösa personer, såsom personer som arbetar på deltid eller som är permitterade, betalas av sysselsättningslandet. En person vars anställningsförhållande är i kraft anses vara delvis arbetslös.

Om en person vill omfattas av den sociala tryggheten i bosättningslandet samtidigt som hen arbetar i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen kan i vissa fall Pensionsskyddscentralen och en inrättning i sysselsättningslandet komma överens om ett dispensförfarande. En förutsättning för att dispens kan beviljas är att personen i fråga har varit arbetslös i Finland när hen tagit emot arbetet i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen. Pensionsskyddscentralen avgör frågan om om dispens.

I fråga om arbete som sker via en dispensprocess tillämpas finsk lagstiftning, och FPA kan bevilja jämkad grunddagpenning eller jämkat arbetsmarknadsstöd. I annat fall tillämpas, i enlighet med huvudregeln, sysselsättningslandets lagstiftning och då är det sysselsättningslandet som ansvarar för utbetalningen av förmånen.

Läs mer om om praxis i anslutning till dessa situationer.

1.2.10.3 Arbetslösa som bodde i en annan medlemsstat än i den där de var sysselsatta

---

Enligt artikel 65 i grundförordning 883/2004 bestäms ansvaret för utbetalning av arbetslöshetsförmåner i fall där en person som blivit arbetslös under sin senaste sysselsättning varit bosatt i en annan medlemsstat än i den där hen varit försäkrad utifrån sitt arbete (sysselsättningsland).

Med bostadsort avses den ort där en person är stadigvarande bosatt och med vistelse avses tillfällig bosättning.

Fastställandet av bosättningslandet för en person som senast arbetat i Finland görs enligt följande kriterier.

- vistelsens varaktighet och kontinuitet på den berörda medlemsstatens territorium;
- personens situation, inbegripet
  - verksamhetens art och särskilda karaktär, särskilt den plats där verksamheten vanligtvis utövas, hur kontinuerlig verksamheten är eller hur länge arbetsavtalet gäller

- personens familjesituation och familjeband
  - även om personens familj skulle stanna kvar i ursprungslandet, ska detta inte bestämma personens bostadsort, om hen arbetar relativt stadigvarande i en annan medlemsstat.
- utövandet av oavlönad verksamhet
- i fråga om studerande deras inkomstkälla
- personens boendeförhållanden, särskilt hur permanent bostaden är
- den medlemsstat där personen anses vara bosatt då det gäller beskattning.

Om institutionerna efter övervägande av det ovanstående inte kan komma överens, ska som avgörande faktorer avses

- personens avsikt såsom den framgår av ifrågavarande information och omständigheter
- särskilt skälen till att personen har flyttat.

Personer som omfattas av artikel 65

En gränsarbetare (**frontier worker**) är en person som åtminstone en gång i veckan återvänder från sysselsättningslandet till sitt bosättningsland. Således är gränsarbetaren bosatt i ett annat land än sysselsättningslandet, vilket innebär att hen omfattas av tillämpningsområdet för artikel 65.

Tillämpningsområdet för artikel 65 omfattar även personer som återvänder från sysselsättningslandet till sitt bosättningsland mer sällan än en gång i veckan (**cross-border worker**).

Också gränsarbetare som senast arbetat som företagare (gränsföretagare) och som minst varje vecka återvänt till sitt bosättningsland får i regel arbetslöshetsförmåner i enlighet med lagstiftningen i bosättningslandet. Arbetslöshetsförmåner till den som varit gränsföretagare och som omfattats av arbetslöshetsförsäkringen i något annat land än bosättningslandet betalas dock från den stat där företagaren senast varit sysselsatt, om det i bosättningslandet inte finns ett arbetslöshetsförsäkringssystem avsett för företagare (artikel 65 a). Exempelvis i Estland finns det inte något ett system för företagare när det gäller arbetslöshetsskyddet.

Artikel 65 tillämpas även för följande persongrupper, om de under anställningen var bosatta i ett annat land än sysselsättningslandet:

- sjömän som arbetat under annat lands än sitt bosättningslands flagg
- personer som arbetar i två eller flera länder när de under anställningen varit försäkrade i något annat land än i sitt bosättningsland, bl.a. långtradarchaufförer
- personer som med ett undantagstillstånd som baserar sig på artikel 16 varit försäkrade av ett annat land än sitt bosättningsland under anställningen.

Vilket land ansvarar för utbetalningen av arbetslöshetsförmånen?

Den stat som ansvarar för utbetalningen av arbetslöshetsförmånen bestäms i första hand enligt om personen ska anses vara helt eller delvis/ibland arbetslös.

En arbetstagare är **delvis eller periodvis arbetslös** om personen fortfarande har en koppling till sysselsättningslandet på basis av anställning. Den anställningsbaserade kopplingen bedöms enbart utifrån nationell lagstiftning. Som delvis eller periodvis arbetslösa kan man i Finland betrakta personer som är helt eller delvis permitterade,

företagare i bisyssla samt personer som har ingått ett s.k. nollavtal eller avtalat om att komma på arbete vid behov. Arbetslöshetsförmåner för delvis eller periodvis arbetslösa betalas av sysselsättningslandet.

En person vars anställningsförhållande eller företagsverksamhet upphört anses vara **helt arbetslös**. Arbetslöshetsförmånerna för en arbetstagare som blivit helt arbetslös betalas enligt lagstiftningen i det land där personen var bosatt under anställningen om personen fortfarande bor i det landet eller återvänder dit. Personen kan dock samtidigt vara arbetssökande också i det land där hen senast var sysselsatt.

Som det framgår av tabellen nedan kan fastställandet av vilket land som ansvarar för utbetalningarna också påverkas av var personen vistas efter att hen har blivit arbetslös. Frågan gäller andra persongrupper enligt artikel 65 än delvis arbetslösa och gränsarbetare som återvänder till sitt bosättningsland minst en gång i veckan.

Stat som ansvarar för utbetalningen av arbetslöshetsförmånen

Personens arbetssituation och persongrupp	Arbetslöshetsförmån från bosättningslandet	Arbetslöshetsförmån från sysselsättningslandet
Delvis arbetslös (personen har ett gällande arbetsavtal men är t.ex. permitterad) Gäller alla personkategorier.	Nej	Ja
Helt arbetslösa	-	-
Gränsarbetare (frontier worker) som åtminstone en gång i veckan återvänder till sitt bosättningsland	Ja	Nej
Gränsarbetare som återvänder till sitt bosättningsland mer sällan än varje vecka (cross-border worker)	Ja, om hen återvänder till bosättningslandet	Ja, om hen stannar i sysselsättningslandet
Sjöman som arbetat under annat lands än sitt bosättningslands flagg	Ja, om hen stannar i bosättningslandet	Ja, om hen stannar i den stat under vars flagg fartyget seglar
Person som arbetar i två eller flera länder och som under anställningen varit försäkrad i något annat land än i sitt bosättningsland, bl.a. långtradarchaufförer	Ja, om hen återvänder till bosättningslandet	Ja, om hen stannar i det land där hen var försäkrad

Läs exemplen: Vilket land ansvarar för utbetalningen av arbetslöshetsförmånen?

Att ta med sig förmåner utomlands

Enligt artikel 65 kan arbetslöshetsdagpenning utbetalas i 3 månaders tid då en person som får en arbetslöshetsförmån återvänder till sin bosättningsmedlemsstat eller då en person med stöd av artikel 64 åker till en annan medlemsstat som [EU-arbetssökande](#).

Enligt artikel 65 kan en person som får en arbetslöshetsförmån dessutom vara arbetssökande och stå till arbetsmarknadens förfogande i Finland men tillfälligt vistas utomlands, dock utan att detta begränsar personens rätt till arbetslöshetsdagpenning från Finland om hen fortfarande uppfyller alla villkor för att få arbetslöshetsförmåner. Om personen på grund av vistelsen utomlands dock inte längre anses uppfylla villkoret att få arbetslöshetsförmåner enligt artikel 65 med avseende på att stanna i Finland upphör rätten till arbetslöshetsdagpenning i enlighet med artikel 65.

Läs exemplet: Att ta med sig förmåner utomlands.

Fakturering av arbetslöshetsförmåner mellan staterna

Det bosättningsland som ansvarar för gränsarbetares eller andra än gränsarbetares arbetslöshetsförmåner enligt artikel 65 kan kräva in sina utbetalda förmåner från det senaste sysselsättningslandet

- för 3 månader om personen i fråga under de föregående 24 månaderna har arbetat i 1-47 veckor
- för 5 månader om personen i fråga under de föregående 24 månaderna har arbetat i minst 48 veckor.

Fakturering sker mellan de länder som tillämpar förordning 883/2004, men mellan de nordiska länderna har man slopat faktureringen.

Om en person återvänder till sin bosättningsstat efter att ha erhållit förmåner från sysselsättningsstaten får hen förmåner först från sysselsättningsstaten enligt förfarandet vid EU-arbetssökning. Den tiden dras av från den tid som institutionen i sysselsättningsstaten skulle ha varit skyldig att ersätta institutionen på bosättningsorten för.

Arbetsmarknadsstödet är inte en arbetslöshetsförmån enligt förordning 883/2004, vilket innebär att Finland i egenskap av bosättningsstat inte fakturerar föregående sysselsättningsstat för utbetalt arbetsmarknadsstöd.

1.2.10.4 Jämställande av internationella perioder

I EU-förordningen 883/2004 om social trygghet ingår bestämmelser om jämställande av arbets- och andra försäkringsperioder i fråga om personer som rör sig mellan de länder som tillämpar EU-lagstiftningen samt hur man beaktar en arbetslöshetsdagpenningperiod som betalats av ett annat land.

1.2.10.4.1 Sammanläggning och jämställande av försäkrings- och arbetsperioder

---

En arbetsperiod som uppfyllts i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen samt i Storbritannien kan räknas in i arbetsvillkoret för löntagare och en period som företagare kan räknas in i företagares arbetsvillkor.

Anställningsperioderna och arbetslöshetsförsäkringsperioder fastställs elektroniskt via EESSI från den tidigare behöriga staten eller genom dokument PD U1. Genom samma informationsutbyte utbyts även information om arbetslöshetsförmåner som utbetalats av en annat land och som beaktas i relation till perioderna.

Fastställande av de perioder som fullgjorts i Finland

De anställnings- och försäkringsperioder som fullgjorts i Finland fastställs av den behöriga arbetslöshetskassan när en person hör eller har hört till arbetslöshetskassan när hen arbetade i Finland. När det gäller andra personer fastställs perioderna av FPA.

Inom utkomstskyddet för arbetslösa kan de finska försäkringsperioder som fastställs av FPA (periods of insurance) vara endast de anställningsperioder som i Finland räknas in i arbetsvillkoret.

Som försäkringsperioder ska fastställas alla sådana anställningsperioder som kan räknas in i [arbetsvillkoret](#) men inte andra perioder.

Uppgifterna om perioder som kan räknas in i arbetsvillkoret ska tas reda på ur inkomstregistret och Pensionsskyddscentralens anställningsregister. Om registeruppgifter inte finns att tillgå kan man vid behov ta reda på uppgifterna av arbetsgivaren eller av personen själv.

Finland kan man utöver försäkringsperioderna separat fastställa sådana perioder som anställningsperioder vilka inte betraktas som försäkringsperioder enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa på grund av att de inte uppfyller förutsättningarna för att räknas in i arbetsvillkoret för löntagare eller företagare (periods of employment and self-employment, which are not insurance periods). Arbete kan fastställas som en sysselsättningsperiod för tiden för anställningsförhållandet, även om personen har arbetat färre än 18 timmar per kalendervecka eller utfört arbete mot en lön som inte uppgår till minst lönen enligt kollektivavtal eller den årliga gränsen (år 2024 minst 1 399 euro/mån). Arbete till exempel via ett faktureringsföretag kan i allmänhet fastställas som en period av självständigt yrkesutövande.

Allt arbete som utförts kan inte fastställas som sysselsättningsperioder, hit hör till exempel arbete som utförts i fängelse och närståendevård.

Tillgodoräknande i Finland av perioder i ett annat land

I arbetsvillkoret för grunddagpenningen inräknas en arbetslöshetsförsäkringsperiod som fastställts av ett annat land eller en period som kan jämföras med försäkringsperioden (period of insurance and period treated as such). En period som kan jämföras med en försäkringsperiod i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen eller i Storbritannien kan grundas på t.ex. föräldraskap och vård av barn, sjukdom eller studier. Den tid som anges som försäkringsperiod i ett annat land eller en jämförbar period beaktas i det finska arbetsvillkoret, även om det skulle vara fråga om tid som förlänger granskningsperioden om perioden hade fullgjorts i Finland, och inte försäkringstid som räknas in i arbetsvillkoret.

Enbart en anställningsperiod som uppges av ett annat land (period of employment/self-employment) kan inte räknas in i det finska arbetsvillkoret om den inte samtidigt är en försäkringsperiod.

Kravet på arbete

För att perioder i ett annat land ska kunna tillgodoräknas förutsätts i regel att den sökande i minst 4 veckor ska ha haft arbete som uppfyller löntagares arbetsvillkor i Finland eller idkat företagareverksamhet i minst fyra månader. Syssetningsperioden på 4 veckor eller 4 månader behöver inte vara sammanhängande men villkoret måste uppfyllas under arbetsvillkorets granskningsperiod och efter arbetet i det andra landet.

Försäkrings- och arbetsperioderna i den andra medlemsstaten och i Finland samt kravet på arbete måste infalla under granskningsperioden för arbetsvillkoret.

Tillgodoräknande av försäkrings- och arbetsperioder utan skyldighet att vara i arbete

Sammanfattning av situationer där fyra veckors arbete i Finland inte förutsätts:

- Den sökande är stadigvarande bosatt i Finland men har arbetat i ett annat land
- Finland är fortsättningsvis den sökandes bosättningsland trots vistelse och arbete i ett annat land, och den sökande återvänder till Finland efter att arbetet upphört
- Nordisk rättighet till återkomst
- Utsända arbetstagare

Att en löntagare ska arbeta 4 veckor eller en företagare 4 månader i Finland krävs inte när det är fråga om en person som har arbetat i en annan medlemsstat och som ansöker om arbetslöshetsförmåner enligt lagstiftningen i sitt bosättningsland Finland.

Kravet på att en löntagare ska ha arbetat 4 veckor eller en företagare 4 månader i Finland behöver inte heller uppfyllas om personen i fråga kan anses ha bott i Finland under den tid hen vistades och arbetade i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen. En helt arbetslös person som under sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare var bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten och som fortsätter att vara bosatt i den medlemsstaten eller återvänder till denna, skall ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat där han är bosatt. Då skall den arbetslösa personen erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där han är bosatt som om han hade omfattats av den lagstiftningen under sitt senaste arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare. Således kan fyra veckors arbete inte heller förutsättas.

Med stöd av denna bestämmelse som ingår i den Nordiska konventionen om social trygghet får en person vid återkomsten till Finland tillgodoräkna sig de perioder som fullgjorts i ett annat nordiskt land utan kravet på 4 veckors arbete som löntagare i Finland eller 4 månaders arbete som företagare i Finland. Ett krav är att den som återvänder från ett annat nordiskt land under de senaste fem åren har fått arbetslöshetsdagpenning från Finland eller omfattats av den finska lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa. Det senare kravet uppfylls om personen i Finland haft minst 1 veckas lönearbete som kan räknas in i arbetsvillkoret eller i minst 4 månader utövat företagsverksamhet som kan räknas in i arbetsvillkoret.

Arbete som utförts i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen kan räknas in i arbetsvillkoret om personen i fråga under utlandsvistelsen varit utsänd arbetstagare eller finländsk tjänsteman som omfattats av den finländska sociala tryggheten och fått A1-intyg från Pensionsskyddscentralen som intyg om sin ställning. Tillgodoräkandet av arbetet i dessa fall grundar sig på att de obligatoriska försäkringsavgifterna för personen har betalats till Finland. Det faktum att en person under sin utlandsvistelse omfattas

eller inte omfattas av den sociala tryggheten i Finland kan inte ensamt vara avgörande för huruvida arbetet ska kunna godkännas för arbetsvillkoret eller ej.

Läs exemplen: Sammanläggning och fastställande av perioder.

1.2.10.4.2 Maximitiden för grunddagpenning och utbetalningsdagar från ett annat land

---

Arbetslöshetsförmåner som betalats i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen beaktas i samband med [maximitiden](#) för utbetalningen av grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning. Om det andra landet som betalningsperiod anger endast en viss tidsperiod utan att specificera antalet utbetalda dagar, beaktas i Finland 5 dagar för varje kalendervecka.

När man i maximitiden i Finland beaktar utbetalningsdagar från ett annat land anses arbetsvillkoret vara uppfyllt redan dagen före den dag då en person har börjat få en arbetslöshetsförmån i en annan medlemsstat innan personen kom till Finland. Summan av dagar med grunddagpenning nollställs inte när en person efter att ha kommit till Finland ansöker om dagpenning och försäkringsperioderna i ett annat land beaktas. Tid i arbete efter återkomsten till Finland räknas in i det nya arbetsvillkoret. Självrisktid fastställs inte längre i Finland.

Läs exemplet: Maximitiden för grunddagpenning och utbetalningsdagar från ett annat land.

1.2.10.4.3 Arbetslöshetsförsäkring inom internationella organisationer

---

En arbetslöshetsförsäkringsperiod som grundar sig på social trygghet och som ordnas av en internationell organisation, t.ex. ett organ eller en myndighet inom den Europeiska unionen, som är verksam i ett land som tillämpar EU-lagstiftningen kan enligt utredning av arbetsgivarorganisationen räknas in i arbetsvillkoret i Finland. Kravet på att en löntagare ska ha arbetat 4 veckor eller en företagare 4 månader i Finland behöver inte uppfyllas, eftersom det inte är fråga om tillämpning av förordning 883/2004 om social trygghet.

Grunden för beaktandet av arbetslöshetsförsäkringstid som fullgjorts vid en internationell organisation är principen om fri rörlighet i EG:s grundfördrag och EG-domstolens rättspraxis.

Den tid som en person varit anställd hos en internationell organisation som är verksam i Europa kan godkännas i arbetsvillkoret endast om personen i fråga har varit försäkrad mot arbetslöshet. Som bevis på detta kan man betrakta rätten till arbetsgivarorganisationens arbetslöshetsförmån. Om ifrågavarande arbete inte kan räknas in i arbetsvillkoret i Finland, anses anställningstiden vara en grund som förlänger granskningsperioden för arbetsvillkoret.

När en person som varit anställd hos ett organ eller en myndighet inom den Europeiska unionen får en arbetslöshetsförmån som utbetalas av EU och som ansöker om en arbetslöshetsförmån också i Finland, avdrar EU den dagpenning som beviljats från Finland från den arbetslöshetsförmån som EU beviljat. Om personen i fråga inte

uppfyller villkoren för grunddagpenning beaktas inte arbetslöshetsförmånen från EU som behovsprövningsinkomst i samband med beviljandet av arbetsmarknadsstöd.

1.2.10.5 EU-jobsökning

Förordning 883/2004 möjliggör jobsökning i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen utan att personen förlorar rätten till utreselandets arbetslöshetsdagpenning. När en person beger sig utomlands från Finland är maximitiden 3 månader.

Rätten till arbetslöshetsdagpenning kvarstår om man följer processen för så kallad EU-jobsökning. Genom att använda sig av EU-jobsökning kan rätten till arbetslöshetsdagpenning bibehållas i 3 månader även för en gränsarbetare som får en arbetslöshetsförmån från sin senaste sysselsättningsstat, när hen återvänder till sin bosättningsstat.

Arbetssökande från ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen söker arbete i Finland

En arbetssökande som kommer till Finland från utlandet registrerar sig som arbetslös arbetssökande vid en valfri TE-byrå och visar upp dokument PD U2. TE-tjänster bekräftar till utreselandet att personen har registrerat sig, varefter utreselandet kan fortsätta att betala arbetslöshetsförmånen.

FPA är inte på något sätt delaktig i ett arbetslöshetsförmånsärende som gäller en person som kommer till Finland för EU-jobsökning.

Arbetssökande från Finland söker arbete i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen

Arbetslöshetsförmånen för en EU-arbetssökande betalas av den institution (FPA eller arbetslöshetskassan) som personen också i Finland hade rätt till arbetslöshetsdagpenning från.

- Den EU-arbetssökande fortsätter att omfattas av den sociala tryggheten i Finland under den tid som hen söker arbete och när hen sysselsätts delvis har hen rätt till jämkad arbetslöshetsdagpenning från Finland enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
- När en EU-arbetssökande flyttar permanent till det land där hen söker arbete, kan arbetslöshetsförmånerna trots flyttningen betalas för minst 3 månader, förutsatt att personen under utbetalningsperioden är arbetslös arbetssökande i det land dit hen flyttar.

Om den arbetslösa inte uppfyller villkoren för jobsökning i ett annat land ska hen ges ett skriftligt beslut i ärendet, i vilket hen kan söka ändring hos besvärnämnden för social trygghet. Till exempel kan en permitterad inte söka arbete i en annan stat som tillämpar EU-lagstiftningen, eftersom anställningsförhållandet för den som söker arbete ska ha upphört. Ett skriftligt beslut med besvärсанvisning ges också när det är en mottagare av arbetsmarknadsstöd som skulle företa EU-jobsökning.

Före jobsökningen

Rätt att söka arbete i ett annat land har enligt EU-lagstiftningen en person som före avresan varit arbetslös arbetssökande och stått till arbetsmarknadens förfogande i Finland i minst 4 veckor. I Finland ges undantagstillstånd att resa tidigare än detta av

TE-tjänster. Uppgift om att kraven gällande jobsökningen är uppfyllda förmedlas till FPA med det elektroniska meddelandet F002.

Till den som åker från Finland för att söka arbete utfärdas ett intyg, PD U2. I Finland utfärdar arbetslöshetskassan i fråga intyget till den som är medlem i arbetslöshetskassan, medan intyget till övriga utfärdas av Centret för internationella ärenden vid FPA. En arbetssökande ska kunna registrera sig i jobsökningslandet även utan intyg PD U2 och i så fall utbyts motsvarande uppgifter med SED 007 och SED U008.

Till en arbetslös som åker från Åland för att söka arbete utfärdas intyg PD U2 av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS).

Om en person redan har varit jobbsökande i sammanlagt 3 månader kan hen åka ut på jobbsökning på nytt efter att hen före avfärden

- har arbetat i minst 1 vecka som räknas in arbetsvillkoret (FPA kontrollerar) och
- varit registrerad som arbetslös arbetssökande vid TE-tjänster i veckor (TE-tjänster kontrollerar).

Under jobsökningen

FPA ger den arbetssökande dokumentet PD U2. På blanketten fyller man i följande uppgifter för kännedom till arbetskraftsmyndigheten i det land där arbete söks:

- datum från och med vilket personen som EU-arbetssökande är berättigad till förmåner från Finland;
- tidsfrist för att registrera sig som arbetssökande i den medlemsstat dit den arbetslöse har rest;
  - När en arbetstagare reser från Finland till utlandet t.ex. den 10 i månaden, är den 16 i samma månad den sista dagen inom tidsfristen på 7 dagar att registrera sig i det land där man söker arbete.
  - Om den arbetssökande registrerar sig senare än inom 7 dagar i det land där hen söker arbete, sparas registreringsdatumet på sidan EU/ETA-työnhaku och ett justeringsavgörande meddelas om förmånsutbetalningen. Kunden behöver inte höras.
- maximitid som rätten till förmåner kan bibehållas;
  - När en arbetstagare reser från Finland till utlandet t.ex. den 10:e dagen i månaden, är den 9:e dagen i månaden efter den då tre månader förflutit, den sista utbetalningsdagen för den förmån som betalas under jobbsökningstiden.
  - Rätten till dagpenning kan upphöra redan före utgången av tidsfristen på 3 månader på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts.

Den arbetssökande visar upp intyg PD U2 för arbetskraftsmyndigheten i jobsökningslandet när hen registrerar sig som arbetssökande inom 7 dagar från det att hen upphört att stå till arbetsmarknades förfogande i Finland. Jobsökningen ska upprätthållas i enlighet med praxis och krav i det land där arbetssökningen görs.

Jobsökningslandet meddelar FPA när personen har registrerats som arbetssökande och de förändringar som eventuellt inträffar senare i den arbetssökandes situation. Utifrån förändringarna kontrollerar FPA eller TE-tjänster huruvida förmånsrätten fortsätter.

Återkomst från jobsökningen

En person som inte får arbete i ett annat land som tillämpar EU-lagstiftningen måste återvända till Finland och anmäla sig som arbetssökande vid TE-tjänster inom 3 månader från det att hen åkte ut för att söka arbete. Om orsaken till att

3 månader överskrids inte beror på godtagbara skäl (t.ex. sjukdom eller arbete i jobbsökningslandet) får den arbetssökande på nytt rätt till arbetslöshetsdagpenning i Finland först efter att hen har arbetat eller deltagit i utbildning i 4 veckor. En arbetslös arbetssökande har dock efter självrisktiden rätt till arbetsmarknadsstöd för den tid då rätt till arbetslöshetsdagpenning saknas på grund av att hen inte har återvänt före utgången av tidsfristen på 3 månader.

Om det sista datumet för den tidsfrist som fastställts infaller ett veckoslut eller en söckenhelgdag, kan den arbetslösa arbetssökanden enligt lagen om beräkning av laga tid vid återkomsten till Finland anmäla sig till TE-tjänster följande vardag utan att förlora sina rättigheter.

När en arbetssökande reser från Finland till utlandet för att söka arbete den 10 dagen i månaden, måste hen vid återkomsten till Finland anmäla sig hos arbets- och näringsbyrån senast den 9 dagen i den månad som följer efter den då tre månader förflutit.

1.2.10.6 Brexit

Storbritannien lämnade Europeiska unionen 1.2.2020. Utträdet kallas Brexit. Med Storbritannien avses i den här förmånsanvisningen Förenade kungariket, det vill säga Storbritannien och Nordirland.

Utträdesavtalet

Utträdesavtalet mellan EU och Storbritannien gäller tiden 1.2.–31.12.2020. Utträdesavtalet tryggar rätten till social trygghet under den tid som EU-lagstiftningen gäller för personer som före år 2021 har flyttat från Finland till Storbritannien eller från Storbritannien till Finland för att bo, arbeta eller studera. Utträdesavtalet kan påverka en person under hela hens livstid.

Rätten till arbetslöshetsförmåner för personer som omfattas av utträdesavtalet bestäms alltså i enlighet med grundförordning 883/2004.

Partnerskapsavtalet

Efter utträdesavtalet har EU och Storbritannien förhandlat om ett nytt avtal som kallas partnerskapsavtal. Partnerskapsavtalet tryggar rätten till social trygghet för personer som rör sig mellan Finland och Storbritannien år 2021 och senare.

Partnerskapsavtalets bestämmelser om arbetslöshetsförmåner motsvarar till följande delar EU:s förordningar om social trygghet:

- Sysselsättningslandet svarar för den sociala tryggheten för en arbetande person
  - Om en person bor i Finland och arbetar med deltids- eller ströjobb i Storbritannien (delvis eller tidvis arbetslös), kan personen inte få jämkad arbetslöshetsförmån från Finland.
  - Om en person från Storbritannien tillfälligt vistas i Finland och arbetar med deltids- eller ströjobb i Finland (delvis eller tidvis arbetslös), kan personen få arbetslöshetsdagpenning från Finland, om uppehållsrätten berättigar till registrering som arbetssökande och de övriga förutsättningarna för arbetslöshetsdagpenning uppfylls.

- Arbets- och arbetslöshetsförsäkringsperioderna i Storbritannien kan användas i arbetsvillkoret i Finland, och arbets- och arbetslöshetsförsäkringsperioderna i Finland kan räknas till godo i Storbritannien.
- Jämställande av förmåner, inkomster, fakta eller händelser
  - Om förmåner för social trygghet eller andra inkomster i den behöriga staten inverkar på förmånsrättigheterna (förmånerna) på ett visst sätt, påverkas motsvarande förmåner eller inkomster som fås enligt lagstiftningen i den andra staten på samma sätt.
  - Om vissa omständigheter inverkar på förmånerna i den behöriga staten på ett visst sätt, inverkar liknande omständigheter på andra staters territorium på samma sätt.

I ovan nämnda situationer är det inte nödvändigt att utreda om personen omfattas av utträdesavtalet eller partnerskapsavtalet, eftersom slutresultatet är detsamma.

Vad har förändrats genom partnerskapsavtalet?

Partnerskapsavtalet innehåller inga bestämmelser om EU-jobsökning. De som har rört sig mellan Storbritannien och EU till och med 31.12.2020 behåller genom utträdesavtalet sin rätt till EU-jobsökning även i fortsättningen. TE-byrån beslutar om kunden kan åka ut på jobsökning.

Partnerskapsavtalet innehåller inga bestämmelser om fakturering, dvs. om ersättning för arbetslöshetsförmåner.

Partnerskapsavtalet innehåller inte den möjlighet som finns i grundförordningen, där en person som omfattas av artikel 65 (utom en gränsarbetare som återvänder varje vecka) kan få arbetslöshetsförmån från sysselsättningslandet om hen inte återvänder till den medlemsstat där hen är bosatt.

- Om en person som efter 1.1.2021 anlänt från Storbritannien och stannat kvar i Finland anses vara bosatt i Finland kan hen få rätt till arbetslöshetsförmån med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
- Om en person som efter 1.1.2021 anlänt från Storbritannien och som stannat kvar i Finland inte anses vara bosatt i Finland kan hen få rätt till arbetslöshetsdagpenning med stöd av UAL 1 kap. 8 a § 3 mom. som gäller tredjelandsmedborgare, dvs. den punkt som gäller s.k. "direktivarbetare", om villkoren enligt den uppfylls.
- Om en person som kommit från Storbritannien efter 1.1.2021 och som blivit kvar i Finland inte anses vara bosatt i Finland och inte uppfyller de krav som ställs på "direktivarbetstagare", har personen inte rätt till arbetslöshetsförmån, även om hen som helt arbetslös stannar i Finland i syfte att söka arbete.

1.3 Ansökan

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Tillämpning av förvaltningslagen och skötseln av en annan persons ärenden hos FPA, Sätt att inleda ett ärende och Vem kan söka förmåner.

Ansökan

Ansökan om en arbetslöshetsförmån kan göras

- i e-tjänsten [MittFPA](#)
- skriftligen (blanketten kan fyllas i och skrivas ut i pappersform <https://www.fpa.fi/blanketter>)
- muntligt (muntlig ansökan)

Bilagor till ansökan

Arbetslöshetsförmånen kan ofta avgöras utifrån de uppgifter som redan finns hos FPA. FPA får t.ex. uppgifter om löneinkomster och arbete direkt från [inkomstregistret](#). Vid behov kan man be om ytterligare uppgifter om t.ex.

- att arbetsvillkoret är uppfyllt
- förvärvsinkomster under arbetslöshetstiden
- barn som medför rätt till barnförhöjning, om rätten till barnförhöjning inte framgår av FPA:s databas
- andra inkomster som inverkar på arbetsmarknadsstödet storlek
- föräldrarnas inkomster, om den sökande bor i deras hushåll, och
- logikostnaderna, om ansökan gäller förhöjd kostnadsersättning och åtgärden inte ordnas utanför pendlingsregionen.

Om de uppgifter som behövs inte fås av kunden kan man också av andra myndigheter och samarbetspartner begära de uppgifter som behövs för att avgöra förmånsansökningarna och som det enligt förvaltningslagen och lagen om utkomstskydd för arbetslösa är tillåtet att begära.

Läs mer om processen vid arbetslöshetsförmåner.

Återtagande av ansökan

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån kan återta sin ansökan om det ännu inte har meddelats något beslut. Återtagandet kan göras muntligt eller skriftligt.

Ansökningstid

För arbetslöshetsförmåner gäller en ansökningstid på tre månader. Detta gäller både ansökningsblanketten (TT1r) och blanketten för anmälan om arbetslöshetstid (TT2r). Retroaktiv ansökningstid beaktas också i situationer då förmånsbeslut rättas retroaktivt. Se exempel.

Om kunden ansöker om en arbetslöshetsförmån för en längre tid än 3 månader innan ansökan blir anhängig kan förmånen inte utan särskilt vägande skäl betalas för en längre tid än den retroaktiva ansökningstiden. Huruvida det är fråga om ett särskilt vägande skäl ska avgöras separat i varje enskilt fall.

Som ett vägande skäl kan t.ex. en sådan omständighet betraktas som den sökande själv inte kan påverka och som hindrar hen att lämna in ansökan inom utsatt tid. En sådan orsak kan vara t.ex. en akut och allvarlig sjukdom. Felaktig information från TE-tjänster eller förmånsutbetalaren om hur man ansöker om arbetslöshetsförmån har också betraktats som vägande skäl. Då ska uppmärksamhet dock fästas vid att rådgivningen verkligen har varit felaktig och att det faktum att ansökan försenats uttryckligen berott på felaktig rådgivning.

Särskilt vägande skäl är till exempel inte:

- okunnighet om den föreskrivna tidsfristen för ansökan om arbetslöshetsförmån
- glömska
- att det arbetskraftspolitiska utlåtandet är försenat eller
- att man måste vänta på löneintyg, beslut om sjukpension eller kursintyg. Ansökan blir anhängig även om alla utredningar inte skulle lämnas in i samband med ansökan. Utredningarna som behövs kan lämnas in till FPA också i efterskott.

Ansökan om arbetslöshetsförmån blir anhängig när den når FPA eller arbetslöshetskassan. Om ansökan om inkomstrelaterad dagpenning har avslagits, anses ansökan om den arbetslöshetsförmån som betalas ut av FPA ha blivit anhängig

den dag då ansökan om inkomstrelaterad dagpenning kom in till arbetslöshetskassan. Ett villkor är att man ansökt om arbetslöshetsförmån från FPA inom tre månader efter att sökanden har fått veta att ansökan om inkomstrelaterad dagpenning avslagits.

1.4 Belopp

Grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet är förmåner med fasta belopp, och beloppen justeras årligen så att de motsvarar höjningen av folkpensionsindexet. Inkomsterna före arbetslösheten påverkar inte förmånsbeloppet.

Arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning som betalas ut som grundförmån kan utökas med barnförhöjning, och med förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service samt kostnadsersättning.

Till en arbetslös person som inte uppfyller arbetsvillkoret och som bor i sina föräldrars hushåll kan betalas partiellt arbetsmarknadsstöd. Föräldrarnas inkomster kan alltså eventuellt påverka arbetsmarknadsstödet belopp för en arbetslös arbetssökande. Läs mer om [partiellt arbetsmarknadsstöd](#).

Arbetslöshetsförmånens belopp år 2024

Arbetslöshetsförmån eller en del av den	Belopp €/dag från 1.1.2024
Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, ej barn under 18 år att försörja	37,21 €
Barnförhöjning för ett barn	5,84 €
Barnförhöjning för två barn	8,57 €
Barnförhöjning för tre eller flera barn	11,05 €
Partiellt arbetsmarknadsstöd	18,61 €
Minsta belopp som betalas ut	0,87 €
Förhöjningsdel	5,29 €
Kostnadsersättning	9,00 €
Förhöjd kostnadsersättning	18,00 €
Kostnadsersättning utomlands	50 % av det utlandsdagtraktamente för landet i fråga som betalas till tjänstemän
Kostnadsersättning för tiden för utbildning som anordnas av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	16,82 €

Inkomsterna inverkar på arbetslöshetsförmånens belopp. Beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning minskas av förmånstagarens löne- och andra arbetsinkomster, och då jämkas arbetslöshetsförmånen med lönen eller andra arbetsinkomster.

Andra sociala förmåner inverkar på rätten till arbetslöshetsförmåner och på arbetslöshetsförmånens belopp på olika sätt. Arbetslöshetsförmånens belopp minskas

av lagstadgade sociala förmåner. Notera också att vissa förmåner utgör ett hinder för erhållande av både arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning. En del förmåner påverkar inte alls rätten till arbetslöshetsförmån eller dess belopp. Läs mer om hur [olika förmåner inverkar](#) på arbetslöshetsförmånerna.

Arbetsmarknadsstödsbeloppet minskas av den sökandes inkomster som beaktas i samband med behovsprövningen, t.ex. kapitalinkomster.

1.4.1 Jämkning av arbetsinkomster och andra förvärvsinkomster

---

Arbetslöshetsförmåner kan betalas också till personer som är partiellt arbetslösa. En arbetslöshetsförmån som minskats med löne- eller andra förvärvsinkomster kallas jämkad arbetslöshetsförmån.

När man överväger en jämkning av arbetslöshetsförmånen ska man alltid först kontrollera om det finns någon jämningsgrund (deltidsarbete, förkortning av arbetstiden per dag på grund av permittering, heltidsarbete som varar i högst två veckor eller företagsverksamhet). Om det inte finns någon jämningsgrund sker ingen jämkning även om personen i fråga skulle ha inkomst under arbetslöshetstiden.

Som inkomst som ska jämkas beaktas lön som baserar sig på ett anställnings- eller tjänsteförhållande eller annat vederlag som ska betraktas som förvärvsinkomst och som har erhållits som ersättning för arbete. Arbetslöshetsförmånens belopp påverkas av alla förvärvsinkomster som överstiger det skyddade beloppet (279 €/4 veckor eller 300 €/mån).

Inkomsten jämkas i enlighet med löneutbetalningsrytmen under en jämningsperiod på antingen fyra veckor eller en månad. Inkomsten jämkas i regel under den period när den har betalats ut.

När man fattar beslut om jämkningen utreds arbetstiden. En person har inte rätt till jämkad arbetslöshetsförmån, om hens arbetstid överstiger 80 % av maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Under Granskning av arbetstiden finns närmare information om detta.

För att få jämkad arbetslöshetsförmån ska en person även uppfylla de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner och de allmänna förutsättningarna för erhållande av förmåner.

1.4.1.1 Jämningsgrund

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppräknas uttömmande de situationer då jämkad arbetslöshetsförmån kan betalas.

Rätt till jämkad arbetslöshetsförmån har en arbetssökande

- som har inkomst från ett **deltidsarbete**;
- vars dagliga arbetstid har förkortats **på grund av permittering**;
- som har inkomst av ett **heltidsarbete som varar i högst två veckor**; eller
- som har inkomster av **företagsverksamhet eller eget arbete**.

1.4.1.1.1 Deltidsarbete

En person som har inkomster av deltidarbete har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. Med deltidarbete avses arbete

- som utförs i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och
- där arbetstiden är högst 80 % av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete.

Om någon maximiarbetstid för arbetstagare i heltidsarbete inte har fastställts inom branschen, jämförs arbetstiden med 40 timmar i veckan och 8 timmar om dagen (maximiarbetstiden enligt arbetsavtalslagen). Om arbetstiden per vecka är högst 80 % av 40 timmar är det fråga om deltidarbete.

Då man bedömer om det är fråga om deltidarbete kan man ta som utgångspunkt huruvida arbetet var avsett att vara deltidarbete när arbetsavtalet gjordes upp. Arbetet bedöms som deltidarbete om arbetet ursprungligen avtalats om att vara på deltid och arbetet till största delen varit deltid även om arbetstiden ibland överskridit arbetstidsgränsen (80 % av maximiarbetstiden för en arbetstagare i heltidsarbete). Den arbetstid som genomförts följs upp för varje jämningsperiod och förmånen avslås för de jämningsperioder som arbetstidsgränsen överskrids.

Arbetet bedöms också som deltidarbete om arbetsavtalet inte innehåller någon överenskommelse om fast arbetstid men avtalet inte garanterar personen mer än 80 procents arbetstid. Ett exempel på detta är att kunden har ett s.k. nollavtal, alltså att arbetstiden kan vara 0–40 timmar per vecka.

När ett anställningsförhållande upphör och en person ansöker om förmåner och personen under arbetslöshetstiden får lön för det arbete som upphört är det viktigt att notera hur arbetstiden huvudsakligen varit under anställningsförhållandet. Det är möjligt att personen i praktiken arbetat heltid trots att arbetsavtalet inte garanterat en arbetstid på över 80 procent.

SAMU 40012/22/37

A hade enligt det arbetsintyg som företetts arbetat i Ab X under tiden 15.8–4.9.2022. Arbetstiden var överenskommen att vara 0–40 timmar. Arbetstiden hos en anställd på heltid enligt det kollektivavtal som tillämpas i anställningsförhållandet var högst 36 timmar och 15 minuter i veckan. A berättar att hen arbetat i genomsnitt 30 timmar i veckan, vilket också framgick ur lönespecifikationen. SAMU ansåg utifrån den arbetstid som genomförts att arbetet varit på heltid under hela anställningens lopp. Således borde den lön som A fått för sitt arbete inte ha jämkats.

SAMU 12439/22/37

FPA beaktade den lön på 2 541,28 euro som Ab Y betalade åt B under jämningsperioden 14.1–13.2.2022. FPA ansåg att det var fråga om deltidarbete eftersom uppgifter i inkomstregistret visade att anställningsförhållandets typ var deltid och enligt det arbetskraftspolitiska utlåtandet var det fråga om ett nollavtal. B:s arbetssökning var inte i kraft 28.10.2020–13.1.2022 och hens månadslön var enligt uppgifterna i inkomstregistret 1 957,46–3 292,43 euro under perioden 1.11.2020–31.12.2021. I ärendet utreddes inte antalet genomförda arbetstimmar under perioden. SAMU konstaterade att även om arbetsavtalet gällde deltid kunde anställningsförhållandet anses vara på heltid utifrån antalet genomförda arbetstimmar. Därför upphävdes beslutet som överklagats och ärendet återförvisades till FPA för

behandling för att utreda om B:s anställningsförhållande utifrån antalet genomförda arbetstimmar i praktiken var deltid eller heltid.

Kunden kan också ha ett s.k. ramavtal. Genom ett ramtal kommer man överens om det företag som anges i avtalet erbjuder personen ett arbete för vissa uppgifter, antingen i det egna företaget eller hos en annan arbetsgivare, och personen kan i praktiken välja om hen vill ta emot arbetet.

Observera att ett ramavtal i sig inte är ett arbetsavtal och garanterar inte heller en enda timme arbete för den arbetstagare som ingått avtalet. Ett ramavtal innehåller främst de centrala arbetsvillkoren för framtida visstidsanställningar som ska avtalas separat. Åtminstone anställningsförhållandets längd och arbetstiden avtalas i regel separat för varje anställning. Arbetet kan vara deltids- eller heltidsarbete och dess längd kan vara enstaka uppdrag eller heltidsarbete som varar i flera månader. Jämkningsgrunden måste utredas separat för varje enskilt anställningsförhållande.

Också en person som är anställd i ett lönesubventionerat arbete kan ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån om det är fråga om deltidsarbete.

Läs exemplen: Deltidsarbete.

Anställningsförhållandet omvandlas till deltidsarbete

Som deltidsarbete betraktas förutom arbete som enligt det ursprungliga avtalet är deltidsarbete också arbete som arbetsgivaren med stöd av arbetsavtalslagen ensidigt och permanent har omvandlat till deltidsarbete. Om det är fråga om en omvandling till deltidsarbete för viss tid, baserar sig rätten till jämkad arbetslöshetsförmån på en förkortning av arbetstiden genom permittering.

Om ett anställningsförhållande omvandlas till arbete på deltid och att detta görs grundar sig på arbetstagarens initiativ eller på ett avtal mellan arbetstagaren och arbetsgivaren, är det inte fråga om ett deltidsarbete. Då saknas rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. Rätt till förmån saknas också då arbetstiden för en person som redan förut utfört deltidsarbete förkortas ytterligare på personens eget initiativ.

En person med partiell vårdledighet kan få rätt till jämkad arbetslöshetsförmån om arbetsgivaren omvandlar personens anställningsförhållande till ett anställningsförhållande på deltid under vårdledigheten. För uppkomsten av rättighet förutsätts att omvandlingen till deltid ytterligare förkortar den arbetstid, som redan förkortats på grund av vårdledigheten.

Läs exemplen: Anställningsförhållandet omvandlas till deltidsarbete.

1.4.1.1.2 Sporadiskt heltidsarbete

En person som utför sporadiskt heltidsarbete är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån.

Med heltidsarbete avses arbete

- som utförs i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och
- där arbetstiden överstiger 80 % av den maximiarbetstid som tillämpas för arbetstagare i heltidsarbete inom branschen.

Om någon maximiarbetsdag för arbetstagare i heltidsarbete inte har fastställts inom branschen, jämförs arbetstiden med 40 timmar i veckan och 8 timmar om dagen (maximiarbetsdagen enligt arbetsavtalslagen). När en persons arbetstid per vecka överstiger 80 % av 40 timmar är det fråga om heltidsarbete.

Även om arbetstiden ibland skulle överskrida arbetstidsgränsen (80 % av maximiarbetsdagen för en arbetstagare i heltidsarbete) betraktas arbetet som deltidsarbete vad jämningsgrunden beträffar.

Sporadiskt arbete

Endast sporadiskt heltidsarbete omfattas av jämningsgrunden. Med sporadiskt heltidsarbete avses heltidsarbete som varar högst två veckor. Två veckor är t.ex. en tidsperiod som börjar på onsdag, varar hela följande vecka och slutar på tisdag veckan därpå.

Om heltidsarbetet varar över två veckor, betalas inte jämkad grunddagpenning, utan personen i fråga betalas full arbetslöshetsförmån tills arbetet börjar och på nytt efter det att arbetet upphört. För tiden i heltidsarbete betalas ingen arbetslöshetsförmån.

Ett eller flera heltidsarbeten

Som ett heltidsarbete betraktas också två eller flera anställningsförhållanden hos samma arbetsgivare, om anställningsförhållandena följer direkt på varandra.

Som ett heltidsarbete betraktas däremot inte anställningsförhållanden hos olika arbetsgivare, även om de skulle följa direkt på varandra. Då behandlas anställningsförhållandena separat och inkomsterna av arbetet antingen jämkas eller inte beroende på anställningsförhållandenas längd.

Som heltidsarbete betraktas inte flera samtidiga deltidsarbeten hos antingen en eller flera arbetsgivare, även om den sammanlagda arbetstiden i anställningsförhållandena skulle överstiga 80 % av maximiarbetsdagen för en arbetstagare i heltidsarbete.

Läs exemplen: Sporadiskt heltidsarbete.

1.4.1.1.3 Företagsverksamhet

En person som har inkomst av företagsverksamhet eller eget arbete som motsvarar företagsverksamhet har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. Det har ingen betydelse om inkomsten har erhållits av företagsverksamhet som påbörjats före eller efter det att arbetslösheten började.

Jämningsgrunden av företagsinkomst förutsätter alltid att inkomsten har erhållits av sådan företagsverksamhet som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Om inkomsten erhålls av annan verksamhet än sådan som avses i 1 kap. 6 §, jämkas inte inkomsten.

Om en person blir sysselsatt på heltid i säsongsbetonad företagsverksamhet, beaktas förvärvsinkomsten från företagsverksamheten inte som inkomst som ska jämkas under arbetslöshetsdagen, eftersom personen inte är arbetslös då hen utövar sitt yrke. Om den säsongsbetonade företagsverksamheten utgör bisyssla, beaktas förvärvsinkomsten från företagsverksamheten utifrån årsinkomsten för den tid personen varit sysselsatt i företagsverksamheten.

Allt arbete som görs för egen räkning i förtjänstsyfte utförs i princip som företagare. Att företagsverksamheten har karaktären av bisyssla kan konstateras exempelvis utifrån TE-byråns utlåtande Y003.

En arbetssökande kan vara sysselsatt i eget arbete eller som företagare i bisyssla och fakturera lön för utfört arbete via ett andelslag eller ett annat företag. Det fakturerande företaget eller andelslaget ger ett löneintyg över utfört arbete. I praktiken är det vid sysselsättning genom ett andelslag i de flesta fall fråga om en företagare vars företagskap till sin natur innebär att hen säljer sin arbetsinsats.

Arbetslös som bedriver företagsverksamhet blir förmånsökande

Rätt till jämkad arbetslöshetsförmån föreligger när en person är sysselsatt i företagsverksamhet i högst 2 veckor. Det spelar ingen roll om företagsverksamheten är bisyssla eller huvudsyssla. Om företagsverksamheten varar mer än två veckor ska ett utlåtande om företagsverksamheten begäras från arbets- och näringsbyrån. Företagsverksamhet som utgör bisyssla omfattas av jämkning. Om företagsverksamhet på heltid fortgår högst två veckor omfattas arbetet av jämkning. Om företagsverksamheten på heltid varar mer än två veckor har personen inte rätt till förmån från det att företagsverksamheten börjar. FPA ska utreda hur länge företagsverksamheten pågått och TE-byrån tar vid behov ställning till om företagsverksamheten är huvud- eller bisyssla.

Företagsverksamhet som inletts under arbetslöshet är inte ett hinder för arbetslöshetsförmån under de första fyra månaderna. Eventuella inkomster av verksamheten samordnas med arbetslöshetsförmånen.

Den grundläggande principen vid jämkning när man beaktar inkomster av företagsverksamhet som utövas som bisyssla är att inkomsterna i mån av möjlighet uppskattas utifrån de skattepliktiga inkomsterna för det föregående året. Då beaktas hela årets inkomster med avdrag. Om uppgifterna om skattepliktiga inkomster för det föregående året inte finns att tillgå eller beskattningsuppgifterna är så gamla att inkomsterna inte kan uppskattas på den grunden, kan man använda andra utredningar.

När det är fråga om en person som sysselsätter sig själv genom ett faktureringsföretag, behandlas inkomsten som inkomst av företagsverksamhet. Uppgifterna om kundens aktuella inkomstsituation kan ändå framgå bäst av inkomstregistret. Som inkomster under jämkningsperioden beaktas de inkomster som inkommit via en faktureringsstjänst och som i inkomstregistret finns under punkten *Huomioitava määrä*. Utifrån uppgifterna i inkomstregistret beaktas också de avdrag som föranleds av inkomstens förvärvande.

Som inkomst av företagsverksamhet som ska jämkas beaktas också sådan inkomst som en person erhåller av företagsverksamhet som redan upphört, till exempel arvoden som betalas ut under arbetslöshetstiden från ett faktureringsföretag som upphört. Ett annat exempel är inkomster i anslutning till nedläggning av ett lantbruksföretag såsom inkomster av kreatursförsäljning som ska periodiseras över flera år. Se exempel.

Om en person av ett nerlagt lantbruksföretag (nedläggning = arbetskraftspolitiskt utlåtande om att hinder ej föreligger) får endast arrendeinkomst, betraktas den som kapitalinkomst och beaktas inte som inkomst som ska jämkas. Om en person förutom arrendeinkomst av nerlagt företagsverksamhet får någon annan inkomst med jordbruket som inkomstkälla, beaktas alla inkomster (även arrendet) vid jämkningen till den del som de vid beskattningen har betraktats som personens förvärvsinkomster.

1.4.1.2 Inkomst som ska jämkas

Bestämmelser om inkomst som ska jämkas finns i 8 och 9 § i statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån.

- I 8 § uppräknas de inkomster som ska beaktas när arbetslöshetsförmånen jämkas
- I 9 § uppräknas de inkomster som inte beaktas vid jämkning

Observera att ingendera förteckningen är uttömmande.

Löneinkomst inklusive naturaförmåner beaktas då beloppet av den jämkade arbetslöshetsförmånen fastställs. Från löneinkomsterna avdras inte utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande.

Löneinkomst är all slags lön, allt slags arvode och tantiem samt andra med dessa jämförbara förmåner och ersättningar. Förutom grundlön är lön också olika tillägg och ersättningar, såsom tillägg för kvälls- och nattarbete, tillägg för skiftarbete samt tillägg för lördags- och söndagsarbete. Som lön betraktas även t.ex. semesterpenningar, semesterersättningar, helgdagsersättning, naturaförmåner, skattepliktiga personalförmåner, julpenningar och gåvoarvoden samt tantiem. Skattepliktiga kostnadsersättningar, såsom ersättningar för verktyg och klädsel, skattepliktiga dagtraktamenten och skattepliktiga ersättningar för resor är i det närmaste av lönekaraktär. De ska beaktas vid jämkning. De beaktas vid jämkningen endast till den del som de möjligen är skattepliktiga.

- Semesterpenning beaktas under den jämkningsperiod under vilken den har betalats.
- Semesterersättning som baserar sig på deltidsarbete eller på heltidsarbete som fortgår högst två veckor beaktas för den jämkningsperiod under vilken den betalats. Semesterersättning som baserar sig på heltidsarbete som fortgått mer än två veckor beaktas inte vid jämkning.
- Naturaförmåner är t.ex. bilförmån, telefonförmån, bostadsförmån, rätt att använda elström, garageförmån och kostförmån. Naturaförmåner värderas som inkomst med tillämpande av de beräkningsgrunder som skatteförvaltningen årligen fastställer för förskottsinnehållningen av naturaförmåner.

Enligt inkomstskattelagen är en del av ersättningarna för resekostnader skattefria. Skattefria kostnadsersättningar, såsom skattefria dagpenningar, beaktas inte som inkomst vid jämkning. Enligt inkomstskattelagen utgör kostnadsersättningar för resor, dagtraktamenten, måltidsersättningar och logiersättningar som arbetsgivaren har betalt för arbetsresor inte skattepliktig inkomst. Skattepliktig (och således inte jämkningsbar) inkomst är inte heller reseersättningar eller skäligen logiersättningar för resor till en sekundär arbetsplats som arbetstagaren gör för att sköta sina arbetsuppgifter.

Som sådant vederlag anses också inkomster som sparats i eller lyfts från en arbetstidsbank. Av inkomst av företagsverksamhet eller därmed jämförbart eget arbete beaktas den andel som utgör förvärvsinkomst.

Inkomst av annat än ett anställnings- eller tjänsteförhållande eller företagsverksamhet eller motsvarande eget arbete jämkas inte. Vilken inverkan en inkomst har ska emellertid alltid bedömas från fall till fall. Läs mer om [hur övriga inkomster beaktas](#).

Kunden kan ha rätt till arbetslöshetsförmån även när hen arbetar utomlands. Läs mer om [jämkning av arbete utomlands](#).

Inkomst av företagsverksamhet

Mellan ett faktureringsandelslag eller något annat faktureringsföretag uppstår det i regel inget anställningsförhållande mellan arbetstagaren och andelslaget och det är inte fråga om arbete som en person utfört i egenskap av arbetstagare. I praktiken innebär sysselsättningen då oftast att det är frågan om en företagare vars företagskap till sin natur innebär att man erbjuder sin arbetsinsats och att det inte finns några egentliga underhålls- och anskaffningskostnader för företaget. Således finns det inga grunder för att betala jämkad arbetslöshetsförmån med ledning av arbete som en person utfört i egenskap av löntagare. Däremot kan en jämkning komma i fråga utifrån arbete som en person utför som företagare där verksamheten är bisyssla eller utifrån eget arbete. Du kan läsa mer om personer som fakturerar för sin arbetsprestation under [Inkomster av företagsverksamhet och jämkning](#).

Då man genom uppgifterna i inkomstregistret kan sluta sig till att det är fråga om en person som sysselsätter sig själv genom ett faktureringsföretag, begärs ett utlåtande från TE-tjänster om kundens arbete (är det fråga om arbete som utförts som löntagare, som företagare i bisyssla eller som eget arbete).

Om personen utför arbetet som **löntagare** i ett anställningsförhållande, följs arbetstiden upp normalt och lönen jämkas enligt betalningsdagen.

1.4.1.3 Jämkningsperiod

Jämkningsperioden beror på kundens lönebetalningsperiod. Jämkningsperiod är en period om en månad eller fyra på varandra följande kalenderveckor. En jämkningsrytm som man redan påbörjat ändras inte, om lönebetalningsperioden förblir den samma.

Läs exemplen: Jämkningsperiod

Vid jämkningen beaktas alla inkomster som betalats ut under jämkningsperioden. Inkomsterna beaktas även om de har betalats under den tid då personens jobbsökning inte har varit i kraft. Rätten till arbetslöshetsförmån för den tid då jobbsökningen inte varit i kraft förvägras på arbetskraftspolitisk grund. Vid jämkningen beaktas även hinder för andra förmåner, t.ex. inkomster som betalats ut under en karens. Den jämkade förmånen betalas under den tid av jämkningsperioden då hinder ej föreligger.

Arbetsinkomst betalas på en gång för en intjäningsperiod som är längre än en månad

Om arbetsinkomsten under jämkningsperioden betalas för en intjäningsperiod som är längre än en månad och detta skiljer sig från en vanlig lönebetalningsperiod fördelas arbetsinkomsten så att den påverkar betalningsmånaden och lika många därpå följande månader som arbetsinkomsten på en gång har betalats ut för.

En fördelning av arbetsinkomsten förutsätter inte att inkomsten skulle ha betalats på en gång, dvs. under en löneutbetalningsdag. Den avgörande faktorn är om den sammanlagda arbetsinkomsten som betalats ut under jämkningsperioden har betalats ut för en längre tid än en månad. En fördelning av inkomsten förutsätter dock alltid att man i löneutbetalningen har avvikit från den normala lönebetalningsperioden.

Att löneutbetalningen avviker från den normala lönebetalningsperioden betyder **exempelvis** en situation där

- en person med månadslön normalt får lön en gång i månaden och arbetsgivaren betalar ut lönen på en gång för två månader
- en korrekt löneutbetalning i rätt tid försenas av skäl som beror på arbetsgivaren och personen därför får sin lön senare än den normala löneutbetalningsperioden.
- en lön som förfaller till betalning under lördag eller en helgdag betalas ut den föregående vardagen i enlighet med arbetsavtalslagen.

Att löneutbetalningen avviker från den normala lönebetalningsperioden betyder **exempelvis** inte en situation där

- lönen betalas ut regelbundet med två veckors mellanrum, och det därför kan hända att 3 löneutbetalningsdagar infaller under en viss jämkningsperiod.
- man regelbundet på gång betalar ut grundlönen för den pågående lönebetalningsperioden samt tilläggen för den föregående lönebetalningsperioden.
- en person arbetar regelbundet på deltid och utför kortjobb för samma arbetsgivare och lönen för dessa jobb betalas ut på olika dagar men ändå i enlighet med de normala lönebetalningsperioderna.
- lönen för den första fulla lönebetalningsperioden och för den ofullständiga lönebetalningsperiod som föregår den betalas ut på anställningsförhållandets första löneutbetalningsdag.

En fördelning av inkomsten kan beröra t.ex. grundlönen samt tillägg och andra löneposter. Förfarandet gäller inte sådana poster som ska [periodiseras](#) och som hindrar att arbetslöshetsförmåner betalas ut för den tid som periodiseringen omfattar.

Om inkomsten fördelas görs jämkningen med början från den ansökningsperiod för arbetslöshetsförmånen under vilken lönen betalas till den som har ansökt om förmånen. Jämkningsperioden omfattar lika många månader som antalet månader under vilka arbetet utfördes. Fördelningen beror på om personen ansöker om förmånen i perioder på fyra på varandra följande kalenderveckor eller i perioder på en månad. I förfarandet beaktas inte hur lönen de facto har intjänats, utan inkomsten delas jämnt så att den påverkar motsvarande antal månader.

Ett undantag från det ovannämnda är om det på basis av tidpunkten för löneutbetalningen och övriga omständigheter som har samband med löneutbetalningen är uppenbart att syftet med arrangemanget har varit att undvika att inkomsten beaktas vid jämkningen. I sådana fall ska inkomsten inte jämkas enligt utbetalningsprincipen utan enligt den period då den har intjänats, dvs. den period under vilken den arbetstid som ligger till grund för lönen är förlagd.

Med omständigheter som har samband med löneutbetalningen avses ett arrangemang vars uppenbara syfte är att undvika att inkomsten jämkas med arbetslöshetsförmånen. Bestämmelsen kan tillämpas exempelvis om det betalas lön för fler än en månad åt gången och lönen inte kan fördelas på ovannämnda sätt så att den påverkar betalningsmånaden och därpå följande månader, eftersom personen har övergått till heltidsarbete hos samma arbetsgivare och lönebetalningsdagen infaller under tiden för heltidsarbete som utgör ett hinder för den jämkade arbetslöshetsförmånen. Likaså kan det vara fråga om sådan planmässig verksamhet som avses här om det t.ex. samtidigt betalas lön för flera än en månad, och lönen betalas vid en tidpunkt då personen inte har rätt till arbetslöshetsförmån t.ex. på grund av en övergång till ålderspension eller på grund av att en föräldraledighet inleds eller på grund av att personen inte ansöker om någon förmån. Det väsentliga vid tillämpningen är att man genom arrangemanget med lönebetalningen har undvikit att förmånen jämkas.

Situationer då arbetsinkomst som betalats under jämningsperioden inte jämkas

Den arbetsinkomst som betalats under jämningsperioden jämkas inte om den baserar sig på deltidsarbete, arbete vars arbetstid per dag har förkortats eller heltidsarbete som varar högst två veckor, och den har intjänats under en period för vilken arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av:

- en tid utan ersättning enligt 2 a kap. i UAL
- skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i UAL
- allmänna begränsningar för erhållande av förmåner enligt 3 kap. i UAL

Obs! Med begränsningar för erhållande av förmåner avses alla begränsningar i 3 kap. 1–8 paragrafen i UAL. Således jämkas arbetsinkomsten inte om den har intjänats exempelvis under en tid med arbetsoförmåga eller under en tid då en social förmån har förhindrat erhållande av arbetslöshetsförmånen.

Förteckningen över orsaker till att den intjänade arbetsinkomsten inte jämkas är uttömmande. Således jämkas arbetsinkomster som har betalats under jämningsperioden, om de har tjänats in exempelvis under självrisktid, under väntetid för arbetsmarknadsstöd, under tid med begränsningar som åläggs unga under 25 år som försummat att söka studieplats, eller under tid då jobbsökningen inte varit i kraft.

Läs exemplen: Arbetsinkomst som betalats under jämningsperioden jämkas inte.

1.4.1.4 Arbetstidsgranskning och granskningsperioden för arbetstiden

---

Arbetstidsgranskning

En person har inte rätt till jämkad arbetslöshetsförmån, om hans arbetstid överstiger 80 % av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete. Arbetstiden inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån den jämningsperiod under vilken lönen för det ifrågakvarande arbetet betalas ut.

Om det inte finns något kollektivavtal för branschen där man skulle ha kommit överens om maximiarbetstiden, görs jämförelsen med den ordinarie arbetstiden enligt arbetstidslagen, som är åtta timmar i dygnet och 40 timmar i veckan.

Läs mer om kollektivavtal i samband med arbetslöshetsförmånerna från FPA.

Arbetstiden granskas inte om jämkningen baserar sig på inkomst av företagsverksamhet eller motsvarande eget arbete. Man följer ändå upp hur arbetstiden i företagsverksamhet som utgör bisyssla utvecklas. Om verksamheten utvidgas väsentligt, ska man vid behov begära ett utlåtande av TE-tjänster om huruvida den arbetssökande fortfarande kan betraktas som arbetslös.

Vid arbetstidsgranskningen beaktas en persons faktiska arbetstimmar. Som arbetstid beaktas även arbetstid som sparats i och tagits ut från en arbetstidsbank.

Om personen under en arbetstidsgranskningsperiod har flera anställningsförhållanden som ska jämkas, räknas arbetstiderna i de olika anställningsförhållandena samman. Om samma maximiarbetstid tillämpas på alla anställningsförhållanden, t.ex. 40 timmar i veckan, jämförs den sammanlagda arbetstiden med denna. Om granskningsperioden

omfattar anställningsförhållanden på vilka tillämpas maximiarbetstider som avviker från varandra, ska kravet gällande arbetstiden utredas separat för varje maximiarbetstid.

Läs exemplet: Arbetstidsgranskning.

Granskningsperiod för arbetstiden

Personens arbetstid jämförs med maximiarbetstiden under granskningsperioden för arbetstiden. Granskningsperiodens längd är beroende av jämkningsgrunden. För periodarbete finns en särskild granskningsperiod för arbetstiden.

Granskningsperioden för arbetstiden är jämkningsperioden (4 veckor eller en månad) när jämkningen baserar sig på:

- inkomst från deltidsarbete eller heltidsarbete som varar högst två veckor
- förkortning av den dagliga arbetstiden på grund av permittering eller en orsak som jämförs med permittering
- att personen i fråga är förhindrad att arbeta på grund av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med den arbetssökandes anställningsvillkor eller arbetsförhållanden.

Arbetstiden inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån den jämkningsperiod under vilken lönen för arbetet i fråga betalas ut.

Vid arbetstidsjämförelsen då arbetstiden för heltidsarbete räknas ut för jämkningsperioden, anses alltid en månad omfatta 21,5 vardagar. När arbetstiden för heltidsarbete räknas ut för perioder på fyra kalenderveckor utgår man från att fyra veckor omfattar 20 vardagar.

Läs exemplen: Granskningsperioden för arbetstiden.

1.4.1.4.1 Arbetsberedskap

Inom vissa branscher har man avtalat om så kallad beredskap. Med beredskapstid avses en arbetstagares skyldighet att enligt avtal vistas antingen i sin bostad eller någon annanstans så att hen är nåbar och vid behov kan kallas till arbetet. Det är fråga om ett slags larmberedskap och sådan beredskap tillämpas i allmänhet inom social- och hälsovården, brand- och räddningsväsendet samt vid tekniska anläggningar.

Vid beredskap betalar arbetsgivaren ofta en lön enligt kollektivavtalet som är lägre än lönen för normal arbetstid. Beredskapstiden beaktas i arbetstidsjämförelsen vid jämkad arbetslöshetsförmån, eftersom det är fråga om arbetstid, för vilken arbetsgivaren betalar lön. Bara den andel av beredskapstiden beaktas som personen får lön för. Exempelvis om hens lön under beredskapstiden är 50 % av hens normala lön, beaktas 50 % i samband med arbetsvillkoret.

Arbetstiden beaktas inte i arbetstidsjämförelsen vid jämkning, om det är fråga om oavlönad jour som äger rum under ett arbetsskift. Vid arbetstidsjämförelse beaktas därmed inte t.ex. tid då en taxichaufför väntar på kunder vid taxistolpen, om hen får lön bara utifrån körtimmarna.

1.4.1.4.2 Periodarbete

Med periodarbete avses arbete där arbetstagaren inte har en fast arbetstid per dag eller vecka, utan arbetstiden utjämnas till ett visst timantal under en överenskommen utjämningsperiod. I fråga om s.k. periodarbete förutsätts inte att de faktiska arbetstimmarna utreds.

Periodarbete får användas endast i de branscher som regleras i arbetsavtalslagen. Periodarbete är vanligt i branscher där det krävs att arbete utförs dygnet runt. Periodarbete kan också kallas t.ex. oregelbundet skiftarbete.

Branscher där periodarbete får utföras är:

1. inom polisväsendet samt vid tull-, post-, tele-, telefon- och radioverken, dock inte i deras mekaniska verkstäder och reparationsverkstäder eller i byggnadsarbete vid dem;
2. på sjukhus, vid hälsovårdscentraler, på barndaghem som håller öppet dygnet runt, på sommarkolonier, på vårdinrättningar och andra motsvarande inrättningar samt i fångelser;
3. vid person- och godstransport, kanaler, svängbroar och färjor;
4. vid lastning och lossning av fartyg och järnvägsvagnar;
5. vid arbete som utförs under provkörning av fartyg;
6. vid maskinellt skogs- och skogsförbättringsarbete samt maskinell närtransport av virke som sker i terrängen;
7. hushållsarbete;
8. bevakningsarbete;
9. mejerier;
10. inkvarterings- och förplägnadsrörelser; samt
11. i konst- och nöjesetablissemang samt i filmateljéer och filmgranskningsbyråer, dock inte i deras verkstäder.

Ytterligare branscher där arbetstidslagen inte tillämpas och där periodarbete kan användas är:

1. arbete som till följd av de uppgifter som hör till arbetet och arbetstagarens ställning i övrigt ska anses innebära att arbetstagaren leder ett företag, en sammanslutning eller en stiftelse eller en självständig del därav eller sköter en självständig uppgift som direkt kan jämföras med sådant ledande;
2. arbetstagare som tjänstgör vid religiösa förrättningar inom den evangelisk-lutherska kyrkan, det ortodoxa kyrkosamfundet eller något annat religiöst samfund;
3. arbete som arbetstagaren utför i sitt hem eller annars under sådana förhållanden att det inte kan anses vara arbetsgivarens uppgift att övervaka hur den tid som används till arbetet disponeras;
4. skogs-, skogsförbättrings- och flottningsarbeten eller arbete i anslutning till dessa arbeten, med undantag för maskinellt skogs- och skogsförbättringsarbete samt maskinell närtransport av virke som sker i terrängen;
5. familjedagvård;
6. arbete som utförs av arbetsgivarens familjemedlemmar;
7. renskötsel;
8. fiske och hantering av fångsten i omedelbar anslutning till fisket;
9. arbete på vilket ska tillämpas särskilda stadganden om arbetstid eller arbete som hör till tillämpningsområdet för någon annan arbetstidslag och genom stadganden i nämnda lag har befriats från inskränkningar i arbetstiden; och

10. arbete som utförs av tjänstemän inom försvarsväsendet eller arbete som utförs av tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet.

De arbeten som räknats upp ovan betraktas som periodarbete vid jämkningen av arbetslöshetsförmåner.

I periodarbete med månadslön beaktas som arbetstid den i arbetsavtalet överenskomna genomsnittliga arbetstid som ligger till grund för månadslönen. I annat periodarbete än periodarbete med månadslön beaktas vid arbetstidsgranskningen som arbetstid den i arbetsavtalet överenskomna ordinarie arbetstiden. Arbetstimmar som överstiger både den genomsnittliga arbetstiden och den ordinarie arbetstiden beaktas enligt de faktiska arbetstimmarna.

1.4.1.4.3 Undervisningsbranschen

Inom undervisningsbranschen betraktas i regel det antal timmar som man är undervisningsskyldig som maximitid. Beroende på undervisningsbransch och läroanstalt varierar undervisningsskyldigheten vanligtvis mellan 16 och 25 veckotimmar. Antalet timmar som man är undervisningsskyldig framgår i regel antingen av det kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet för undervisningspersonal (UKTA) eller av kollektivavtalet för den privata undervisningsbranschen. Om det inte föreligger undervisningsskyldighet inom undervisningsbranschen jämförs arbetstiden med arbetstidslagens 40 veckotimmar. Till personens arbetstid räknas då även andra timmar än de egentliga undervisningstimmarna.

1.4.1.4.4 Arbete där arbetsgivaren inte övervakar arbetstiden

---

Beviljande av jämkad arbetslöshetsförmån förutsätter att det är fråga om en jämkningssituation enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och att den sökandes arbetstid inte överstiger den fastställda gränsen. Om arbetsgivaren inte har möjlighet eller behov av att övervaka arbetstiden kan uppfyllelsen av villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning inte i allmänhet verifieras. Då kan jämkad förmån inte beviljas.

I vissa fall är arbetets natur eller omständigheterna sådana att underskridande av arbetstidsgränsen med stor säkerhet kan konstateras också på annat sätt än genom noggrann övervakning av arbetstiden. I sådana situationer kan arbetsgivarens och arbetstagararens utredningar om arbetstiden i princip betraktas som tillräcklig verifiering av att arbetstidsgränsen underskrids, även om arbetstiden inte övervakas noggrant. Saken ska ändå bedömas från fall till fall. Man kan då ägna uppmärksamhet åt exempelvis följande faktorer:

- Vad har man avtalat om arbetstiden eller arbetsmängden i arbetsavtalet
- Begränsas arbetstiden av arbetets natur eller av arbetsgivaren
- Har arbetet utförts vid sidan av annat arbete eller bindande studier (t.ex. mycket närvaro vid läroanstalten)
- Är arbetet sådant, att det kan utföras bara under en bestämd kort tid
- Är den arbetstid kort som normalt används för motsvarande arbete?
- Har den prestationslön som betalats för utförande av arbetet som helhet fastställts så att den grundar sig på den tid som normalt används för arbetsprestationen i fråga?

- Kan arbetstiden härledas ur faktureringen eller andra motsvarande uppgifter om kunderna?

I branscher där lönen grundar sig enbart på prestation och arbetet inte utförs i arbetsgivarens lokaler övervakar arbetsgivaren inte för det mesta arbetstiden. Även inom dessa branscher som tillämpar avlöningssystem av det här slaget kan det hända att man utför arbete, där underskridande av arbetstidsgränsen med stor säkerhet kan konstateras redan på grund av arbetets natur eller andra omständigheter (arbete med provisionslön, hemarbetande).

1.4.1.5 Hänförande av inkomsterna

Med hänförande av inkomsterna avses bestämning av den period över vilken den arbetssökandes löne- eller annan förvärvsinkomst under arbetslöshetstiden ska jämkas. Inkomsten jämkas i regel under den period då inkomsten har betalats ut (utbetalningsprincipen). Undantagsvis kan inkomsten jämkas enligt den period då den har tjänats in (intjäningsprincipen).

1.4.1.5.1 Utbetalningsprincipen

Vid jämkning iakttas i regel utbetalningsprincipen. Vid jämkning i enlighet med utbetalningsprincipen beaktas den inkomst som betalats under jämkningsperioden oberoende av när inkomsten i själva verket har förvärvats.

I vissa situationer kan man avvika från utbetalningsprincipen och beakta inkomsten som inkomst för den jämkningsperiod under vilken den har tjänats in ([intjäningsprincipen](#)).

Semesterpenning beaktas som inkomst för den jämkningsperiod under vilken den har betalats.

Semesterersättning som baserar sig på deltidsarbete eller på heltidsarbete som fortgår högst två veckor beaktas som inkomst vid betalningstidpunkten om personen vid betalningstidpunkten omfattas av jämkning. Semesterersättning som baserar sig på heltidsarbete som fortgått mer än två veckor beaktas inte vid jämkning.

Utbetalningsprincipen tillämpas också när en person vid sidan av grundlönen betalas lönetillägg som hänför sig till föregående år.

Utbetalningsprincipen tillämpas också på resultatavvoden och vissa [ersättningar som grundar sig på upphovsrätt](#) och som betalas i efterhand såsom till exempel ersättningar för arbetstagares uppfinningar. Sådana inkomster hänförs i enlighet med utbetalningsprincipen till den period under vilken de anses påverka inkomstnivån. Exempelvis resultatpremier hänförs till perioden mellan betalningstidpunkten och utbetalningen av nästa resultatpremie. Till skillnad från förfarandet i samband med andra jämkningsgrunder kan inkomst av företagsverksamhet eller eget arbete som utövas som bisyssla jämkas också när denna verksamhet genererar inkomst efter att utövandet har upphört, även om någon annan jämkningsgrund inte skulle existera.

1.4.1.5.2 Intjäningsprincipen

I vissa situationer kan man avvika från utbetalningsprincipen och beakta inkomsten som inkomst för den jämkningsperiod under vilken den har tjänats in. I sådana fall beaktas

vid jämkning den inkomst som intjänats under jämkningsperioden oberoende av när inkomsten i själva verket har betalats till den arbets sökande.

Jämkningsprincipen tillämpas om en persons arbetstid per vecka har förkortats på grund av permittering eller om utbetalningen av en arbetslöshetsförmån grundar sig på väderhinder. Det här gäller även situationer då en person som är permitterad med förkortad arbetsvecka eller som får en förmån på grund av väderhinder har inkomst av deltidsarbete, kortvarigt heltidsarbete eller företagsverksamhet.

Jämkningsprincipen tillämpas också då lönen betalas ut på en gång för en intjäningsperiod som är längre än en månad och syftet med arrangemanget har varit att undvika att inkomsterna beaktas vid jämkning.

1.4.1.6 Beräkning av beloppet och skyddat belopp

Arbetslöshetsförmånens belopp påverkas av alla förvärvsinkomster som överstiger det skyddade beloppet. Med skyddat belopp avses det belopp som man kan tjäna utan att det påverkar arbetslöshetsförmånen.

När den sökande får arbetsinkomst jämkas den med förmånen under en jämkningsperiod på 4 veckor eller en månad. Jämkningsperioden väljs så att den passar ihop med tidpunkten för löneutbetalningarna.

Det skyddade beloppet är

- 279 euro om förmånen betalas med 4 veckors mellanrum.
- 300 euro om förmånen betalas med en månads mellanrum
- 300 euro om man använder en kalkylerad arbetsinkomst.

Grundregeln är att varje euro i lön som överskrider det skyddade beloppet minskar arbetslöshetsförmånen med 50 cent. Som lön räknas penninglön, arvoden, skattepliktiga kostnadsersättningar, naturaförmåner etc.

Om en person under jämkningsperioden får en social förmån som ska avdras, minskas arbetslöshetsförmånen först med den sociala förmånen. En arbetslöshetsförmån som minskats med en social förmån minskas med 50 % av den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet.

Om jämkningen gäller behovsprövat arbetsmarknadsstöd, minskas arbetsmarknadsstödet först på grundval av behovsprövningen och därefter med 50 % av den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet.

Då man använder en särskild jämkningsperiod eller kalkylerad arbetsinkomst omvandlas inkomsten först till kalkylerad arbetsinkomst, där den del av jämkningen som överstiger 300 euro beaktas. Om den kalkylerade arbetsinkomsten under en persons särskilda jämkningsperiod ligger under det skyddade beloppet betalas full dagpenning för jämkningsperioden om de övriga villkoren uppfylls.

Alla inkomster som överstiger det skyddade beloppet och som betalats ut under jämkningsperioden ska utredas.

1.4.2 Behovsprövning av arbetsmarknadsstödet - hur de egna inkomsterna inverkar

---

För att arbetsmarknadsstöd ska betalas förutsätts att mottagaren är i behov av ekonomiskt stöd. Om den sökande har inkomster under arbetslöshetstiden, minskar behovet av ekonomiskt stöd och beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd minskas (behovsprövning). Vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd beaktas mottagarens egna inkomster.

Eftersom mottagarens förvärsinkomster under arbetslöshetstiden jämkas är egna inkomster som ska beaktas vid behovsprövningen i första hand [kapitalinkomster](#). Kapitalinkomster är t.ex. hyres-, skogs-, ränte- och utdelningsinkomster. Andra [inkomster som beaktas vid behovsprövning](#) är t.ex. stöd för närståendevård, familjevårdares arvoden och partiell förtida ålderspension. Från och med 1.1.2023 kan också ersättningar som grundar sig på upphovsrätt komma att beaktas vid behovsprövningen.

Arbetsmarknadsstöd betalas utan behovsprövning om den arbetssökande deltar i sysselsättningsfrämjande service. Dessutom betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning till en person som har fyllt 55 år och som uppfyllt arbetsvillkoret när hen blivit arbetslös. Det räcker med att personen någon gång arbetat den tid som krävs för arbetsvillkoret, och

- arbetslöshetsdagpenning förutsätts ej.
- arbetsvillkorets giltighetstid har ingen inverkan.
- det har ingen inverkan om personen ifråga har varit frånvarande från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak i mer än sex månader.

Inkomster som beaktas vid behovsprövningen

Vid behovsprövningen beaktas alla inkomster oavsett inkomstkälla eller skattepliktighet, fränsett inkomster som enligt lagbestämmelserna är prioriterade. Också inkomster som betalats från utlandet beaktas.

Vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet beaktas inte följande privilegierade inkomster:

- barnbidrag
- stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn
- bostadsbidrag
- militärunderstöd
- livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst
- kompletteringsbelopp enligt folkpensionslagen
- utkomststöd enligt lagen om utkomststöd
- ersättning för särskilda kostnader på grund av funktionsnedsättning, skada eller men
- arbetslöshetsförmån som betalas ut i form av rörlighetsunderstöd.

Tillfälliga inkomster (arv, gåva eller därmed jämförbara inkomster) beaktas inte vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd. **Inkomster i form av engångsbetalningar** (t.ex. retroaktiv pension som betalats ut som engångsbetalning) beaktas inte heller som behovsprövningsinkomst på grund av deras tillfälliga karaktär.

Vid fastställandet av inkomsterna kan man utnyttja de inkomster som konstaterats vid beskattningen. Arbetsmarknadsstödet bestäms dock enligt situationen vid den tidpunkt då stödet betalas ut antingen utifrån de beräknade eller de annars konstaterbara inkomsterna.

Avdrag från behovsprövningsinkomster

Från de inkomster som ska beaktas vid prövningen av behovet av arbetsmarknadsstöd avdras utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande. Utgifter för förvaltning och förvaring av värdepapper, värdeandelar och annan egendom som kan jämföras med dessa beaktas till den del de under skatteåret överstiger självriskandelen på 50 euro.

Inkomsternas inverkan

De inkomster som ska beaktas vid behovsprövningen inverkar på arbetsmarknadsstödet på olika sätt beroende på om mottagaren av arbetsmarknadsstödet är försörjningspliktig eller saknar familj. Bedömningen av försörjningsplikten sker på samma sätt som vid [barnförhöjning](#). Som försörjningspliktiga betraktas också makar eller sambor som saknar barn.

Inkomstgränserna för inkomster med betydelse vid behovsprövningen är:

- för ensamstående personer 311 €/mån
- för försörjningspliktiga 1 044 €/mån
  - inkomstgränsen höjs med 130 €/mån för varje barn under 18 år.

Från det månadsvis uträknade beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd avdras i fråga om ensamstående personer 75 % från den inkomstdel som överstiger 311 euro i månaden. Från det månadsvis uträknade beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd avdras i fråga om försörjningspliktiga 50 % från den inkomstdel som överstiger 1 044 euro i månaden.

Behovsprövning och sociala förmåner som ska avdras

En persons arbetsmarknadsstöd kan samtidigt påverkas av både inkomst som ska beaktas vid behovsprövningen och av en sådan social förmån som ska avdras. I en sådan situation uträknas beloppet av det behovsprövade arbetsmarknadsstödet och beloppet av det med den sociala förmånen minskade arbetsmarknadsstödet separat. De uträknade beloppen jämförs med varandra och det lägre arbetsmarknadsstödsbeloppet betalas till personen.

Förändringar i behovsprövningsinkomsterna

Arbetsmarknadsstödet ska justeras om de inkomster som påverkar behovsprövningen har stigit eller sjunkit väsentligt. Tillfälliga variationer i inkomsterna beaktas inte. Kunden är skyldig att anmäla förändringar i inkomsterna.

En inkomstökning kan betraktas som väsentlig om den är minst 10 %. Arbetsmarknadsstöd som sänkts på grund av att inkomsterna stigit betalas från och med den första obetalda fulla betalningsposten. Arbetsmarknadsstödet kan sänkas retroaktivt endast när mottagaren kan anses ha försummat sin anmälningsskyldighet.

Inkomstminskningar kan alltid betraktas som väsentliga. Arbetsmarknadsstöd som höjts på grund av att inkomsterna sjunkit betalas retroaktivt från och med den tidpunkt

då inkomsterna sjönk, dock inte för längre tid än tre månader innan utredningen om inkomstsänkningen gavs.

1.4.3 Övriga förmåner- sociala förmåner

Sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånen kan vara antingen **hindrande, minskande eller sådan som ska beaktas vid behovsprövningen**. Vissa förmåner påverkar inte arbetslöshetsförmånen alls, de är sk. **prioriterade förmåner**.

Full arbetslöshetsförmån minskas med beloppet av andra förmåner. Förmånerna dras av från det sammanlagda fulla beloppet av arbetslöshetsförmånen och eventuella barnförhöjningar. Från en eventuell förhöjningsdel dras förmånerna av endast om arbetslöshetsförmånen och en eventuell barnförhöjning inte räcker till för att täcka hela det belopp som ska dras av.

Den förmån som utgör hinder eller som dras av kan också betalas som en **engångsbetalning**. En förmån som betalas som en engångsbetalning minskar arbetslöshetsförmånens belopp under den månad då engångsbetalningen betalas ut.

Om en person får arbetsmarknadsstöd enligt prövning kan de prioriterade förmånerna ändå vara inkomst som beaktas vid behovsprövningen.

Du kan se inverkan av en viss social förmån i tabellen nedan, Arbetslöshetsförmåner i relation till andra förmåner.

Läs mer under Hur andra förmåner inverkar på arbetslöshetsförmånen.

Förklaringar till tabellen

T = beaktas vid behovsprövningen

V = dras av från dagpenningen eller arbetsmarknadsstödet

E = utgör hinder för dagpenning eller arbetsmarknadsstöd

O = ingen inverkan på dagpenningen eller arbetsmarknadsstödet

X = kommer oftast inte i fråga för arbetslösa

Arbetslöshetsförmåner i relation till andra förmåner

Tabell 1

Förmåner som betalas av FPA (andra än pensioner)	Inverkan
Sjukdagpenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Partiell sjukdagpenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Dagpenning vid smittsam sjukdom Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V
Rehabiliteringspenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E

Förmåner som betalas av FPA (andra än pensioner)	Inverkan
Rehabiliteringsunderstöd (full arbetsförmåga)	E
Rehabiliteringsunderstöd (inte full arbetsförmåga)	T
LPA-dagpenning för sjukförsäkringens karenstid	E
Graviditets-, särskild graviditets- eller föräldrapenning från 1.8.2022 Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning (uppmärksamma familjeledighetsreformen 1.8.2022) Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Specialvårdspenning Läs närmare om Hur andra förmåner inverkar	E
Särskild moderskapspenning (uppmärksamma familjeledighetsreformen 1.8.2022)	E
Barnbidrag	O
Stöd för hemvård av barn Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V
Kommuntillägg till hemvårdsstödet Läs närmare om Hur andra förmåner inverkar	T
Stöd för privat vård av barn Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	O
Partiell vårdpenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	X (E, V)
Flexibel vårdpenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V
Underhållsstöd Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	O
Alterneringsersättning	E
Studiestödets studiepenning och vuxenstudiepenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	X (V, T)
Studiestödets bostadstillägg Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	X (V)
Studiepenningens försörjarförhöjning	X (V, T)

Förmåner som betalas av FPA (andra än pensioner)	Inverkan
Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	
Allmänt bostadsbidrag Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	O
Bostadsbidrag för pensionstagare	O
Utkomststöd Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	O
Militärunderstöd Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	O
Handikappbidrag	O
Vårdbidrag för pensionstagare enligt lagen om handikappförmåner	O

Tabell 2

Förmåner som betalas med stöd av olycksfallsförsäkring	Inverkan
Ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om rehabilitering i olycksfallsförsäkringen	E
Dagpenning enligt olycksfallsförsäkringen (full arbetsförmåga)	E
Dagpenning enligt olycksfallsförsäkringen (inte full arbetsförmåga)	V, T
Olycksfallspension (inte full arbetsförmåga)	V, T
Olycksfallspension (full arbetsförmåga)	E
Familjepension enligt olycksfallsförsäkringen	T
Ersättningar för särskilda kostnader enligt olycksfallsförsäkringen	O
Del som motsvarar livräntans tilläggsränta enligt olycksfallsförsäkringen (inte full arbetsförmåga). När den betalas som en engångsförhöjning inverkar den inte på arbetslöshetsförmånens belopp.	V, T
Del som motsvarar livräntans grundränta enligt olycksfallsförsäkringen (inte full arbetsförmåga)	O
Ersättningar enligt olycksfallsförsäkringen OFL 57 §, OlyL 188–204 § (inte full arbetsförmåga)	T
Ersättningar enligt olycksfallsförsäkringen OFL 57 §, OlyL 188–204 § (full arbetsförmåga)	E
Ersättningar enligt olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare OFLA 21 §, LOlyL 114 § (inte full arbetsförmåga)	T
Ersättningar enligt olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare OFLA 21 §, LOlyL 114 §	E

Förmåner som betalas med stöd av olycksfallsförsäkring	Inverkan
(full arbetsoförmåga)	
Avträdelseersättning för lantbruksföretagare	V

Tabell 3

Förmåner enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst	Inverkan
Ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst	E
Dagpenning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (inte full arbetsoförmåga)	V, T
Dagpenning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (full arbetsoförmåga)	E
Ersättningar för särskilda kostnader enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst	O
Livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (inte full arbetsoförmåga)	O
Livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (full arbetsoförmåga)	E
Försörjningspension eller tilläggsförsörjningspension enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst	T
Extra krigspensioner	T

Tabell 4

Förmåner som betalas med stöd av trafikförsäkring	Inverkan
Ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om rehabilitering i trafikförsäkringen	E
Familjepension enligt trafikförsäkringslagen	T
Ersättningar för särskilda kostnader enligt trafikförsäkringslagen	O
Invalidpension enligt trafikförsäkringslagen (inte full arbetsoförmåga)	V
Invalidpension enligt trafikförsäkringslagen (full arbetsoförmåga)	E
Ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (inte full arbetsoförmåga)	V
Ersättning för bestående men enligt trafikförsäkringslagen	V

Tabell 5

Andra pensionsförmåner	Inverkan
Familjepensioner	T

Andra pensionsförmåner	Inverkan
Kompletteringsbelopp till efterlevandepension	O
Full invalidpension Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Delinvalidpension Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V, T
Barnförhöjning enligt folkpensionslagen	V, t
Sjukpension enligt FPL 12 § 4 mom. (permanent blinda och rörelsehindrade) Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V, T
Ålderspension Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Förtida ålderspension Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E
Partiell förtida ålderspension	T
Garantipension Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V (E fram till 31.12.2011)
Avträdelsepension	V, T
Avträdelsestöd	E
Deltidspension	V, T
Registrerad tilläggspension enligt 11 § i den APL som gällde före 1.1.2007	V, T
Oregistrerad tilläggspension som finansieras av arbetsgivaren Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	V, T
Frivilliga pensioner som tecknats av personen själv	T
Arbetslivspension	E
Extra idrottspension	T
Extra konstnärspension	T
Anpassningsbidrag för riksdagsledamöter	V, T

Tabell 6

Andra förmåner	Inverkan
Inkomstrelaterad dagpenning Läs närmare under Hur andra förmåner inverkar	E

Andra förmåner	Inverkan
Stöd för närståendevård Se närmare Arvoden för närståendevård eller familjevård.	T
Arvode till familjevårdare Se närmare Arvoden för närståendevård eller familjevård.	T

1.4.4 Kapitalinkomster

Kapitalinkomster är inkomster som beaktas vid behovsprövningen. Kapitalinkomster är inkomster som genereras av förmögenhet. Inkomster som mest typiskt beaktas vid behovsprövningen är:

- [inkomster av skogsbruk](#),
- [dividender \(aktieutdelningar\)](#),
- [ränteinkomster](#),
- [hyresinkomster](#) och
- [vinst som fåtts vid överlåtelse av egendom](#).

1.4.4.1 Inkomst av skogsbruk

Skogsbruksinkomst för mottagare av arbetsmarknadsstöd beaktas vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd.

Inkomsten av skogsbruk beaktas som inkomst för den person som enligt beskattningssuppgifterna besitter skogen. Inkomst av skogsbruk räknas som inkomst vid behovsprövning och beaktas enligt den genomsnittliga avkastningen av skog. Av virkesförsäljning uppskattas ingen inkomst för den sökande.

Skatteförvaltningen fastställer årligen penningvärdena för den genomsnittliga avkastningen per kommun. Inkomsten beräknas så att penningvärdet för den genomsnittliga avkastningen multipliceras med arealen skog. Den uppskattade avkastningen omvandlas till månadsinkomst genom att man dividerar värdet med 12. Läs: Penningvärdena för den genomsnittliga årliga avkastningen av skog.

Den skogsavkastning som delägarna i samfällad skog får av den samfällda skogen beaktas inte som inkomst vid behovsprövningen.

Se exemplet Inkomst av skogsbruk.

Leveransarbete

Värdet av leveransarbete beaktas vid jämkningen eller behovsprövningen om kunden uppger att leveransarbete har utförts. Den skattepliktiga andelen av leveransarbetets värde beaktas vid jämkning. Värdet av leveransarbete är skattefritt upp till 125 m3 virkesmängd.

Leveransarbete innebär den upparbetning och transport av virke som en skogsbruksidkare utför i skog som hör till den egna gårdsbruksenheten i samband med leveransförsäljning eller kontantförsäljning och utföraren är skogsbruksidkaren, hens make, maka eller hens minst 14 år gamla barn som bor hemma.

Läs mer om [fastställande av leveransarbetets värde](#).

Se exemplet: Leveransarbete.

1.4.4.2 Dividender (aktieutdelningar)

Dividender beaktas i regel vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd. Ett undantagsvis är förvärvsinkomstandelen av dividendinkomst från andra än börsbolag som kan komma att jämkas i fråga om företagare.

I samband med arbetslöshetsförmåner kan som dividendinkomst beaktas utdelning både från börsbolag och från andra bolag (skattepliktiga och skattefria).

Vid jämkningen av arbetslöshetsförmåner beaktas som inkomst förvärvsinkomstandelen (både den skattepliktiga och den skattefria) **av dividendinkomst från andra än börsbolag**. Om bolaget har gjort utdelningar tidigare år kan förvärvsinkomstandelen av utdelningen uppskattas med hjälp av den förvärvsinkomstandel som konstaterats vid beskattningen.

Dividendinkomst jämkas bara när den sökande har eller har haft en sådan ställning som företagare i ett företag som avses i 1 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ägande i sig gör inte att en person betraktas som företagare och gör inte heller att personen omfattas av jämkning utan personen ska alltså alltid arbeta/ha arbetat i det företag som delar ut utdelning (dividend).

Kapitalinkomstandelen av dividendinkomst beaktas vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd.

Uppskattning av dividendinkomst (aktieutdelning)

Dividendinkomsten uppskattas enligt de senaste beskattningsuppgifterna. Vid behov kontrolleras det med kunden om det eventuellt har skett några förändringar i dividendinkomsterna. De förändrade dividendinkomsterna kan beaktas utifrån kundens utredningar.

Du får beloppet av inkomsten från utdelningen av ett börsbolags och andra bolags aktier genom att multiplicera aktiernas antal med den utdelning som betalats per aktie.

- Uppgifter om beloppet av ett börsbolags utdelning per aktie kan du få i [Kauppalehtis dividendkalender](#).
- Beloppet av dividend från andra bolag än börsbolag fås av den sökande.

Om du uppskattar beloppet av dividendinkomsten på basis av personens kontoutdrag eller någon annan utredning ska bruttobeloppet användas. Dra först av eventuell utdelning från fond för fritt eget kapital (FFEK-dividend). Om bruttobeloppet inte framgår av kontoutdraget, ska du

- till dividenden som börsbolaget betalat lägga till beloppet av förskottsinnehållningen, som är 22,5/77,5 av den dividend som betalats in på kontot
- till dividenden från andra än börsbolag lägga till 7,5/92,5 av den dividend som betalats in på kontot.

Om förvärvsinkomstandelen av dividendinkomsten inte framgår av beskattningsuppgifterna kan du fastställa den genom att beräkna aktiernas matematiska värde och jämföra det med det utdelningsbelopp som bolaget betalat. Det

matematiska värdet av ett bolags aktie beräknas utifrån balansräkningen för föregående års avslutade räkenskapsperiod. Det matematiska värdet av ett bolags aktie får man genom att dela bolagets nettoförmögenhet (tillgångar - skulder) med antalet aktier. Om utdelningsinkomsternas belopp är lägre än 8 procent av aktiernas matematiska värde, kan dividenden betraktas som kapitalinkomst, och då beaktas den inte vid jämkning.

Om kunden har ett **aktiesparkonto** beaktas dividender vid behovsprövningen vid den tidpunkt då de betalas in på aktiesparkontot, oavsett om personen tar ut dem från aktiesparkontot eller inte. Man kan inte använda sig av beskattningsuppgifterna för att uppskatta dividendinkomst som betalats in på ett aktiesparkonto, eftersom avkastningen beskattas först när kunden tar ut medel från kontot.

- Uppgift om antalet aktier som kunden äger via aktiesparkontot fås av kunden själv.
- Beloppet av dividendinkomsten beräknas genom att man multiplicerar antalet aktier med den dividend som betalats per aktie.

Dividender från EU-länder och länder med vilka Finland ingått skatteavtal betraktas som bruttointkomst, och som skattesats används alltid 15 procent. Till det belopp som betalats in på bankkontot adderas således 15 procent (dividera beloppet som kommit in på kontot med 0,85).

Beskattning av dividendinkomst (aktieutdelning)

Aktieutdelning från ett **börsbolag** är i sin helhet kapitalinkomst. Av utdelningen är 85 % skattepliktig kapitalinkomst och 15 % skattefri.

Aktieutdelning från andra än börsbolag indelas vid beskattningen i kapitalinkomst- och förvärvsinkomstandelar.

- Av dividenden betraktas som kapitalinkomst ett belopp som motsvarar 8 procent av det matematiska värdet av utdelningstagarens aktier.
  - Den överstigande delen är förvärvsinkomst.
- Av kapitalinkomstandelen är 25 procent skattepliktig och 75 procent skattefri så länge kapitalinkomstandelen är under 150 000 euro.
  - Om kapitalinkomstandelen är över 150 000 euro är 85 procent av den överstigande delen skattepliktig och 15 procent skattefri.
- Av förvärvsinkomstandelen är 75 procent skattepliktig och 25 procent skattefri inkomst.

I beskattningen betraktas också bolagets utdelning från fonder för fritt eget kapital (FFEK-dividend) som dividendinkomst. Sådan kan utdelas av både börsbolag och andra bolag. Dividenden är skattepliktig på det sätt som beskrivs ovan.

I början av år 2020 togs aktiesparkonton i bruk. Dividendinkomst som betalats in på ett aktiesparkonto beskattas inte när den betalas in på kontot, utan först när pengar tas ut från kontot.

Aktieutdelning från bolag i EU-länder och sådana länder som har skatteavtal med Finland är skattepliktig och skattefri inkomst på det sätt som förklaras ovan. Aktieutdelning som betalas av bolag i andra länder är helt och hållet skattepliktig förvärvsinkomst.

Se exemplen på dividendinkomst.

1.4.4.3 Ränteinkomster

Ränteinkomster av kontomedel

Den ränteinkomst på kontomedlen som mottagaren av arbetsmarknadsstöd har beaktas vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd.

Ränteinkomster betraktas alltid som kapitalinkomst. Vid uppskattningen av ränteinkomster avdras från kontomedlen 2 000 euro som disponibla medel.

Ränteinkomster av kontomedel framgår inte av beskattningen. Be kunden vid behov lämna in t.ex. ett kontoutdrag där ränteinkomsterna syns.

Ränteinkomster på andelar i placeringsfonder

Ränteinkomster på andelar i placeringsfonder

Arbetsmarknadsstöddtagarens övriga ränteinkomster beaktas vid behovsprövningen i samband med arbetsmarknadsstödet. Sådana ränteinkomster kan kunden ha t.ex. av fondandelar.

Vinstandel (ränta) som betalas på avkastningen av en fondandel är skattepliktig kapitalinkomst och beaktas som inkomst, såvida det inte är fråga om en fondandel som nyligen skaffats och på vilken vinstandel ännu inte kan räknas.

- När det gäller avkastningsandelar betalas avkastningen (dvs. räntan) årligen och den beaktas som kapitalinkomst. Räntan beaktas till bruttobelopp
- Vinstandel på tillväxtandelen räknas inte som inkomst, eftersom den årligen fogas till fondens kapital.

Avkastning på en sparlivförsäkring räknas inte som inkomst, eftersom den årligen fogas till kapitalet.

Se exemplen om Ränteinkomster.

1.4.4.4 Hyresinkomster

Hyres- och arrendeinkomster beaktas som kapitalinkomster vid behovsprövningen i samband med arbetsmarknadsstöd. Hyresinkomster beaktas enligt beskattningssuppgifterna, det som beaktas är hyresinkomsternas nettobelopp.

Hyresinkomster i beskattningsuppgifterna

Vuokratulot	
Vuokratulot brutto	
Kohde	Brutto
Osakehuoneisto	7 041,25
Yhteensä	
7 041,25	
Vuokratulot netto	
Kohde	Netto
Osakehuoneisto	715,84
Yhteensä	
715,84	

Om beskattningsuppgifterna inte kan användas, t.ex. om det rör sig om ett nytt hyresobjekt, beräknas hyresinkomstens nettobelopp. Man reder ut hyresinkomsterna och de eventuella utgifterna genom att ringa kunden. Om kunden som enda utgift anger vederlag ska man göra ett schablonmässigt avdrag.

Från hyresinkomsterna avdras utgifterna för förvärvandet och bibehållandet av dem, t.ex. bolagsvederlag, underhållskostnader, värme-, el- och vattengiffter eller försäkringspremier. Reparationskostnaderna kan dras av genom att man periodiserar dem över 12 månader från det att kostnaderna uppkom.

Om man inte känner till utgifterna för hyresinkomstens förvärvande kan avdragen från hyresinkomsten göras schablonmässigt enligt följande

- för ett egnahemshus eller en fastighet kan som kostnader för inkomstens förvärvande avdras 25 procent av den totala hyran, eller om värme ingår i hyran, 50 procent.
- för en aktielägenhet kan som kostnader för inkomstens förvärvande avdras bolagsvederlaget och 10 % av den totala hyran.
- för arrende (t.ex. en hel åker) avdras som kostnader för inkomstens förvärvande 10 % av det totala arrendet.

Vid behovsprövningen i samband med arbetsmarknadsstöd kan man dessutom alltid dra av räntorna på skuld för inkomstens förvärvande, om kunden har sådana.

1.4.4.5 Överlåtelsevinster

Försäljnings- eller överlåtelsevinst som erhållits genom överlåtelse av egendom är skattepliktig kapitalinkomst. Överlåtelsevinst kan uppkomma genom överlåtelse av fast eller lös egendom, t.ex. i samband med försäljning av en fastighet, bostadsaktier, andra värdepapper eller virtuell valuta.

Tillfällig överlåtelsevinst beaktas inte som inkomst vid behovsprövningen. Överlåtelsevinster beaktas dock om det utifrån den tidigare verksamheten och kundens utredning kan konstateras att de är av kontinuerlig karaktär.

När man utreder överlåtelsevinster kan man utnyttja beskattningsuppgifterna. Om beskattningsuppgifterna visar att kunden haft överlåtelsevinster under tidigare år ska man fråga kunden om hen fortfarande får överlåtelsevinster i samma utsträckning som tidigare. Inga bilagor gällande överlåtelsevinster begärs av kunden.

Överlåtelsevinster som kommit in på ett aktiesparkonto beaktas som inkomst vid behovsprövning på samma villkor som andra överlåtelsevinster även om de beskattas först när pengarna överförs från aktiesparkontot till ett annat konto. Om det av kundens meddelande eller av beskattningsuppgifterna framgår att kunden har ett aktiesparkonto ska man fråga kunden om hen fortgående har överlåtelsevinster som kommer in på aktiesparkontot. Beloppet av överlåtelsevinst konstateras utgående från kundens utredning. När man utreder beloppet av överlåtelsevinst kan man inte använda beskattningsuppgifterna, eftersom inkomsten på ett aktiesparkonto beskattas först sen när pengar överförs från aktiesparkontot till ett annat konto.

Överlåtelseförluster dras inte av från överlåtelsevinster.

Se exemplen om Överlåtelsevinster.

1.4.5 Andra inkomster

I det här avsnittet redogörs det för andra inkomster som kan komma att beaktas i beloppet av arbetslöshetsförmånen antingen som inkomst som ska jämkas eller vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet eller t.ex. som sporadiska eller engångsinkomster som inte alls har någon inverkan.

Du kan se inverkan av en viss annan social förmån i tabellen nedan. Inkomstens inverkan bedöms från fall till fall. Om det i de övriga inkomsterna finns något specifikt som ska beaktas i samband med arbetslöshetsförmånen kan du läsa mer via länken i tabellen.

Läs mer: [Behovsprövning av arbetsmarknadsstödet – hur de egna inkomsterna inverkar](#)

Läs mer: [Inkomst som ska jämkas](#)

Hur en annan inkomst inverkar på arbetslöshetsförmånerna

Förklaringar till tabellen

S = beaktas vid jämkning

T = beaktas vid behovsprövningen

O = ingen inverkan på arbetslöshetsförmånen

Annan inkomst	Inverkan på arbetslöshetsförmånen
Stipendier	S, T
Bonus och andra resultatbaserade ersättningar <ul style="list-style-type: none"> Exempelvis tantiem och resultatpremier. 	S
Avkastning på tillgångar som grundar sig på besittningsrätt <ul style="list-style-type: none"> I ett testamente har besittningsrätten till en viss egendom testamenterats, äganderätten till egendomen kvarstår hos någon annan. Innehavaren av besittningsrätten får avkastningen av egendomen, 	T

Annan inkomst	Inverkan på arbetslöshetsförmånen
betalar kostnaderna för underhåll av egendomen samt beslutar om användningen av egendomen.	
<p>Inkomster från personalfonder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grundar sig inte på arbete. • En fond som bildats och förvaltas av personalen vid ett företag och vars ändamål är att förvalta de vinstpremieandelar som företaget har betalt till fonden och övriga medel. De vinstpremieandelar som personalfonden erhållit läggs till medlemmarnas fondandelar. En arbetstagare kan från personalfonden få sin fondandel och den vinst som medlemsandelskapitalet genererar. 	<p>T (fortlöpande inkomst)</p> <p>O (tillfällig inkomst)</p>
<p>Dödsbo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behovsprövning beträffande den efterlevande maken och/eller de andra delägarna utreds. 	<p>T, O</p>
<p>Låneskydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syftet med låneskyddet är att trygga återbetalningen av ett lån. Det ska ersätta låneamorteringar och -räntor samt andra avgifter i anslutning till lånekostnaderna i samband med en exceptionell livssituation (arbetslöshet). 	<p>T (månatlig ersättning)</p> <p>O (engångsbetalning)</p>
<p>Arvoden för förtroendeuppdrag</p>	<p>T</p>
<p>Lön för väntetid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Till sin karaktär dröjsmålsränta. 	<p>O</p>
<p>Delägarlån</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett lån som aktiebolaget tagit för en delägare och som i beskattningen kan vara kapitalinkomst. 	<p>O</p>
<p>Fordringar som betalas i form av lönegaranti</p>	<p>O</p>
<p>Arv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett arv betraktas som tillfällig inkomst. • Om den egendom som erhållits som arv genererar avkastning (t.ex. ränte-, hyres- eller utdelningsinkomster) 	<p>O</p>

Annan inkomst	Inverkan på arbetslöshetsförmånen
beaktas dessa vid behovsprövningen som kapitalinkomst på normalt sätt.	
Pokerinkomster <ul style="list-style-type: none"> • Beaktande av pokerinkomster förutsätter att de har förekommit under flera år (minst tre) och att de har varit betydande vad beloppet beträffar och att skattemyndigheten har ansett att verksamheten är professionell. 	O (tillfällig inkomst) T (fortlöpande inkomst, professionellt spelande)
Ersättningar som grundar sig på upphovsrätt	T
Ersättningar som grundar sig på andra immateriella rättigheter än upphovsrätt	S
Arvoden för stödpersonsverksamhet <ul style="list-style-type: none"> • Inget förtjänstsyfte. 	T
Skattefria personalförmåner <ul style="list-style-type: none"> • Sedvanliga och skäliga personalförmåner som hela personalen får, t.ex. företagshälsovård, personalrabatt och motions- och kultursedlar. 	O
Inkomst av samfälld skog <ul style="list-style-type: none"> • Skogsavkastning som delägarna i samfälld skog får av den samfällda skogen. 	O

1.4.5.1 Ersättningar som grundar sig på immateriella rättigheter

Ersättningar som grundar sig på immateriella rättigheter kan vara antingen sådana som ska beaktas vid jämkning eller sådana som endast ska beaktas vid behovsprövning av arbetsmarknadsstödet. Hur ersättningen inverkar bestäms utifrån ersättningens natur.

Vid behovsprövning av arbetsmarknadsstödet beaktas ersättningar som grundar sig på upphovsrätten eller närstående rättigheter. För att ersättningen ska beaktas vid behovsprövningen förutsätts att ersättningen är fortlöpande. En engångsersättning beaktas inte.

Ersättningar för upphovsrätt är ersättningar som betalas till personer som utövar skapande verksamhet för att resultatet av deras arbete används av någon annan. För bakgrundsmusik som spelas i t.ex. affärslokaler betalas Gramex-ersättningar. I Finland

verkar sex upphovsrättsorganisationer: Teosto, Kopiosto, Kuvasto, Sanasto, Gramex och APFI.

Organisationerna betalar ersättningar för upphovsrätt för verk som omfattas av upphovsrättsskyddet, som kan vara t.ex.

- litterära verk
- musik (texter, tonsättningar, arrangemang)
- bildkonstverk
- fotografier
- scen- och filmverk
- datorprogram
- kartor.

De utbetalda ersättningarna för upphovsrätt varierar i fråga om både storlek och betalningstidtabell.

Utöver den upphovsrätt som tillhör verkets upphovsman finns det i upphovsrättslagen bestämmelser om upphovsrätten närstående rättigheter. Närstående rättigheter är rättigheter som står nära upphovsrätten. Föremålet för skyddet av de närstående rättigheterna är inte själva verket, utan dess representation i olika former. Närstående rättigheter skyddar alltså bl.a. scenkonstnärers som musikers, skådespelares och dansares arbete.

Upphovsrättsorganisationerna redovisar ersättningarna enligt sina egna redovisningstidtabeller en eller flera gånger under året. Ersättningar för upphovsrätt som betalas regelbundet beaktas i behovsprövningen enligt betalningstidpunkten för den tid under vilken ersättningarna anses påverka personens inkomstnivå. Alla ersättningar som betalas av upphovsrättsorganisationer grundar sig på upphovsrätt, så de beaktas inte vid jämkning.

Andra ersättningar som grundar sig på andra immateriella rättigheter än upphovsrätten beaktas som inkomst som ska jämkas. En sådan inkomst är t.ex. ersättning för arbetstagaruppfinnning. Namnet som används för den utbetalda ersättningen är inte avgörande då man bedömer ersättningens inverkan på arbetslöshetsförmånen. Till exempel ersättning under namnet royalty eller bruksersättning omfattas inte av jämkningen om den betalas på grundval av upphovsrätt.

Ersättningar som grundar sig på andra immateriella rättigheter än upphovsrätt och som betalas under arbetslöshetstid kan jämkas även om den verksamhet som ersättningarna grundar sig på redan skulle ha upphört.

Se exemplen: Upphovsrättsersättningar.

1.4.5.2 Stipendier

Stipendier beviljas för många olika ändamål och på olika grunder. Man ska alltid kartlägga helhetssituationen för en stipendiemottagande kund och agera enligt den.

Stipendierna kan komma att beaktas i beloppet av arbetslöshetsförmånen eller vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd. Om stipendiet är avsett som ersättning för kostnader (t.ex. materialkostnader som hänför sig till ett konstverk) beaktas det inte vid jämkning eller vid behovsprövning.

Stipendierna kan vara skattefria eller skattepliktiga.

- För den skattepliktiga delen beaktas stipendiet i regel vid jämkning.
- För den skattefria delen beaktas stipendiet vid behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd.

Stipendier och studiepenningar från offentliga sammanslutningar (staten, kommunerna, Finlands Bank, statens vetenskapliga forskningsråd) eller Nordiska rådet är i sin helhet **skattefria**

- till den del de har beviljats för studier eller för vetenskaplig eller konstnärlig verksamhet.
- när det är frågan om ett hederspris för vetenskaplig, konstnärlig eller allmännyttig verksamhet.

Stipendier som erhållits för andra ändamål än för studier, vetenskaplig forskning eller konstutövande är **skattepliktiga**.

Med stipendier från privata sektorn avses stipendier, andra understöd, studiepenningar och priser som erhållits från en annan källa än offentliga sammanslutningar eller Nordiska rådet. Dessa är skattepliktig inkomst till den del det sammanlagda beloppet av dem samt av stipendier som fås från offentliga sammanslutningar och Nordiska rådet överstiger det årliga beloppet av ett statligt konstnärstipendium. Från beloppet kan man dra av utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande under beskattningsåret i fråga.

- Beloppet av ett statligt konstnärstipendium motsvarar grundlönen i statens löneklass A9 (år 2023 är det maximala skattefria stipendiebeloppet 25 547,52 euro).

Den här typen av skattepliktig förvärvsinkomst ska beaktas vid jämkning om villkoren för jämkning uppfylls. Skattefria stipendier eller understöd beaktas inte vid jämkning.

Se exemplen: Stipendier.

1.4.5.3 Arvoden för förtroendeuppdrag

Arvoden för förtroendeuppdrag jämkas i regel inte. De kan dock beaktas vid behovsprövningen om arvodena inte är tillfälliga och de kan anses påverka personens inkomstnivå under arbetslöshetstiden.

Kommunala, statliga, kyrkliga eller andra offentligrättsliga förtroendeuppdrag utförs inte i anställnings- eller tjänsteförhållande, och därför jämkas inte mötesarvoden eller andra inkomster av dem. Att en person deltar i samhällelig verksamhet, t.ex. om hen har förtroendeuppdrag i kommunen, är med i valnämnden eller är nämndeman i tingsrätten, inverkar inte heller på de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner. Det är därför inte nödvändigt att begära ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om sådan verksamhet.

En person kan få arvoden för förtroendeuppdrag också från ett privaträttsligt samfund t.ex. mötesarvoden som utbetalas av ett aktiebolag eller ett annat privaträttsligt samfund, fasta månadsarvoden eller andra motsvarande förmåner. När utbetalningen av arvodet inte på något sätt hänför sig till en persons yrke, arbete eller utövande av näring, är det inte fråga om eget arbete och arvodena jämkas inte.

1.4.5.4 Arvoden för närståendevård eller familjevård

Vårdarvode från verksamhet som närståendevårdare eller familjevårdare beaktas i regel som inkomst vid behovsprövningen. Om personen anses vara verksam i förtjänstsyfte kan inkomsten undantagsvis beaktas vid jämkningen.

Inkomst av närståendevårdsarbete eller familjevårdsarbete jämkas inte som inkomst av deltidsarbete, eftersom arbetet inte baserar sig på ett anställnings- eller tjänsteförhållande. Inkomst av annat än ett anställnings- eller tjänsteförhållande eller företagsverksamhet eller motsvarande eget arbete jämkas inte. Den här typen av eget arbete utförs i princip inte i förtjänstsyfte, så jämkning av inkomst av eget arbete kan bli aktuell bara i undantagsfall.

Inkomst av **närståendevård** som utgör bisyssla kan inte jämkas som inkomst av eget arbete, eftersom denna verksamhet inte utövas i förtjänstsyfte. Arvode för **närståendevårdares avlösare** kan däremot komma att jämkas om avlösaren anses vara verksam i förtjänstsyfte. Bedömningen av huruvida det är fråga om förvärvssyfte förutsätter alltid prövning från fall till fall. Det är åtminstone inte fråga om förvärvssyfte när den vårdbehövande är en nära anhörig. Man utgår ifrån att förvärvssyfte också saknas när avlösningen är slumpmässig även om den vårdbehövande inte skulle vara en nära anhörig.

Familjevård kan bedrivas i eller utan förtjänstsyfte. Om en person bedriver familjevård i förtjänstsyfte betraktas personen som företagare i samband med arbetslöshetsförmåner. Om arbetet som företagare utgör bisyssla, jämkas inkomsten av familjevården. Om en person bedriver familjevård utan förtjänstsyfte är det fråga om eget arbete, och inkomst från eget arbete jämkas inte. Familjevård kan anses bedrivas utan förtjänstsyfte åtminstone i följande situationer:

- Den som vårdas är familjevårdarens partner eller en släkting i rakt upp- eller nedstigande led som bor i samma hushåll som familjevårdaren.
- Den som vårdas är en släkting till familjevårdarens partner i rakt upp- eller nedstigande led och bor i samma hushåll som familjevårdaren.
- Den som vårdas är ett barn som är placerat i familjevårdarens hem med stöd av barnskyddslagen.

FPA avgör självständigt om det är fråga om inkomst som ska jämkas. Vid avgörandet ska man beakta huruvida familjedagvårdarens arbetskraftspolitiska utlåtande gäller företagsverksamhet eller eget arbete.

För att ersätta kostnader för boende, mat, rekreation och hobbyverksamhet, personliga behov och annat underhåll för en person som får familjevård betalas dessutom separat kostnadsersättning. Kostnadsersättningen beaktas inte vid behovsprövningen trots att den är skattepliktig.

Läs exemplet: Arvoden för närståendevård.

1.4.5.5 Virtuella valutor

Virtuell valuta kan användas på många olika sätt. Virtuella valutor kan till exempel brytas, användas som växelmedel, de kan köpas och säljas och en inkomst kan tjänas i form av virtuell valuta. Virtuella valutor används allmänt också i investeringssyften, och i sådana fall riktas intäktsförväntningarna mot den virtuella valutans värdeökning. Inkomster i form av virtuell valuta ska uppges i beskattningen.

När man deltar i brytning av virtuell valuta anses det sällan vara fråga om sysselsättning, eftersom vid brytning utförs arbetet av en dator. I regel påverkar brytning inte den arbetssökandes möjligheter att ta emot ett heltidsarbete, och därför behöver man inte begära ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om brytningen. I undantagsfall kan brytningen utgöra sysselsättning om den arbetssökande deltar i verksamheten konkret, till exempel genom att bygga en datorhall eller genom att dirigera förbindelser.

Eftersom brytning inte i allmänhet handlar om sysselsättning, beaktas inkomsterna från brytningen vid behovsprövningen i samband med arbetsmarknadsstödet, om det inte är fråga om endast tillfällig inkomst. För att virtuell valuta ska beaktas som inkomst vid behovsprövningen förutsätts inte att valutan omvandlas till euro. Om brytningsarbetet undantagsvis anses sysselsätta den arbetssökande i så hög grad att det är fråga om företagsverksamhet som bisyssla, ska ett arbetskraftspolitiskt utlåtande begäras i ärendet och de inkomster som fås vid brytningen ska jämkas med arbetslöshetsförmånen.

När man överväger att begära ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i situationer med köp och försäljning av virtuell valuta, ska man bedöma om det är fråga om förvärvande av kapitalinkomster eller sysselsättning i förtjänstsyfte. Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ska i regel begäras om handeln med den virtuella valutan är mycket aktiv (t.ex. dagligen eller varje vecka) och gäller stora summor, och att kunden därför i praktiken är sysselsatt i betydande utsträckning.

Om kunden på sin ansökan anger att hen har inkomst av brytning av virtuell valuta eller att hen bedriver handel med virtuella valutor ska du kolla med kunden hurdan verksamhet det är fråga om. Kunden har sannolikt ett konto, en virtuell plånbok eller något motsvarande där inkomsterna i virtuell valuta förvaras och varifrån hen vid behov kan omvandla valutan till euro. Be att kunden ger en uppskattning av hur mycket inkomster hen får på årsnivå för brytning, köp eller försäljning av virtuell valuta. Om man i kundens beskattningsuppgifter för tidigare år ser inkomst som hänför sig till virtuella valutor kan man fråga kunden om inkomsterna fortfarande är på samma nivå som i beskattningsuppgifterna.

1.4.5.6 Dödsbo

Den egendom som en person har inverkar inte på beloppet av en arbetslöshetsförmån och därför inverkar inte personens andel av ett oskiftat dödsbo på beloppet av en arbetslöshetsförmån.

Emellertid kan den **avkastning som eventuellt erhållits från ett dödsbo** (t.ex. ränte- eller hyresinkomster) inverka på beloppet av arbetsmarknadsstödet i form av behovsprövningsinkomst. Under vissa förutsättningar kan dessutom inkomst av dödsbo jämkas.

Om den **efterlevande maken** är delägare i ett oskiftat dödsbo har hen besittningsrätt till dödsboets förmögenhet och rätt att få avkastning på förmögenheten. Besittningsrätten gäller inte en sambo.

- Avkastningen av dödsboet beaktas vid behovsprövningen som inkomst för den efterlevande maken.
- Ingen kapitalinkomst från dödsboet som ska beaktas vid behovsprövningen beräknas för arvtagarna.

Den efterlevande makens besittningsrätt upphör om en arvtagare eller testamentstagare yrkar på bodelning.

Om **det inte finns någon efterlevande make** fördelas avkastningen av dödsboets förmögenhet som inkomst mellan delägarna i proportion till ägarandelarna.

Om det av ansökan eller i övrigt framgår att den som söker arbetsmarknadsstöd är delägare i ett dödsbo ska du be att den sökande lämnar in en kopia av bouppteckningen, dödsboets skattedeklaration och/eller andra eventuella utredningar om avkastningen på dödsboets förmögenhet (t.ex. hyresinkomst).

1.4.6 Partiellt arbetsmarknadsstöd - inverkan av föräldrarnas inkomster

---

Partiellt arbetsmarknadsstöd kan betalas till en person som bor i sina föräldrars hushåll och inte har uppfyllt arbetsvillkoret. Arbetsmarknadsstödet är dock alltid minst 50 % av det belopp som kunden annars skulle ha rätt att få. Arbetsmarknadsstöd betalas med fullt belopp om föräldrarnas sammanlagda inkomster understiger den fastställda inkomstgränsen.

När man bedömer huruvida en person bor i sina föräldrars hushåll ska bedömningen alltid grunda sig på prövning från fall till fall. Vid prövningen kan man beakta bl.a. den sökandes ålder och andra omständigheter.

Arbetsmarknadsstöd betalas alltid med fullt belopp, trots att personen i fråga bor i sina föräldrars hushåll, för den tid hen deltar i sysselsättningsfrämjande service.

1.4.6.1 Utredning av om kunden bor i sina föräldrars hushåll

Arbetsmarknadsstöd kan betalas med fullt belopp trots att personen i fråga bor i sina föräldrars hushåll, med bedömning av kundens helhetssituation. Vid bedömningen av den sökandes helhetssituation kan man beakta till exempel hans ålder, huruvida hen bor tillfälligt i sina föräldrars hushåll, att hen tidigare har bott självständigt utan ekonomiska band till föräldrarna och underhållsskyldigheten.

Som den sökandes föräldrar betraktas hans biologiska föräldrar eller adoptivföräldrar som bor i samma hushåll som den sökande. Som förälder betraktas t.ex. inte en ny make eller sambo till modern eller fadern som bor i samma hushåll eller en biologisk förälder eller adoptivförälder som bor på annat håll.

Läs exemplen: Utredning av om kunden bor i sina föräldrars hushåll.

1.4.6.2 Föräldrarnas inkomster och deras inverkan

Som föräldrarnas inkomster beaktas alla inkomster oberoende av inkomstkälla eller skattepliktighet. De inkomster som dock inte ska beaktas räknas upp i 7 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, länk) och i 12 § 1–8 punkten i inkomstförordningen, länk).

Från inkomsterna avdras utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande, t.ex. medlemsavgifter till arbetslöshetskassan och resekostnader (11 § i inkomstförordningen).

Om föräldrarnas sammanlagda inkomster överstiger 1 781 euro i månaden, avdras från den sökandes fulla arbetsmarknadsstöd 50 % av de inkomster som överskrider inkomstgränsen. Gränsen höjs med 106 €/månad för varje barn som föräldrarna försörjer och som bor i samma hushåll. Som barn som föräldrarna försörjer och som höjer inkomstgränsen betraktas den sökandes biologiska förälders eller adoptivförälders barn som är under 18 år. Barn till den sökandes mors eller fars nya make eller sambo som bor i samma hushåll eller barn till den sökandes biologiska förälder eller adoptivförälder som bor på annat håll höjer inte inkomstgränsen.

Inverkan av föräldrarnas inkomster

Föräldrarnas familjesituation	Föräldrarnas inkomster som berättigar till fullt arbetsmarknadsstöd (euro/mån.)	Föräldrarnas inkomster; om inkomsterna överstiger gränsen får man 50 % av arbetsmarknadsstödet (euro/mån.)
Inga barn att försörja	1781	2548
1 barn	1887	2654
2 barn	1993	2760
3 barn	2099	2866
4 barn	2205	2972
5 barn	2311	3078

Om den sökande inte lämnar in en utredning om föräldrarnas inkomster är den sökandes arbetsmarknadsstöd 50 % av det arbetsmarknadsstöd som hen annars skulle ha rätt till. Se en utbildningskvart om förfarandet.

Om föräldrarnas inkomster förändras ska den sökande lämna in en utredning om de förändrade inkomsterna. Arbetsmarknadsstödet ska justeras om föräldrarnas inkomster stigit eller sjunkit väsentligt. En inkomstökning kan betraktas som väsentlig om den är minst 10 %. Inkomstminskningar kan alltid betraktas som väsentliga.

Om föräldrarna trots att inkomsterna överstiger inkomstgränsen inte förmår stödja den sökande ekonomiskt kan man till den sökande betala det arbetsmarknadsstöd som hen annars skulle ha rätt till. Den sökande har möjlighet att lämna in en utredning om saken. Utredningen kan till exempel vara uppgift om

- utgifter som hänför sig till ett skuldförhållande (amorteringar, räntor på lån),
- utmätning av lön,
- skuldsanering
- andra sjukvårds- och läkemedelskostnader än sådana som ersätts eller andra motsvarande utgifter.

Tillfälliga utgifter beaktas inte.

Om man utifrån utredningen bedömer att den sökandes föräldrar inte har någon möjlighet att stödja hen ekonomiskt, sänks inte arbetsmarknadsstödet trots att den sökande bor i föräldrahemmet.

En utredning enligt vilken den sökandes föräldrar inte vill stödja den sökande ekonomiskt, betraktas inte som en sådan utredning utifrån vilken man skulle kunna låta bli att dela arbetsmarknadsstödet.

1.5 För vilken tid?

När man undersöker från vilken tidpunkt arbetslöshetsförmånen kan beviljas, ska man först utreda självrisktiden. Om en självrisktid åläggs betalas arbetslöshetsförmånen inte för denna tid. Självrisktiden är 5 dagar.

I samband med arbetsmarknadsstödet kan det bli aktuellt att granska en väntetid för kunden. För väntetiden har kunden i regel inte rätt till arbetsmarknadsstöd under tiden för arbetslösheten. Väntetiden är högst 5 månader.

De förmåner eller ersättningar som arbetsgivaren betalat när anställningen upphörde kan inverka på tidpunkten för beviljandet av förmånen. Det kan bli aktuellt att periodisera t.ex. ett stödpaket, avgångsbidrag eller fallskärmsavtal, och då kan rätten till arbetslöshetsförmån börja först efter periodiseringstiden. Periodiseringstiden beror på det ersättningsbelopp som kunden har fått.

Även vissa begränsningar kan inverka på tidpunkten för när förmånen beviljas. En sådan begränsning är t.ex. semesterlön som baserar sig på heltidsarbete, för vilken tid personen inte har rätt till arbetslöshetsförmån.

I samband med grunddagpenningen är det viktigt att beakta att den har en maximiutbetalningstid. Den kan vara 300, 400 eller 500 dagar, och dess längd bestäms utifrån arbetslivserfarenhet. Dessutom kan en äldre kund som får grunddagpenning ha rätt till tilläggsdagar.

1.5.1 Självrisktid

Arbetslöshetsförmånen har en självrisktid. Självrisktiden börjar räknas från och med den dag då en person är arbetslös och har anmält sig som arbetslös arbetssökande vid TE-tjänster. Kunden kan få en arbetslöshetsförmån först när hen varit arbetssökande i minst 7 vardagar. Självrisktiden behöver inte vara sammanhängande, arbetslöshetsdagar från maximalt 8 kalenderveckor i följd kan räknas in självrisktiden.

Självrisktiden berörs inte av arbetslöshetsförmånens retroaktiva ansökningstid på 3 månader. Om arbetslöshetsförmånen söks t.ex. i juli, kan arbetslöshetstiden för januari under samma år tas med i självrisktiden, även om arbetslöshetsförmånen inte skulle ha sökts då.

Självrisktiden börjar räknas tidigast dagen efter att den arbetssökande har fyllt 17 år.

1.5.1.1 Hur självrisktid fastställs

När det gäller arbetsmarknadsstödet föreläggs en självrisktid en gång i början av arbetslösheten. Självrisktiden är i kraft tills personen uppfyller arbetsvillkoret för löntagare eller företagare. Den som får arbetsmarknadsstöd kan arbeta utan självrisktid ända tills hen uppfyller arbetsvillkoret och övergår till att få arbetslöshetsdagpenning.

Om en persons rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter att den maximala betalningstiden för arbetslöshetsdagpenning eller arbetslöshetsdagpenningens tilläggsdagar gått ut, blir det ingen självrisktid.

Läs mer: Arbetsmarknadsstödet självrisk efter maximitiden för grunddagpenningen.

I samband med grunddagpenningen föreläggs självrisktid en gång per maximal utbetalningstid för grunddagpenningen. Någon ny självrisktid fastställs dock inte, om maximitiden för dagpenningsperioden börjar inom ett år från det att föregående maximitid började och självrisktid har fastställts när maximitiden för den föregående dagpenningsperioden började.

Självrisktiden börjar beräknas från och med följande dag efter att arbetsvillkoret för en löntagare uppfylls. En löntagares arbetsvillkor uppfylls redan den dag när 18 arbetstimmar per vecka blir uppfyllt.

Läs exemplet Självrisktiden börjar.

Om en ny grunddagpenningsperiod börjar mer än ett år efter att den föregående dagpenningsperioden upphörde fastställs en självrisk oavsett orsaken till att dagpenningsperioden nu börjar efter mer än ett år. En hindrande faktor kan vara

- fastställd tid utan ersättning
- periodisering av ekonomisk förmån,
- beaktande av inkomster som ska jämkas eller en arbetstidsbestämmelse,
- att personens arbetssökning inte är i kraft.

Å andra sidan kan en arbetslös arbetssökande som inte har rätt till förmån på grund av självrisktid, genom att delta i sysselsättningsfrämjande service få rätt till arbetslöshetsförmån: Om grunddagpenningsperioden tack vare deltagande i sysselsättningsfrämjande service börjar inom ett år efter att den föregående dagpenningsperioden började, fastställs ingen självrisk.

Någon självrisktid tillämpas inte om personens arbete har förhindrats av en sådan stridsåtgärd som inte är avsedd att påverka hens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden. Arbetslöshetsförmånen betalas då utan självrisktid då arbetsgivarens skyldighet att betala lön har upphört. Om personen ansöker om en arbetslöshetsförmån för tiden efter stridsåtgärden, åläggs normal självrisktid. FPA får uppgifter om stridsåtgärden utifrån det arbetskraftspolitiska utlåtandet.

Läs exemplen om Fastställande av självrisktid i samband med grunddagpenningen.

1.5.1.2 Uppnående av självrisktiden

Det sammanlagda antalet självriskdagar, arbetsdagar samt arbetslöshetsförmåns- och andra ersättningsdagar får vara högst 5 under varje kalendervecka.

Om en person har deltidsarbete uppkommer självrisktid på basis av den dagliga tiden utan arbete. Självrisktiden kan i ett sådant fall vara längre än 7 dagar.

Varje dag som man är helt arbetslös ökar självrisktiden med en dag. För den som arbetar deltid räknas självrisktiden så att arbetstimmar under kalenderveckan minskas från maximiarbetstiden enligt kollektivavtalet. När dessa timmar uppgår till 7 arbetsdagar är självrisktiden uppnådd. Det antal arbetstimmar som överstiger maximiarbetstiden hänförs dock inte till andra dagar, vilket betyder att högst det antal arbetstimmar som motsvarar maximiarbetstiden inom branschen beaktas per dag vid beräkningen av självrisktiden.

Läs mer om kollektivavtal i samband med arbetslöshetsförmånerna från FPA.

Vid beräkningen av självrisktiden beaktas av **beredskapstid** endast den del för vilken personen får lön för beredskapen.

Inom undervisningsbranschen betraktas i regel det antal timmar som man är undervisningsskyldig som maximiarbets tid. Beroende på undervisningsbransch och läroanstalt varierar undervisningsskyldigheten vanligtvis mellan 16 och 25 veckotimmar. Antalet timmar som man är undervisningsskyldig framgår i regel antingen av det kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet för undervisningspersonal (UKTA) eller av kollektivavtalet för den privata undervisningsbranschen. Om det inte föreligger undervisningsskyldighet inom undervisningsbranschen jämförs arbetstiden med arbetstidslagens 40 veckotimmar. Till personens arbetstid räknas då även andra timmar än de egentliga undervisningstimmarna.

Läs exemplen Självrisktiden uppfylls.

1.5.1.3 Dagar som räknas in i självrisktiden

Till självrisktiden hör de arbetslöshetsdagar då personen i fråga är arbetslös arbetssökande och hen uppfyller övriga villkor för erhållande av arbetslöshetsförmåner. En arbetslöshetsdag räknas in i självrisktiden, även om ingen arbetslöshetsförmån återstår att betala ut på grund av

- jämkning,
- att en social förmån ska dras av eller
- pga behovsprövning i fråga om arbetsmarknadsstöd.

I självrisktiden inräknas också de dagar för vilka personen har fått en arbetslöshetsförmån för att hen deltagit i **sysselsättningsfrämjande service**. Om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service kortare tid än de 7 arbetsdagar som krävs för självrisktiden, har hen inte rätt till arbetslöshetsförmån för de dagar som är kvar av självrisktiden.

För att självrisktid ska löpa för tiden för sysselsättningsfrämjande service krävs att personen har fått arbetsmarknadsstöd för deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Läs mer om [rätten till förmån för tiden för service](#).

I självrisktiden inräknas de dagar som ingår i **sjukdagpenningens och rehabiliteringspenningens självrisktid** om en person blir arbetsoförmögen efter att arbetslösheten börjat. Ett krav är att personen inte får någon annan motsvarande lagstadgad ersättning för tiden i fråga eller att hen under tiden för arbetsoförmågan inte får lön som grundar sig på heltidsarbete. Personen ska förete ett läkarintyg över de dagar av arbetsoförmåga som ska räknas in i självrisktiden, om hen inte varit arbetssökande vid TE-tjänster.

Söckenhelgdagar räknas in i självrisktiden. Om en person har ett gällande anställningsförhållande (t.ex. permittering) kan en söckenhelgdag räknas in i självrisktiden endast om arbetsgivaren inte är skyldig att betala personen i fråga lön eller motsvarande ersättning för söckenhelgdagen.

När en person får **semesterlön som tjänats in i deltidsarbete** är det inte ett hinder för att få en arbetslöshetsförmån och självrisktiden kan löpa under semester som tjänats in i deltidsarbete. Vid beräkningen av självrisktiden beaktas arbetstiden för det deltidsarbete enligt vilket semestern är intjänad.

Om en person går ut ur en arbetslöshetskassa och mitt under en arbetslöshetsdagpenningperiod övergår **från inkomstrelaterad dagpenning till grunddagpenning**, kommer den självrisktid som förvärvats i samband med den inkomstrelaterade dagpenningen att räknas in grunddagpenningens självrisktid. Om åter en person som får grunddagpenning uppfyller arbetslöshetskassans

medlemsvillkor och får **rätt till inkomstrelaterad dagpenning**, inräknas den självrisktid som förvärvats i fråga om grunddagpenningen i den inkomstrelaterade dagpenningens självrisktid.

Läs exemplen: Dagar som räknas in i självrisktiden.

Företagsverksamhet

När det gäller företagare kan man inte räkna den uppkomna självrisktiden utifrån de arbetstimmar som utförts, eftersom arbetstiden inte följs upp. Då villkoren uppfylls räknas fulla dagar in i självrisktiden.

Om en arbetssökande sysselsätter sig som företagare eller med eget arbete oavbrutet i högst två veckors tid utreder man inte vad som är huvudsyssla och vad som är en bisyssla. Det uppkommer således ingen självrisktid, oberoende av hur mycket arbete verksamheten kräver.

I fråga om hur företagsverksamhet inverkar på självrisktiden måste man dock beakta det undantag som gäller för företagsverksamhet som inleds under arbetslöshet. En arbetslöshetsförmån kan betalas ut i fyra månader i samband med nystartad företagsverksamhet och vid eget arbete utan att det utreds om verksamheten utgör huvudsyssla. Självrisktiden löper under den här tiden även om det senare skulle konstateras att det varit fråga om huvudsyssla. Inkomsterna från verksamheten och personens arbetsmängd inverkar inte på självrisktiden som fortsätter att löpa.

Läs exemplet Självrisk uppfylls

Som självriskdagar räknar man inte de dagar då

- personen inte uppfyller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna UAL 2 kap.);
- personen inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande (UAL 2 a kap.) eller på grund av andra begränsningar (UAL 3 kap);
- personen inte har rätt till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetid;
- dagar då personen sysselsätter sig i företagsverksamhet eller eget arbete, om den tid personen är sysselsatt varar högst två veckor utan avbrott;
- personen inte har rätt till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränsen 80 % överskrids.
  - När det gäller deltidsarbete granskas arbetstiden för jämningsperioden.
    - Om arbetstidsgränsen överskrids under en jämningsperiod (4 veckor eller en månad), kan inte en enda dag av jämningsperioden räknas in i självrisktiden även om arbetstidsgränsen skulle underskridas vissa veckor.
    - Om arbetstidsgränsen underskrids under hela jämningsperioden (4 veckor eller en månad) kan dagar räknas in i självrisktiden för enskilda veckor under vilka arbetstidsgränsen överskrids.
  - Vid permitteringssituationer granskas arbetstiden kalenderveckovis.

Självrisktiden börjar tidigast dagen efter att hindret upphört.

I självrisktiden inräknas inte de dagar då en förmån inte kan betalas på grund av t.ex.

- lön för uppsägningstid,
- semesterlön som intjänats i ett heltidsarbete,
- en hindrande social förmån eller
- periodisering av en ekonomisk förmån eller en försäljningsvinst.

Som självriskdagar för **grunddagpenningen** räknas inte arbetslöshetsdagar som föregick uppfyllandet av arbetsvillkoret och inte självriskdagar som förvärvats med arbetsmarknadsstöd.

1.5.2 Väntetid för arbetsmarknadsstöd

Till den som inte har uppfyllt arbetsvillkoret och som inte genomgått sådan yrkesutbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen betalas arbetsmarknadsstöd efter väntetiden om personen i fråga i övrigt uppfyller villkoren för beviljande av arbetsmarknadsstöd. Väntetiden är högst 21 veckor. Väntetiden kan också vara kortare än 21 veckor eller så blir det ingen väntetid alls.

Väntetiden granskas inte om t.ex. en kunds rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning har uppnåtts eller om kunden har avlagt s.k. anpassade studier.

FPA får av TE-tjänsterna uppgifter om att jobsökning inletts, om ansökan till utbildning, om att karensen upphört och om att arbetsvillkoret uppfyllts. Väntetiden avgörs utifrån dessa uppgifter.

Beträffande väntetiden är det viktigt att identifiera situationer där väntetiden ska granskas. Om personen har en yrkesinriktad utbildning behöver väntetiden inte granskas och ingen väntetid fastställas. När det har klargjorts att väntetiden måste granskas för kundens del, ska man först utreda vid vilken tidpunkt väntetiden börjar. Efter det utreder man eventuella tider som ska dras av från väntetiden.

Beträffande väntetiden ska man också beakta olika situationer där väntetiden löper. En fastställd väntetid löper, om den inte avbryts av särskilt specificerade skäl.

1.5.2.1 Utredning av utbildningen

När väntetiden undersöks ska man först reda ut om den sökande efter grundskolan eller gymnasiet har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter.

Uppgifter om en persons utbildning kan man hitta i det arbetskraftspolitiska utlåtandet. Om det i det arbetskraftspolitiska utlåtandet finns en utbildningskod kan den börja på

- 00-30 eller 90-99, och i så fall ska man granska huruvida en väntetid ska fastställas (personen har inte genomgått den utbildning som krävs).
- något annat, och i så fall granskas inte väntetiden (personen har genomgått den utbildning som krävs).

Väntetiden granskas inte om personens utbildningskod börjar på 00–30 eller 90–99 men hen enligt FPA:s uppgifter har en yrkesinriktad examen eller om hen visar FPA ett examensbetyg eller någon annan motsvarande handling.

Om det arbetskraftspolitiska utlåtandet inte innehåller någon utbildningskod ska man reda ut vilken utbildning kunden har genomgått, antingen utifrån de uppgifter som FPA redan har eller utifrån de uppgifter som kunden ger.

Om det förblir oklart vilken utbildning kunden har genomgått kan man be hen att själv klargöra utbildningens innehåll (t.ex. examensbetyg på främmande språk). FPA utreder inte huruvida en examen som avlagts utomlands godkänns i Finland och kunden

förutsätts inte lämna in ett intyg om att den utländska examen motsvarar en finsk examen.

Personen kan ha avslutat sina studier så att hen inte längre är studerande på heltid enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men har ännu inte fått examensbetyget. Väntetiden granskas för personen eftersom hen inte genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter. När personen har avlagt examen och uppvisat examensbetyget för FPA kan man betala arbetsmarknadsstöd fr.o.m. dagen efter den dag då examen avlades om personen då uppfyller de övriga villkoren för beviljande av arbetsmarknadsstöd.

Personer som är sjuka eller som har en funktionsnedsättning har inte nödvändigtvis förutsättningar att avlägga en hel examen som ger yrkesfärdigheter, som till exempel de allmänbildande delarna av examen. De kan dock avlägga delar av examen och därmed få yrkeskompetens. Vilka studier som personen i fråga ska genomföra kommer man överens om i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet (PUK). När personen har genomfört de delar av examen som man har avtalat om och således uppnått de mål som uppställts i PUK fastställer man ingen väntetid för hen. Se en koulutusvartti (utbildningskvart) om förfarandet.

Den [utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv \(TELMA\)](#) och som genomförs av personer med behov av särskilt stöd jämförs med genomförande av yrkesutbildning, vilket betyder att ingen väntetid fastställs för personer som genomfört utbildningen i fråga.

1.5.2.2 Granskning och fastställande av väntetid

Väntetiden granskas, då:

- en sökande registrerar sig som arbetslös arbetssökande för första gången eller efter ett avbrott i jobbsökningen. Personen ska vara en arbetssökande som söker heltidsarbete.
- den sökandes heltidstudier upphör.
  - Väntetiden **granskas emellertid inte** när arbetskraftsutbildning eller frivilliga studier upphör, eller när en person har betalats arbetslöshetsförmån på grundval av kortvariga studier.
- den sökandes tid utan ersättning upphör.
- den sökandes skyldighet att vara i arbete upphör.
- begränsningen som gäller sökande under 25 år upphör (utlåtandena S040, S041 och S042).
  - Om hen återfår rätten till arbetslöshetsförmåner under sysselsättningsfrämjande service [granskas och fastställs väntetiden](#) först då servicen i fråga avslutats.
- en person någon gång har uppfyllt arbetsvillkoret, men arbetsvillkoret inte längre är giltigt och personen har inte rätt till grunddagpenning.

Man granskar alltid väntetiden på nytt när det är fråga om en sådan situation då väntetid börjar. En ny väntetid fastställs till exempel när jobbsökningen upphört att gälla och personen på nytt registrerat sig som arbetslös arbetssökande även om den väntetid som fastställdes föregående gång hänför sig till samma tid från vilken den nya väntetiden börjar.

Väntetiden börjar i regel från det att kunden har registrerat sig som arbetslös arbetssökande vid TE-tjänster. Det är dock inte alltid så, utan väntetiden kan också

börja från någon annan tidpunkt. Om kunden till exempel ålagts tid utan ersättning eller har skyldighet att vara i arbete, börjar väntetiden först från det att tiden utan ersättning löpt ut eller skyldigheten att vara i arbete uppfyllts. Notera även att väntetiden börjar först efter att heltidsstudier har upphört.

Väntetiden kan också tillämpas på en person som är under 18 år.

Läs exemplen om Fastställandet av väntetid.

1.5.2.2.1 Begränsning för unga personer och hur den uppfylls

Med begränsning för unga personer avses att en person under 25 år som saknar utbildning inte har rätt till arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet. TE-tjänster ger den unga personen utlåandet S040 - S042. Man kan inte fastställa att en väntetid börjar under den här tiden. Tid på arbetsmarknaden dras inte heller av från väntetiden. Väntetiden löper inte heller utan den avbryts.

Begränsningen för unga personer gäller en ung person under 25 år som saknar utbildning och som förlorat sin rätt till förmån för att

- 1) hen inte har ansökt om studieplats,
- 2) hen har med sitt eget förfarande varit orsak till att hen inte blivit antagen till studieplatsen eller
- 3) hen har vägrat att ta emot studieplatsen.

Väntetiden börjar efter att begränsningen för unga personer har uppfyllts

Väntetiden börjar efter att begränsningen för unga personer har uppfyllts. Observera undantagen beträffande att servicen avslutats och att personen i fråga fyller 25 år.

Den unga personen åläggs en väntetid när hen får rätt till arbetslöshetsförmån på det sätt som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, dvs. till exempel när personen har arbetat eller deltagit i service i 21 veckor på det sätt som lagen förutsätter.

Om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service när rätten till förmån återinförs börjar väntetiden först när servicen upphört.

Om en ung person som saknar utbildning **fyller 25 år** och en begränsning som fastställts för personen upphör enbart på den grund att personen fyller 25 år fastställs ingen väntetid från det att hen uppnår 25 års ålder. Väntetid fastställs inte eftersom TE-tjänster i sådana fall inte slopar begränsningen på det sätt som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utan endast på grund av att personen fyller 25 år.

- Om arbetsansökningen har varit i kraft var giltig före födelsedatumet är detta inte en situation då väntetid ska fastställas. Om jobsökningen aktualiseras från samma dag kunden fyller 25 år ska väntetiden granskas på vanligt vis.

Om en ung person **fyller 25 år under pågående service**, men först efter att den begränsning som fastställts för hen (utlåandena S040 - S042) har upphört på det sätt som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, granskar man huruvida väntetid ska fastställas efter att servicen, arbetskraftsutbildning och frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån medräknade, har upphört.

Om den ungas rätt till arbetslöshetsförmån återinförs **under sysselsättningsfrämjande service** (begränsning enligt utlåtandena S040 - S042 upphör, t.ex. genom arbete eller deltagande i service), börjar väntetiden först när den sysselsättningsfrämjande servicen upphört (arbetskraftsutbildning och den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån medräknade). Detta undantag gäller endast unga personer under 25 år som förlorat sin rätt till förmån på grund av begränsningen gällande unga personer. Om en ung person förlorat sin rätt till förmån t.ex. på grund av tid utan ersättning fastställs en väntetid på normalt sätt räknat från det att tiden utan ersättning gått ut.

Minskning av väntetiden under begränsningstiden för unga

Väntetiden minskas inte med tid på arbetsmarknaden om:

- rätten till arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet för en ung person under 25 år som saknar utbildning har inte återinförts.
- en ung person under 25 år som saknar utbildning har fått arbetslöshetsförmån för tid under servicen, och tid utan ersättning, skyldighet att vara i arbete eller begränsning för ung person har åsidosatts under servicen.

Hur väntetiden löper under begränsning för ung person

Den fastställda väntetiden löper inte under den tid för vilken en ung person utan utbildning inte får arbetsmarknadsstöd. När avbrottet upphört granskar man på nytt huruvida väntetid ska fastställas.

1.5.2.2 Personer under 18 år

Väntetiden tillämpas också på en person som är under 18 år.

Väntetid kan fastställas för en person under 18 år redan från registreringen som arbetssökande vid 17 års ålder förutsatt att personen är en arbetslös arbetssökande som söker heltidsarbete. TE-tjänster ger i sådana situationer personen ett utlåtande TM01, eftersom en ung person under 18 år som saknar utbildning inte kan få arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet. En person under 18 år har dock, trots utlåtande TM01, rätt till arbetsmarknadsstöd på basis av deltagande i sysselsättningsfrämjande service.

Om väntetiden för en person som är under 18 år börjar och slutar då personen är under 18 år är det inte nödvändigt att fastställa en väntetid eftersom utlåtande TM01 i vilket fall som helst hindrar att en förmån betalas till en person under 18 år på grund av arbetslöshet. Om en väntetid som börjat när personen är under 18 år upphör först när personen har fyllt 18 ska väntetiden fastställas. Om man redan då ett beslut görs upp känner till att en period då väntetiden inte löper är på kommande (studier på heltid inklusive ferier, självrisktid, skyldighet att vara i arbete, begränsning för ung person) ska väntetiden upphöra när den här perioden börjar.

En fastställd väntetid löper trots utlåtande TM01. Den tid då det på grund av utlåtande TM01 inte har betalats arbetsmarknadsstöd till kunden samtidigt som väntetiden löper är däremot inte sådan tid som man kan dra av från den väntetid som fastställs nästa gång.

Läs exemplet Person under 18 år, under Beräkning av väntetidens längd.

1.5.2.3 Beräkning av väntetidens längd

Arbetsmarknadsstöd betalas efter en väntetid på 21 veckor. Med en vecka avses 7 dagar, t.ex. från tisdag till följande veckas måndag.

Väntetiden är inte alltid 21 veckor. Väntetiden förkortas av sådana fulla kalenderveckor under vilka

- personen har varit i arbete som kan räknas in i löntagares arbetsvillkor.
- personen har varit sysselsatt som företagare och arbetet kan räknas in i arbetsvillkoret för företagare.
- personen har fått en arbetslöshetsförmån under de föregående 2 åren.
- personen inte har fått arbetsmarknadsstöd under de 2 föregående åren på grund av väntetid, behovsprövning eller självrisktid.
- personen har fått arbetslöshetsförmåner i ett annat EU-land under de 2 föregående åren.

De ovannämnda tiderna kan inte alltid dras av från väntetiden. Väntetiden minskas inte med tid på arbetsmarknaden om:

- personen samtidigt har studerat på heltid (också semesterperioder och ferier mellan läroanstalterna) om den arbetssökande inte har fått arbetslöshetsförmån för ifrågavarande period för tid med kortvariga studier.
- tid utan ersättning hänför sig till samma tid, dvs. karens.
- skyldighet att vara i arbete hänför sig till samma tid.
- rätten till arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet för en ung person under 25 år som saknar utbildning inte har återinförts.
- personen fått arbetslöshetsförmån för service, och tid utan ersättning, skyldighet att vara i arbete eller tid för vilken en ung person som saknar utbildning inte har rätt till arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet har åsidosatts under servicen.

Hur arbete som räknas in i löntagares eller företagares arbetsvillkor dras av

Från väntetiden avdras hela kalenderveckor då

- personen utfört arbete som räknas in i löntagares arbetsvillkor, med vilket avses en vecka av arbete som räknas in i arbetsvillkoret även om arbete inte utförts fem dagar i veckan (uppgiften fås från systemet).
- personen har utfört arbete som räknas in i företagares arbetsvillkor, med vilket avses en period av arbete på minst fyra månader som räknas in i arbetsvillkoret (uppgiften fås från systemet).

De 21 veckor som väntetiden förväntas fortgå kan minskas med sådan tid av förvärsarbete eller företagsverksamhet som de facto kan räknas in i den arbetssökandes arbetsvillkor för arbetslöshetsdagpenning. Granskningsperioden för löntagares arbetsvillkor är då 28 månader och granskningsperioden för företagares arbetsvillkor 48 månader. Granskningsperioden för perioder med förvärsarbete eller företagsverksamhet motsvarar granskningsperioden för arbetsvillkoret i vilken förlängningsperioder har beaktats. Arbete utomlands förkortar väntetiden om arbetet är sådant arbete som kan räknas in i arbetsvillkoret.

Observera att väntetiden inte heller minskas med arbete som inräknas i arbetsvillkoret, om kunden efter arbetet har varit frånvarande från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak i mer än 6 månader.

Hur arbetslöshetstiden dras av

Från väntetiden avdras hela kalenderveckor då:

- personen har fått en arbetslöshetsförmån under de två år som föregått väntetidens början (förmån har betalats för 5 dagar i veckan, eller om förmånen betalats för färre än fem dagar, har förmånen inte betalats för de övriga dagarna på grund av väntetid, behovsprövning eller självrisktid).
- personen har inte fått arbetsmarknadsstöd under de två år som föregått väntetidens början på grund av väntetid, behovsprövning eller självrisktid (dagarna ska vara 5 per vecka, eller om antalet dagar är färre än 5 ska förmån ha betalats för de övriga dagarna). Tid för vilken utbetalningen av förmånen hade förhindrats av någon annan orsak (t.ex. avbrott i jobbsökningen) kan inte dras av från en väntetid som fastställs senare.

Om personen på grund av behovsprövning inte har fått arbetsmarknadsstöd under de närmast föregående två åren inverkar det s.k. 0-beslut som utfärdats på grund av de inkomster som beaktats vid behovsprövningen ända tills jobbsökningen avbryts eller förmånen justeras.

Läs exemplen: Hur man räknar ut väntetidens längd.

1.5.2.4 Väntetiden löper

Den fastställda väntetiden löper inte

- under tid med heltidsstudier, ferieperiod i anslutning till heltidsstudier eller ferieperiod mellan olika läroanstalter,
- tid utan ersättning,
- under tiden för skyldigheten att vara i arbete och
- tid för vilken en ung person utan utbildning inte får arbetsmarknadsstöd.

När avbrottet upphört granskar man på nytt huruvida väntetid ska fastställas.

Fastställd väntetid löper emellertid under tid med kortvariga studier och utgör ett hinder för utbetalning av förmånen.

Läs exemplet Väntetiden löper.

1.5.2.5 Fastställande av väntetid och sysselsättningsfrämjande service

---

En arbetslöshetsförmån kan betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, trots att personen inte har rätt till förmånen som arbetslös på grund av väntetid. Väntetiden måste ha börjat innan servicen inleds eller samma dag som servicen inleds för att den inte ska utgöra ett hinder för utbetalning av förmånen under servicen.

Om väntetid ska fastställas för en person när hen redan deltar i service avgör man hur väntetid ska fastställas enligt vilket slag av sysselsättningsfrämjande service personen deltar i.

- Under arbetskraftsutbildning, frivilliga studier och invandrares heltidsstudier i läsning och skrivning kan en väntetid inte fastställas.
- Under annan sysselsättningsfrämjande service kan väntetid fastställas under pågående service.

Arbetskraftsutbildning och frivilliga studier

Under arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån kan en väntetid inte fastställas.

Fastställandet av en väntetid granskas först när arbetskraftsutbildningen och den arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån har upphört, såvida en situation uppkommer där en väntetid blir aktuell (se ovan anvisningspunkten [Granskning av väntetid och dess fastställande](#)).

- Om t.ex. skyldigheten att vara i arbete fullgörs under en arbetskraftsutbildning leder det således inte till att en väntetid fastställs under utbildningstiden eller när utbildningen avslutats.

Övrig sysselsättningsfrämjande service

Under annan sysselsättningsfrämjande service (också under tiden för frivilliga studier för invandrare) kan väntetid fastställas så att den börjar under pågående service, med undantag för begränsningen gällande unga personer under 25 år som saknar utbildning.

Om tid utan ersättning har fastställts för en kund när kunden inleder sysselsättningsfrämjande service (som inte utgjort hinder för utbetalning av förmån) får kunden ett beslut om beviljande endast fram till slutet på tiden utan ersättning.

Om det är fråga om en ung person under 25 år som saknar yrkesutbildning och som förlorat sin rätt till förmån uttryckligen på grund av de begränsningar som föreskrivs i 2 kap. 13 § 2 mom. eller 14 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (t.ex. underlåtit att söka till utbildning) kan personen få ett beslut om beviljande av förmån för hela servicetiden. Även om kundens rätt till arbetslöshetsförmån återinförs på det sätt som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. medan personen deltar i sysselsättningsfrämjande service, fastställs väntetiden dock så att den börjar först från det att den sysselsättningsfrämjande servicen, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån medräknade, upphört.

1.5.2.6 Sammandrag av väntetiden

Ingen väntetid gäller och fastställande av väntetid behöver inte granskas om

- den sökande efter grundskolan eller gymnasiet har genomgått en utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter.
- den sökandes heltidsstudier upphör och det är fråga om arbetslöshetsförmån som betalas på grundval av kortvariga studier.
- den sökande får arbetsmarknadsstöd direkt efter att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning (grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning) har uppnåtts.
- den sökande omfattas av systemet för s.k. anpassade studier, dvs. har på grund av funktionsnedsättning, sjukdom, försenad utveckling, störning i känslolivet eller annan orsak fått särskilda undervisnings- eller elevvårdstjänster och genomfört studier enligt en individuell undervisningsplan som gjorts upp för hen.

Sammandrag av väntetiden

- Tid med heltidsstudier (och tillhörande ferieperiod eller ferieperiod mellan läroanstalter),
- tid utan ersättning,
- tid då skyldighet att vara i arbete gäller samt

- tid under vilken en ung person under 25 år som saknar utbildning inte har rätt till arbetslöshetsförmån som betalas på basis av arbetslöshet (utlåtandena S040 - S042)

är tidsperioder

- då tid på arbetsmarknaden inte minskas från väntetiden,
- under vilka man inte kan fastställa att väntetid ska börja och
- under vilka en redan fastställd väntetid avbryts (dvs. väntetiden löper inte).

Fastställd väntetid löper emellertid under tid med kortvariga studier i enlighet med 2 kap. 10 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och utgör ett hinder för utbetalning av förmånen.

Det kan bli aktuellt att fastställa väntetid under pågående kortvariga studier.

Aktivitet på arbetsmarknaden under kortvariga studier kan avdras från en väntetid som fastställs senare.

1.5.3 Maximal utbetalningstid för grunddagpenningen

Grunddagpenning kan betalas för 300, 400 eller 500 dagar. Maximitiden för dagpenningsperioden bestäms utifrån kundens arbetshistoria och ålder.

Dagpenningperiodens maximala utbetalningstid

Arbetshistoria	Maximal utbetalningstid
Högst tre år.	300 dagar
Över 3 år	400 dagar
Minst fem år under de senaste 20 åren och arbetsvillkoret uppfylls efter att den sökande har fyllt 58 år	500 dagar

Maximitiden **börjar om från början** när löntagares eller företagares arbetsvillkor uppfyllts på nytt. Det har ingen betydelse om det nya arbetsvillkoret har uppfyllts under dagpenningsperioden, eller delvis eller helt efter att maximitiden gått ut.

Maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen börjar inte från början om [arbetsvillkoret uppfylls under frivilliga studier eller arbetskraftsutbildning](#).

I vissa fall kan grunddagpenning **betalas trots att den maximala utbetalningstiden har uppnåtts**. Sådana situationer är rätt till tilläggsdagar och sysselsättningsfrämjande service.

Lagändring från och med 1.1.2017

Maximiumbetalningstiden för grunddagpenning är 300, 400 eller 500 dagar, om maximitiden för dagpenningsperioden börjar löpa – det vill säga utbetalningen av förmånen börjar – 1.1.2017 eller senare. Grunddagpenning betalas för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar, om maximitiden har börjat löpa – det vill säga förmånen har börjat utbetalas – senast 31.12.2016.

1.5.3.1 Dagar som räknas in i den maximala utbetalningstiden

Varje dag med arbetslöshetsdagpenning som betalas ut inräknas och räknas med i den maximala utbetalningstiden, detta gäller också betald dag under sysselsättningsfrämjande service. Exempelvis minskar självrisk-, karens- eller periodiseringsdagar inte maximitiden utan maximitiden flyttas i sådana fall bara framåt.

Varje betalad dag räknas in i beräkningen av maximitiden även om en arbetslöshetsförmånen skulle ha betalats ut med avdrag för en social förmån.

Dagar för vilka jämkad arbetslöshetsdagpenning har betalats omvandlas till fulla arbetslöshetsdagpenningssdagar när maximiutbetalningstiden beräknas. Den jämkade arbetslöshetsdagpenningen räknas in i maximitiden för arbetslöshetsdagpenning omvandlad till hela arbetslöshetsdagpenningssdagar i kalkylerad relation till full grunddagpenning.

Dagpenningssdagar i EU-/EES-länderna och Schweiz samt i länder med vilka Finland har ingått ett avtal om social trygghet som innehåller bestämmelser om utkomstskydd för arbetslösa inräknas i maximitiden, förutsatt att rätten att få arbetslöshetsdagpenning uppstår i Finland.

1.5.3.2 Maximitiden 300 eller 400 dagar

Maximitiden för dagpenningsperioden bestäms utifrån kundens arbetshistoria och ålder. Dagpenning betalas för sammanlagt högst

- 300 arbetslöshetsdagar till en person som har arbetat sammanlagt **högst 3 år** innan dagpenningsperioden började.
- 400 arbetslöshetsdagar till en person som har arbetat sammanlagt **över 3 år** innan dagpenningsperioden började.

Grunddagpenningsperioden börjar från och med maximibetalningstidens första utbetalningsdag.

Att arbetsvillkoret gällande arbete i mer än tre år uppfylls utreds på samma sätt i fråga om maximitiden på 300 dagar och 400 dagar.

Utredning av arbetsvillkoret

Arbete kan räknas in i arbetsvillkoret från och med att en person har fyllt 17 år. Arbetsvillkoret kan uppfyllas:

- genom arbete hos en och samma arbetsgivare eller hos olika arbetsgivare,
- genom olika långa arbetsperioder (tiden i arbete behöver inte vara sammanhängande),
- för tid för försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lantbruksföretagare (även stipendiebaserat arbete enligt lagen om pension för lantbruksföretagare).

När arbetsvillkoret utreds, granskas inte följande faktorer:

- anställningsförhållandets arbetstid
- orsak till att anställningen upphört
- om arbetet uppfyller arbetsvillkoret

- tid inom ramen för ett arbetsförhållande (t.ex. tiden då ett så kallat nollavtal är i kraft kan räknas med)
- frånvaro på grund av olika ledigheter (t.ex. frånvaro pga familjeledigheter räknas in i arbetsvillkoret om anställningsförhållandet varit i kraft under den tiden).

Om arbetsvillkoret på tre år kommer att uppfyllas senare under dagpenningsperioden, ändras inte maximitiden för utbetalning av dagpenning på grund av detta. Maximitiden kan uppgå till 400 dagar först efter det att arbetsvillkoret för en person har uppfyllts på nytt och personen, när maximitiden börjar löpa, har varit i arbete i över tre år.

Tiden i arbete utreds med hjälp av inkomstregistret, arbetsintyg eller annan utredning som arbetsgivaren uppgjort. För utredande av tiden i arbete kan man också använda sig av registeruppgifter från Pensionsskyddscentralen.

Också arbete som utförts i en annan medlemsstat kan räknas in i arbetshistorian. Arbete som utförts i ett så kallat tredje land räknas inte in i arbetshistorian.

Läs exemplen: Maximal utbetalningstid för grunddagpenningen.

1.5.3.3 Maximitid 500 dagar

Maximitiden för grunddagpenning är 500 dagar, om den sökande uppfyller

- arbetsvillkoret som 58-årig eller äldre, och
- hen har 5 års arbetslivserfarenhet från de senaste 20 åren när arbetsvillkoret uppfylls.

Tiden i arbete räknas ut på samma sätt som den tid i arbete som är en [förutsättning för rätten till tilläggsdagar](#).

Personen måste uppfylla arbetsvillkoret efter att ha fyllt 58 år. Om personen fyller 58 år först senare medan dagpenningsperioden pågår, inverkar detta inte på maximitiden och maximitiden förlängs inte till 500 dagar. Maximitiden är 500 dagar om den sista veckan som ska räknas in i arbetsvillkoret uppfylls samma dag som personen fyller 58 år.

Läs exemplen gällande Maximal utbetalningstid för grunddagpenningen.

1.5.4 Rätt till tilläggsdagar med grunddagpenning

En äldre arbetslös, som har uppfyllt arbetsvillkoret, kan få dagpenningsperioden förlängd med tilläggsdagar efter maximitiden med grunddagpenning och komma in i den s.k. pensionsslussen. Rätten till tilläggsdagar gäller bara mottagare av arbetslöshetsdagpenning för löntagare, inte företagare.

Tilläggsdagar kan betalas till en mottagare av grunddagpenning som har arbetat minst 5 år under de senaste 20 åren och som uppfyller något av följande villkor:

- personen är född 1957–1960 och hinner fylla 61 år före utgången av maximitiden.
- personen är född 1961–1962 och hinner fylla 62 år före utgången av maximitiden.
- personen är född 1963 och hinner fylla 63 år före utgången av maximitiden.
- personen är född 1964 och hinner fylla 64 år före utgången av maximitiden.

Personer som är födda 1965 eller senare kan inte få tilläggsdagar.

Även om en person under tiden med tilläggsdagar uppfyller arbetsvillkoret på nytt, börjar inte maximibetalningstiden från början och någon ny självrisktid fastställs inte heller för personen.

Bestämmelserna om arbetsvillkorets giltighetstid tillämpas inte under tiden med tilläggsdagar. Om en person under tiden med tilläggsdagar är frånvarande från arbetsmarknaden utan godtagbar orsak mer än sex månader, har hen fortfarande rätt till tilläggsdagar efter att ha återvänt till arbetsmarknaden, eftersom rätten till arbetslöshetsdagpenning för en person med tilläggsdagar baserar sig på tilläggsdagar och inte på arbetsvillkoret.

1.5.4.1 Utredning av tid i arbete

Arbetsvillkoret beräknas antingen enligt tiderna i arbete eller utifrån inkomsterna. Beräkningssättet är beroende av när arbetet har utförts.

Perioder som jämföras med att vara i arbete beaktas inte när man beräknar det arbetsvillkor som är en förutsättning för rätten till tilläggsdagar.

Arbete som utförts före 2007

Arbete som utförts före 2007 inräknas i den tid i arbete som utgör villkor för tilläggsdagar på grundval av tiderna i arbete enligt Pensionsskyddscentralens, Statskontorets eller Kommunernas pensionsförsäkrings utdrag ur registret över anställningsförhållanden.

Ur registerutdraget framgår också eventuella befrielser från försäkringsskyldigheten samt arbetspensionstilläggsdagar. Dessa tider räknas inte in i arbetshistorian.

Om registeruppgifterna är bristfälliga till följd av fel eller försummelse från arbetsgivarens sida, kan även en annan tillförlitlig utredning om anställningsförhållandet godkännas.

Arbete före 2007 som omfattas av APL, FöPL eller LFöPL framgår av registerutdraget i form av kalendertider. Ofullständiga månader räknas med så att en månad anses omfatta 30 dagar.

Inkomster inom KAPL-branscher meddelas till registret över anställningsförhållanden varje kalendermånad. Om inkomsterna under ett år överstiger den årliga gränsinkomsten berättigar de till pension. När arbetshistorian räknas ut anses den undre gränsen för att man ska omfattas av APL-försäkring motsvara en månad i arbete. Intjäningstiden i månader erhålls när summan av KAPL-inkomsterna under kalenderåret divideras med respektive kalenderårs APL-gränsbelopp. Endast hela kalendermånader beaktas.

Ett kalenderår då personen har förtjänat det minimibelopp som berättigar till pension enligt KoPL betraktas i sin helhet som jämförbart med ett anställningsförhållande och räknas som ett år i arbete.

I arbetsvillkoret godkänns också arbete som man utfört som 18–22-åring. Arbete som man utfört när man varit under 18 år godkänns inte.

Läs exemplen: Rätt till tilläggsdagar med grunddagpenning.

Arbete som utförts 2007 eller senare

Arbete som utförts 2007 eller senare räknas in i tiden i arbete på grundval av de kalenderårsvisa inkomster som uppgetts i Pensionsskyddscentralens intyg. Som

Inkomster beaktas inkomster som omfattas av de arbetspensionslagar som avses i ArPL 3 §. Också företagsverksamhet som man utfört som försäkrad enligt lagen om pension för företagare kan räknas in i tiden i arbete.

Inkomsterna divideras med en divisor som varierar årligen. Du kan räkna ut om arbetsvillkoret uppfylls med hjälp av en räknare.

Arbete utomlands

Under vissa förutsättningar kan också arbete utomlands räknas in i den tid i arbete som krävs för rätten till tilläggsdagar. I arbetshistorian kan inräknas sådant arbete utomlands som i enlighet med en förordning eller ett avtal om social trygghet omfattas av den finska lagstiftningen. Arbetshistoria tjänas alltså in genom arbete i ett sådant land med vilket Finland ingått ett avtal om social trygghet. I arbetshistorian kan också räknas in arbete som en arbetstagare utfört i egenskap av utsänd arbetstagare i ett annat land än ett avtalsland eller arbete som i övrigt är försäkrat av en finländsk arbetsgivare. Även arbete som utförts utomlands ska vara pensionsförsäkrat arbete.

Intyg över tilläggsdagar med grunddagpenning

Den som får tilläggsdagar i samband med grunddagpenning kan välja att fortsätta med tilläggsdagar till 65 års ålder eller att gå i ålderspension före åldern för ålderspension, dvs. 65 år. Då görs ingen förtidsminskning på pensionen.

Ålderspension kan beviljas personer som varit arbetslösa länge och som uppfyller alla de villkor som nämns nedan. Personen ska

- vara född före år 1958
- har fyllt 62 år och
- har fått inkomstrelaterad dagpenning från en arbetslöshetskassa eller grunddagpenning från FPA för tilläggsdagar åtminstone en dag under månaden före den då pensionen börjar.

Om en långtidsarbetslös person är född 1958–1961 kan hen först vid 64 års ålder få ålderspension enligt villkoren ovan.

För att meddela ett pensionsbeslut krävs att kunden begär ett intyg om utbetalning av tilläggsdagar av den som betalar arbetslöshetsdagpenningen. Intyget ska lämnas till den som betalar pensionen som bilaga till ansökan om ålderspension. Om intyget utfärdas av FPA skickar FPA intyget till arbetspensionsanstalten för kundens del.

Se Förfarandena i samband med ifyllandet av intyg och uträkandet av rätten till tilläggsdagar.

1.5.4.2 Betalning för tid i sysselsättningsfrämjande service oberoende av maximitiden

---

Grunddagpenning för löntagare betalas oberoende av maximitiden för tid i sysselsättningsfrämjande service om servicen ordnats enligt lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Denna skyldighet gäller:

- personer vars rätt till dagpenning upphör på grund av att maximitiden löper ut efter att de fyllt 57 men inte 60 år och
- sådana arbetslösa arbetssökande som fyllt 60 år och för vilka kommunen är skyldig att ordna möjlighet till sådan sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen

om utkomstskydd för arbetslösa eller möjlighet till lönesubventionerat arbete innan rätten till dagpenning upphör på grund av att maximitiden löper ut.

1.5.5 Begränsningar

Vissa ersättningar som grundar sig på anställnings- eller tjänsteförhållande och som betalas av arbetsgivaren är hinder för beviljande av arbetslöshetsförmån för den tid de hänför sig till.

Rätt till arbetslöshetsförmåner har inte personer

- som har rätt till [lön för uppsägningstid](#)
- som har rätt till [semesterlön intjänad i heltidsarbete](#)
- som får [ersättning i anslutning till att anställnings- eller tjänsteförhållandet upphör](#).

Arbetslöshetsförmåner betalas heller inte för sådan ledighet som baserar sig på annan i lag, arbetskollektivavtal eller tjänstekollektivavtal angiven förkortning av arbetstiden än permittering eller omvandling till deltid. En sådan lagbaserad arbetstidsförkortning är t.ex. partiell vårdledighet.

Även en [arbetstvist](#) dvs. strejk eller lockout kan inverka på kundens rätt till förmånen.

1.5.5.1 Lön för uppsägningstid

En arbetslöshetsförmån betalas inte för den tid för vilken en person av sin arbetsgivare har rätt att få lön för uppsägningstiden eller motsvarande ersättning.

- Med lön för uppsägningstid avses lön som en arbetsgivare med stöd av antingen arbetsavtalslagen eller ett arbetskollektivavtal eller tjänstekollektivavtal är skyldig att betala en arbetstagare när dennes anställning upphör.
- Utöver lön för uppsägningstid som betalas av arbetsgivaren utgör också den lön som betalats i form av lönegaranti ett hinder för utbetalning av arbetslöshetsförmåner.

När lön för uppsägningstiden betalas för ett heltidsarbete har en person inte rätt till arbetslöshetsförmåner. När lön för uppsägningstiden betalas till en person som omfattats av jämningsförfarandet, betalas jämkad arbetslöshetsförmån också för uppsägningstiden, och då hör lönen för uppsägningstiden till den inkomst som ska jämkas.

Om annan ersättning betalas ut till arbetstagaren för uppsägningstiden (t.ex. ersättning för psykiskt lidande) är det inte fråga om sådan lön som ska beaktas vid jämkningen.

Utbetalning av arbetslöshetsförmån hindras av en ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden och som betalas av arbetsgivaren

- när hen har sagt upp anställningen utan att ha iakttagit uppsägningstiden;
- när arbetstagaren har sagt upp anställningsförhållandet sedan en permittering har varat minst 200 dagar utan avbrott; eller
- när arbetsgivaren har sagt upp arbetstagaren medan denna varit permitterad.

Då förvägras arbetslöshetsförmånen för den tid för vilken den skulle ha förvägrats om lön för uppsägningstiden hade betalats.

Som lön eller motsvarande ersättning för uppsägningstid betraktas inte

- lön för väntetid som betalas av arbetsgivaren när lön försenas i anslutning till att anställningsförhållandet upphör eller
- lön som betalas retroaktivt till en person i tjänsteförhållande på grund av olaglig uppsägning.

Om den arbets sökande i anslutning till att anställningen upphör har avtalat om en kortare uppsägningstid än vad som lagen eller kollektivavtalet förutsätter och sålunda avstått från sin rätt till lön för uppsägningstiden, föreligger ingen rätt till arbetslöshetsförmån för uppsägningstiden enligt arbetsavtalslagen. Om man emellertid har avtalat om en kortare uppsägningstid när anställningen började så att avsikten inte varit att den skulle inverka på personens rätt till arbetslöshetsförmån, förvägras förmånen bara för den tid för vilken personen i fråga får lön för uppsägningstiden.

Om det enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningen är förbjudet att avtala om kortare uppsägningstid, saknar ett avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren om kortare uppsägningstid betydelse. Då förvägras rätt till arbetslöshetsförmån för uppsägningstiden enligt kollektivavtalet.

1.5.5.2 Semesterlön

En person är inte berättigad till arbetslöshetsförmån för den tid som hen har rätt till semesterlön som baserar sig på lön för heltidsarbete. Arbetslöshetsförmån betalas då inte för semestertiden.

Med semesterlön avses lön som betalas för semestertiden medan anställningen varar. Om lön för deltidsarbete betalas under semestern, hindrar detta inte att en arbetslöshetsförmån beviljas även om semestern skulle ha intjänats i heltidsarbete. Då får personen i fråga jämkad arbetslöshetsförmån för semestertiden, om villkoren för jämkad förmån i övrigt uppfylls.

Inte heller den som är helt och hållet permitterad har rätt till arbetslöshetsförmån, om personen medan permitteringen varar har rätt till semesterlön som baserar sig på lön av heltidsarbete.

Se exemplen.

1.5.5.3 Arbetstidsförkortning

Arbetslöshetsförmåner betalas inte för sådan ledighet som baserar sig på i lag, arbetskollektivavtal eller tjänstekollektivavtal angiven förkortning av arbetstiden. Detta gäller inte arbetstidsförkortning som baserar sig på permittering eller omvandling av anställningsförhållandet till en anställning på deltid.

En form av **lagbaserad arbetstidsförkortning** är t.ex. partiell vårdledighet. FPA betalar partiell vårdpenning till en förälder till ett barn under tre år eller ett barn i första eller andra årskursen när föräldern har förkortad arbetstid för att sköta sitt barn. Under partiell vårdledighet har man inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Exempelvis de s.k. Pekkanen-dagarna är en **kollektivavtalsenlig förkortning**.

Det är också möjligt att i ett **arbetsavtal** komma överens om ett kort avbrott i arbetet och löneutbetalningen och det oaktat kan den person det gäller ha rätt till förmån. Dyliga arbetsavtal har i synnerhet skolgångsbiträden och timplärare som har ett avbrott i sitt arbete och i löneutbetalningen under skolornas ferier.

- TE-tjänster undersöker om arbetet och löneutbetalningen har avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering och ger utbetalaren ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om ärendet.
- Om ett avbrott i arbetet och löneutbetalningen har överenskommit i arbetsavtalet, t.ex. för skolferierna, anses arbetet och löneutbetalningen ha avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering. Arbetstagaren har då rätt till arbetslöshetsförmåner om de andra villkoren är uppfylla.

Avbrott i arbetet och löneutbetalningen anses ha föranletts av en orsak som kan jämföras med permittering bara när man kommit överens om detta när anställningen börjar och avbrottet beror på etablerade årliga verksamhetstider hos arbetsgivaren.

1.5.5.4 Arbetstvist

Ingen arbetslöshetsförmån **betalas** till en arbetssökande:

- som omedelbart till följd av strejk eller lockout blivit arbetslös, eller
- som indirekt på grund av strejk eller lockout har blivit arbetslös, om avsikten med arbetstvisten är att få till stånd ändringar även i hens anställnings- och löneförhållanden.

En person som omedelbart till följd av strejk eller lockout blivit arbetslös är en person som hör till en arbetstagarorganisation som är part i strejken eller lockouten. En person som indirekt blivit arbetslös är t.ex. en person som utför samma arbete som de strejkande utan att ändå höra till samma arbetstagarorganisation.

Om en person har varit helt och hållet permitterad före en strejk som påverkar hens arbetsförhållanden, betalas arbetslöshetsförmånen också för strejktiden förutsatt att permitteringsmeddelandet har getts före strejkvarningen eller meddelandet om lockout.

Om en person är förhindrad att arbeta på grund av en sådan strejk **som inte har någon direkt eller indirekt inverkan på hens anställnings- eller löneförhållanden**, betalas antingen full eller jämkad arbetslöshetsförmån för strejktiden. Jämningsgrunden bestäms enligt vilket arbete hen utför medan det egna arbetet är avbrutet (deltidsarbete, sporadiskt heltidsarbete, företagsverksamhet). Någon självrisktid tillämpas inte.

Om en person en eller flera hela dagar per vecka är förhindrad att arbeta på grund av en arbetsstridsåtgärd jämkas inte arbetslöshetsförmånen, utan full arbetslöshetsförmån betalas för de dagar personen varit arbetslös.

Läs exemplet Arbetet är avbrutet på grund av strejk.

1.5.6 Periodiseringar

Om en person har fått en semesterersättning eller ekonomisk förmån av arbetsgivaren då hens anställning upphörde (t.ex. ett stödpaket, avgångsbidrag eller fallskärmsavtal) inverkar den på när arbetslöshetsförmånen börjar betalas ut. Personen har inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid hen har semesterersättning eller för tid när periodisering av en ekonomisk förmån sker. Rätten till arbetslöshetsförmån kan börja först efter periodiseringstiden.

Som en förmån som ska periodiseras beaktas också penningersättning som lyfts från en arbetstidsbank eller vinst från försäljning av företags förmögenhet i samband med att företagsverksamhet upphör.

En semesterersättning/ekonomisk förmån periodiseras räknat från det att anställningen upphörde enligt lönen från den senaste anställningen.

Om semesterersättningen/den ekonomiska förmånen betalas först efter att anställningen upphört, kan den också periodiseras räknat från betalningstidpunkten. Om semesterersättningen/den ekonomiska förmånen betalas efter att anställningen upphört i syfte att undvika periodisering, ska den ändå periodiseras räknat från det att anställningen upphörde.

Periodiseringen görs genom att den ekonomiska förmånen divideras med personens dagslön. Dagslönen fås genom att månadslönen i det senaste anställningsförhållandet divideras med 21,5 och lönen som betalats för kortare tid med det kalkylerade antalet arbetsdagar (5 dagar/vecka). Semesterpenning räknas inte med i lönen, inte heller ersättning för uttagen semester. Periodiseringen görs så att den motsvarar fulla arbetslöshetsförmånsdagar, och eventuell avrundning görs nedåt.

Antalet periodiseringsdagar under en kalendervecka kan vara högst 5.

Periodiseringstiden löper samtidigt som tid utan ersättning eller annat arbetskraftspolitiskt hinder.

1.5.6.1 Semesterersättning

Med semesterersättning avses ersättning för intjänad, uttagen semester i ett arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande. Arbetsgivaren betalar i regel ut semesterersättning när anställningen upphör. Semesterersättningen kan också kallas något annat, till exempel byggbranschens lön för semester.

När ett anställningsförhållande på heltid som varat längre än 2 veckor upphör, hindrar semesterersättning att arbetslöshetsförmån betalas för den tid över vilken semesterersättning periodiseras. Semesterersättningen periodiseras endast när den utbetalats efter att ett heltidsarbete som pågått längre än 2 veckor upphört. Om ett anställningsförhållande övergår från heltid till deltid periodiseras inte semesterersättningen.

Periodiseringen berör inte semesterpenning, semesterpremie eller ersättning för utnyttjad semesterpenningssledighet. I byggbranschens lön för semester ingår 1/3 semesterpenning. Semesterpenningssandelen periodiseras inte.

Semesterersättning som betalas när ett **heltidsarbete som pågått högst 2 veckor eller ett deltidarbete** (arbetstiden högst 80 %) upphör är inget hinder för arbetslöshetsförmåner, men den beaktas som inkomst under jämkningsperiod.

Huruvida arbetet ska anses vara heltid eller deltid bedöms på samma sätt som vid [jämkning](#).

Till en **permitterad person** betalas ibland semesterersättning eller en förmån som kallas semesterersättning. Om en person som är helt permitterad får semesterersättning under permitteringen periodiseras inte semesterersättningen, eftersom den permitterades anställning inte har upphört. Så här går man till väga oberoende av om betalningen av semesterersättning baserar sig på kollektivavtal eller ej.

Periodisering av semesterersättning

Huvudregeln är att semesterersättningen periodiseras från och med tidpunkten då anställningsförhållandet upphörde.

- Om semesterersättning som hänför sig till att anställningen upphör betalas ut innan anställningsförhållandet upphör så periodiseras semesterersättningen räknat från det att anställningen upphörde.
- Om semesterersättningen betalas ut efter att anställningsförhållandet upphört kan periodiseringen göras från och med tidpunkten när semesterersättningen betalats ut, ifall personen fortfarande har en arbetslöshetsförmån.
- Om semesterersättningen betalas i form av lönegaranti periodiseras den från och med tidpunkten för utbetalningen.

Tid utan ersättning, det vill säga karens, kan pågå samtidigt som periodiseringstiden för semesterersättningen. Karensen ska beaktas när man jämför effekterna av periodiseringar av ekonomiska förmåner som görs från det att anställningsförhållandet upphör och från det att förmånen betalas ut. Om den sökandes arbetslöshet fortsätter kan den periodisering som görs från utbetalningstidpunkten vara mindre fördelaktig för hen än periodisering som görs från det att anställningsförhållandet upphörde. I sådana fall ska periodiseringen göras från det att anställningsförhållandet upphörde.

Självrisktiden och periodiseringstiden för semesterersättningen kan inte löpa samtidigt.

Enligt vissa kollektivavtal betalas semesterersättningen i samband med varje löneutbetalning. I dessa fall periodiseras bara den semesterersättning som betalats i samband med den senaste lönebetalningen.

Periodisering förutsätter inte att semesterersättning faktiskt har betalats. Även om personen avstår från sin semesterersättning har personen inte rätt till arbetslöshetsförmån för den tid för vilken semesterersättningen skulle ha periodiserats.

Periodiseringen av semesterersättningen görs i regel separat för varje anställning. Periodiseringstiderna för semesterersättningar från två eller flera anställningar kan överlappa varandra om periodiseringstiden för den tidigare anställningen inte ännu har upphört då den periodisering som baserar sig på den senare anställningen börjar.

1.5.6.2 Ekonomisk förmån

En ekonomisk förmån som arbetsgivaren betalar och som baserar sig på ett avtal eller något annat motsvarande arrangemang mellan arbetsgivaren och arbetstagaren i anslutning till att anställningen upphör, är ett hinder för betalning av arbetslöshetsförmån för den tid över vilken den ekonomiska förmånen periodiseras.

Typiskt för förmånerna är att betalningen av dem inte grundar sig på lag, utan antingen på arbetsgivarens fria vilja eller på ett avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Förmånerna kallas ofta t.ex. stödpaket, avgångsvederlag eller fallskärm, och det kan vara fråga om pengar, föremål eller någon annan egendom.

Den förmån som periodiseras ska hänföra sig till upphörandet av anställningsförhållandet. Till exempel provision, bonus eller resultatlön som skulle ha betalats under anställningen (oberoende av att anställningen upphör), även om den betalats när anställningen upphör eller senare, är inte en förmån som ska periodiseras. Förmånen skulle ha betalats, även om anställningen hade fortsatt.

Enbart det att en förmån kallas skadeersättning avgör inte om det är fråga om en förmån som ska periodiseras eller inte. Förmånens innehåll avgör om den ska periodiseras.

Periodiseringen av en ekonomisk förmån görs i regel separat för varje anställning. Det är möjligt att en arbetssökande ändå tar emot ett nytt arbete under periodiseringstiden för en ekonomisk förmån, och när det arbetet upphör utbetalas ekonomisk förmån till honom eller henne på nytt. Då beräknas en ny periodiseringslön utifrån den senare anställningen och den ekonomiska förmånen från den senare anställningen periodiseras från det att denna anställning upphört. Periodiseringstiderna för ekonomiska förmåner från två eller flera anställningar kan således överlappa varandra om periodiseringstiden för den tidigare anställningen inte ännu har upphört då den periodisering som baserar sig på den senare anställningen börjar.

Som en förmån som ska periodiseras betraktas inte utbildning som arbetsgivaren skaffar eller ordnar för en person vars anställning upphör. Om arbetsgivaren inte själv skaffar eller ordnar utbildning, utan ger personen i fråga pengar så att hen själv kan skaffa sig utbildning, är det fråga om en ekonomisk förmån som ska periodiseras.

Som en förmån som ska periodiseras betraktas inte heller en ersättning som arbetsgivaren åläggs att betala eller genom avtal förbinder sig att betala som ersättning till arbetstagaren på grund av att arbetsgivaren avslutat anställningen utan någon grund enligt arbetsavtalslagen. Läs mer under punkten [Ogrundat upphävande av anställningsförhållande eller kommunalt tjänsteförhållande](#).

1.5.6.3 Ogrundat upphävande av anställningsförhållande eller kommunalt tjänsteförhållande

---

Anställningsförhållande och ersättning för ogrundat upphävande av anställningen (12 kap. 2- 3 § i arbetsavtalslagen)

Enligt 12 kap. 2 § i arbetsavtalslagen ska en domstol ålägga en arbetsgivare att betala ersättning till en arbetstagare för ogrundat upphävande av anställningsförhållandet om arbetsgivaren har upphävt anställningsförhållandet i strid med arbetsavtalslagen.

Om arbetsgivaren har upphävt anställningsförhållandet i strid med arbetsavtalslagen ska i ersättning vanligtvis betalas ett belopp som motsvarar 3–24 månaders lön. Enligt arbetsavtalslagen ska när ersättningen bestäms – oberoende av orsaken till att arbetsavtalet upphävts – beaktas den tid som arbetstagaren uppskattas vara utan arbete, inkomstbortfallet, den återstående tiden av ett arbetsavtal för viss tid, anställningsförhållandets längd, arbetstagarens ålder och möjligheter att få arbete som motsvarar hens yrke eller utbildning, arbetsgivarens förfarande när arbetsavtalet upphävdes, sådan anledning till upphävande av arbetsavtalet som arbetstagaren själv gett upphov till, arbetstagarens och arbetsgivarens omständigheter i allmänhet samt andra liknande faktorer.

Ersättning som ska betalas för ogrundat upphävande av ett anställningsförhållande kan basera sig på en domstolsdom, förlikning som fastställts av en domstol, förhandlingar mellan organisationer som representerar parterna i anställningsförhållandet eller på ett avtal mellan parterna.

Den ersättning som en arbetsgivare enligt 12 kap. 2 § i arbetsavtalslagen förelagts att betala för ogrundat upphävande av ett anställningsförhållande är inte en ekonomisk förmån som ska periodiseras utan skadestånd. Ersättning för ogrundat upphävande av

ett anställningsförhållande periodiseras inte. En person har rätt till arbetslöshetsförmån trots att ersättning betalas.

Ett domstolsbeslut eller ett avtal mellan de organisationer som företräder parterna är alltid ett tillräckligt bevis på att det inte är fråga om en förmån som ska periodiseras utan om en sådan ersättning som avses i 12 kap. 2 § i arbetsavtalslagen. Någon annan utredning om ersättningens natur behövs i så fall inte.

Om det däremot är fråga om ett avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren eller en förlikning som fastställts av en domstol räcker det inte enbart med en överenskommelse. Domstolen undersöker inte grunderna för avtalet när den fastställer det avtal som parterna ingått, utan konstaterar endast att man nått enighet och fastställer parternas gemensamma vilja. Också när det gäller avtal mellan en arbetsgivare och en arbetstagare ska man försäkra sig om grunderna för ersättningen eller den betalning som enligt avtalet ska erläggas.

Den sökande ska för att undvika periodisering lämna en tillräcklig utredning om att arbetsgivaren verkligen har upphävt anställningen i strid med arbetsavtalslagen och att den sökande på denna grund är berättigad till ersättning enligt 12 kap. 2 § i arbetsavtalslagen för inkomstbortfall till följd av arbetslöshet. Enbart den arbetssökandes eget påstående om att grunden för upphävandet av anställningen inte varit lagenlig eller att ärendet är tvistigt räcker inte som grund för att låta bli att periodisera förmånen. (Se kommentarer till försäkringsdomstolens avgöranden nedan.)

Som utgångspunkt för att ersättningen ska lämnas operiodiserad förutsätts att arbetsgivarens olagliga förfarande framgår av den förlikning som domstolen fastställt eller av parternas förlikningsavtal. Å andra sidan kan ett grundlöst bestridande av en arbetsgivare som tydligt förfarit i strid med arbetsavtalslagen inte alltid medföra att ersättningen periodiseras. Det hör dock inte till FPA:s uppgifter att utreda lagligheten hos grunderna för upphävande av anställningsförhållandet utan att avgöra om förmånen ska periodiseras eller inte.

I rättspraxisen har man utifrån en helhetsbedömning granskat faktorer som i tillräcklig grad visar att ersättning har betalats på grund av ett förfarande som står i strid med arbetsavtalslagen, och sådan ersättning ska inte periodiseras. Försäkringsdomstolen har i sina avgöranden dragit upp riktlinjer vad gäller grunderna för när ersättning som betalats till följd av att en anställning upphört ska lämnas operiodiserad.

Om det genom dom eller avtal bestämts att arbetsgivaren ska åläggas att betala skadestånd för immateriell skada (psykiskt lidande) till följd av att anställningsförhållandet har avslutats utan grund ska ersättningen inte periodiseras. Grunden för den ersättning som ska betalas för immateriell skada utgörs inte av inkomstbortfall, så till den del minskas ersättningen inte heller med arbetslöshetsförmånen (och det uppkommer heller ingen betalningsskyldighet för arbetsgivaren).

Avtalsparterna kan ha intresse av att utnyttja avtalet för att betala lön för uppsägningstiden eller ett s.k. fallskärmsavtal. Om det faktiskt är fråga om lön för uppsägningstiden eller en annan ekonomisk förmån, ska personens rätt till arbetslöshetsförmån prövas på samma sätt som i normala fall vid bedömningen av rättsåtgärdernas natur i samband med att olika anställningsförhållanden upphör (se ovan).

Domstolen drar i regel av de arbetslöshetsförmåner som FPA har betalat ut (80 % av grunddagpenningen och 100 % av arbetsmarknadsstödet) från den ersättning som arbetsgivaren åläggs att betala för ogrundat upphävande av anställningsförhållandet.

Avdraget görs från den ersättning som betalas på grund av arbetslöshet till den del som den utgör ersättning till arbetstagaren för löneförmåner som gått förlorade till följd av arbetslöshet innan domen avkunnades eller meddelades (inte till den del som den skulle vara ersättning för immateriell skada). Från ersättningen avdras det arbetsmarknadsstöd som betalats till arbetstagaren för ifrågavarande tid eller 80 % av den grunddagpenning som utbetalats för ifrågavarande tid.

Avdraget görs av domstolen som med stöd av sin prövningsrätt även kan jämka avdraget eller helt låta bli att göra något avdrag, om detta är skäligt med hänsyn till arbetstagarens ekonomiska och sociala förhållanden och den kränkning som hen blivit utsatt för. Också från en ersättning som baserar sig på avtal ska nämnda avdrag göras. Arbetsgivaren ska i avtalet åläggas att betala FPA den arbetslöshetsförmån som betalats till arbetstagaren för tidsperioden i fråga. (AAL 12 kap. 3 § 4 mom.) Den sökande har rätt till arbetslöshetsförmån även om avdraget inte skulle ha gjorts eller till ett mindre belopp än vad som föreskrivs.

Försäkringsdomstolen Dnr 505/2011/1781:

Parterna har ingått ett förlikningsavtal på det sätt som föreskrivs i arbetsavtalslagen och avtalet avslutar en långvarig och klar tvist om huruvida grunden för upphävande av anställningsförhållandet var lagenlig. Tingsrätten har fastställt förlikningsavtalet. Av den sammanlagda ersättningen utgörs en del av ersättning för förlorade löneförmåner till följd av arbetslöshet och en del av ersättning för immateriell skada. När man gör en bedömning av frågan som helhet måste man anse att det avtalsenliga beloppet har utgjort ersättning som ska betalas med anledning av att arbetsavtalet har upphört utan grund, och som inte ska periodiseras enligt 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. (På samma sätt Försäkringsdomstolen Dnr 7041/2010/308 och Dnr 1142/2012/323.)

Försäkringsdomstolen Dnr 1142/2012/323:

Arbetstagaren hade sagts upp på personliga grunder och arbetstagaren hade bestridit uppsägningen. Arbetstagaren och arbetsgivaren hade helt klart varit oense om huruvida det fanns en lagenlig grund för att avsluta anställningsförhållandet. Tvisten avgjordes med ett förlikningsavtal som ingicks cirka fyra månader efter uppsägningen. Arbetsgivaren har medgett att uppsägningsprocessen och uppsägningsgrunderna var bristfälliga. När man gör en bedömning av ärendet som en helhet var det fråga om en ersättning som inte ska periodiseras.

Försäkringsdomstolen Dnr 809/2011/308:

Arbetstagaren hade sagts upp av produktionsorsaker och av ekonomiska orsaker, och arbetstagaren hade bestridit grunden för avslutande av anställningsförhållandet. Den klara tvisten mellan parterna avgjordes genom ett förlikningsavtal som ingåtts på det sätt som föreskrivs i arbetsavtalslagen, mer än ett halvt år efter att anställningsförhållandet hade avslutats. Av den sammanlagda ersättningen utgörs en del av ersättning för förlorade löneförmåner till följd av arbetslöshet och en del av ersättning för immateriell skada. Avdraget till följd av utbetald arbetslöshetsförmån har helt och hållet lämnats ogjort. När ärendet bedöms som en helhet är det fråga om en ersättning som inte ska periodiseras.

Läs närmare i anvisningen om Förfarandet i ett sådant ärende.

Kommunalt tjänsteförhållande och ersättning för ogrundat upphävande av tjänsteförhållandet

Ogrundat upphävande av ett kommunalt tjänsteförhållande och ett statligt tjänsteförhållande skiljer sig delvis från varandra vad följderna beträffar.

En kommunal myndighet (i egenskap av arbetsgivare) kan åläggas att betala ersättning till en kommunal tjänsteinnehavare för ogrundat upphävande av tjänsteförhållandet när en uppsägning eller hävning av tjänsteförhållandet enligt ett lagakraftvunnet beslut har skett utan en lagstadgad grund för uppsägning eller hävning. Det kommunala tjänsteförhållandet fortsätter utan avbrott. (44 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 11.4.2003/304).

Ersättning som ska betalas för ogrundat avslutande av ett tjänsteförhållande kan basera sig på ett lagakraftvunnet domstolsbeslut (förvaltningsdomstol eller HFD), förlikning som fastställts av en domstol, förhandlingar mellan organisationer som representerar parterna eller på ett avtal mellan parterna i tjänsteförhållandet.

Inte heller enligt 44 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare är en ersättning som arbetsgivaren ålagts att betala en ekonomisk förmån som ska periodiseras. En person har rätt till arbetslöshetsförmån trots betalning av ersättning.

En kommunal myndighet är på tjänstens vägnar skyldig att ersätta en tjänsteinnehavare för inkomst för ordinarie arbetstid som hen gått miste om med anledning av att tjänsteförhållandet upphävts i strid med lagen. Från inkomsterna avdras sådana förvärvsinkomster som tjänsteinnehavaren eventuellt haft och som tjänsteinnehavaren inte hade haft om denna hade skött sin tjänst, FPA:s grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, båda i sin helhet (100%) samt sjukdagpenning och moderskapspenning.

Domstolen begär inte uppgifter om de utbetalda förmånsbeloppen från FPA, vilket är fallet när det gäller ett anställningsförhållande, utan den tjänsteinnehavare som ska få ersättning är skyldig att utan dröjsmål för sin arbetsgivare framlägga en tillförlitlig utredning om andra förvärvsinkomster, inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd samt sjukförsäkringsersättningar som tjänsteinnehavaren haft, för att avdrag ska kunna göras. De förvärvsinkomster som en kommunal tjänsteinnehavare haft och beloppet av (bl.a. de av FPA betalda arbetslöshets-) förmånerna avdras helt och hållet (100 %) från en ersättning som utbetalas till tjänsteinnehavaren.

En kommunal myndighet (arbetsgivare) är på tjänstens vägnar skyldig att till FPA utan dröjsmål i sin helhet betala arbetsmarknadsstöd, grunddagpenning eller sjukdagpenning och moderskapspenning som utbetalats till en tjänsteinnehavare. (44 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare).

Statligt tjänsteförhållande och ersättning för ogrundat upphävande av tjänsteförhållandet

Enligt 55 § i statstjänstemannalagen är ett ogrundat upphävande av ett tjänsteförhållande i övrigt reglerat på samma sätt som upphävande av ett kommunalt tjänsteförhållande utan grund, men det finns ingen bestämmelse om att en arbetslöshetsförmån ska dras av från eventuella ersättningar. (55 a § i statstjänstemannalagen).

Om det är fråga om att staten som arbetsgivare har avslutat tjänsteförhållandet utan grund, och det sedan genom ett lagakraftvunnet beslut konstaterats att förfarandet

stått i strid med grunderna i statstjänstemannalagen, fortsätter tjänstemannens tjänsteförhållande utan avbrott. Domstolens beslut räcker också nu som bevis på ogrundat avslutande av tjänsteförhållandet och som ersättningsorsak och en eventuell ersättning periodiseras inte.

Förfarandet skiljer sig från förfarandet i samband med ett anställningsförhållande och ett kommunalt tjänsteförhållande såtillvida att en eventuell arbetslöshetsförmån inte dras av från den ersättning som betalas som ersättning för förlorade inkomster till följd av ogrundat avslutande av statligt tjänsteförhållande. (55 § och 55 a § i statstjänstemannalagen, 19.8.1994/750).

Om en tjänsteman har gått miste om inkomst för ordinarie arbetstid betalas den till tjänstemannen utan dröjsmål efter att den minskats med förvärvsinkomster, sjukdagpenning och moderskapspenning som tjänstemannen erhållit under samma tid. Inget nämns om att en arbetslöshetsförmån är en avdragbar post. Förvärvsinkomster som ska avdras har kunnat uppkomma i andra anställningar eller vara inkomster som tjänstemannen haft som yrkesutövare eller företagare och som tjänstemannen inte hade fått i tjänsten. Utbetalda sjukdagpenningar och moderskapspenningar avdras för motsvarande tid till den del arbetsgivaren har rätt till denna förmån med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen.

1.5.6.4 Penningersättning som betalats från en arbetstidsbank

---

En penningersättning som har utbetalats från en arbetstidsbank inom två månader innan en heltidspermittering började eller under heltidspermitteringen är ett hinder för beviljande av arbetslöshetsförmån för den tid över vilken penningersättningen periodiseras.

Med penningersättning avses en prestation som tagits ut från en arbetstidsbank i pengar och för vilken motsvarande ledig tid inte har tagits ut.

Förutom penninguttag betraktas som penningersättning den del av uttagen ledighet som överskrider den maximala arbetstid som tillämpas i branschen för heltidsanställda arbetstagare. Om t.ex. en arbetstagare vars arbetstid per vecka är 40 timmar har en vecka arbetsbanksledighet och tar ut 60 timmar tid från arbetstidsbanken och motsvarande lön anses lönen för 20 timmar vara penningersättning som ska periodiseras.

Som penningersättning betraktas också ledighet och motsvarande lön när ledighet tas ut för tid då arbetsgivaren inte är skyldig att betala lön. Om en arbetstagare är t.ex. permitterad på heltid, anses ledighet som hen hållit under permitteringsdagarna och motsvarande lön som penningersättning.

Förfarandet vid periodisering av penningersättning

Penningersättning som tagits ut från arbetstidsbanken periodiseras på grundval av dagslönen i det senaste anställningsförhållandet.

Dagslönen fås genom att månadslönen i det senaste anställningsförhållandet divideras med 21,5 och lön som betalats för kortare tid med det kalkylerade antalet arbetsdagar (5 dagar/vecka). Semesterpenning räknas inte med i lönen, inte heller ersättning för uttagen semester. Periodiseringen görs så att den motsvarar fulla arbetslöshetsförmånsdagar, och eventuell avrundning görs nedåt.

Periodiseringen hänförs till permitteringsdagarna enligt permitteringsmeddelandet. Om en arbetstagare arbetar t.ex. varannan vecka och är permitterad varannan vecka, hänförs de dagar som ska periodiseras till permitteringstiden men inte till arbetsveckorna.

Om penningersättning har betalats under permitteringen, kan periodiseringen göras från och med den tidpunkt då penningersättningen betalades.

Om antalet dagar som ska periodiseras är fler än permitteringsdagarna, överförs inte dessa dagar så att de periodiseras under en eventuell ny permittering, om inte penningersättning har lyfts inom två månader från den nya permitteringen.

Periodiseringstiden löper samtidigt som tid utan ersättning eller annat arbetskraftspolitiskt hinder.

1.6 Avgörande

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Tillämpning av förvaltningslagen och skötseln av en annan persons ärenden hos FPA Jäv, Hörande och Meddelande av beslut.

I fråga om handlägningsställe, läs mer om processen gällande utkomstskyddet för arbetslösa under keskitetyt hakemukset.

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Begäran om tilläggsutredning.

När ansökan om arbetslöshetsförmån avgörs ska de administrativa, arbetskraftspolitiska och förmånsspecifika villkoren för avgörandet beaktas.

Enligt **handläggningsgarantin** gällande arbetslöshetsförmåner ska målet vara att alltid fatta ett avgörande senast inom 30 kalenderdagar från det att ansökan inkommit. Ansökningarna om arbetslöshetsförmåner ska emellertid alltid avgöras utan ogrundat dröjsmål och med strävan att nå FPA:s eget mål som är sju dagar.

Om ansökan inte kan avgöras med de uppgifter som framgår av ansökan behövs tilläggsutredningar antingen av den sökande själv eller av andra aktörer, såsom TE-tjänster, arbetsgivaren eller arbetslöshetskassan. Begäran om tilläggsutredning eller begäran om att få t.ex. ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ska göras senast inom 30 dagar från det att ansökan kommit, dock alltid så snart som möjligt.

Handläggningsgarantin förutsätter att ansökan avgörs inom 14 kalenderdagar från det att FPA till sitt förfogande haft de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet, dvs. tilläggsutredningarna har anlänt eller tidsfristen för att lämna in utredningarna har gått ut. Försummelse att iaktta handläggningsgarantin leder inte till sanktioner för FPA. I enskilda fall kan kunden emellertid anföra klagomål över ärendet i syfte att utreda om FPA har iakttagit handläggningstiden enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Mottagare av beslutet

När det gäller arbetslöshetsförmåner är det den förmånssökande som är mottagare av beslutet. Om man beslutar att den sökandes arbetslöshetsförmån eller en del av den ska betalas till en intressebevakare eller ett socialvårdsorgan meddelas ett beslut i ärendet både till den sökande och till intressebevakaren/socialvårdsorganet.

1.7 Utbetalning

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Förskottsinnehållning.

Verkställande av förskottsinnehållningen i samband med arbetslöshetsförmånen.

Bestämmelser om utbetalning av förmånen finns i statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (SrF 1330/2002 1 §).

En arbetslöshetsförmån betalas i perioder i efterskott från det att rätten till förmånen har börjat. Den första betalningsperioden är två veckor och varje därpå följande betalningsperiod är fyra veckor. Mottagaren ska kunna lyfta arbetslöshetsförmånen inom en vecka efter betalningsperiodens utgång.

Arbetslöshetsförmånen betalas snarast möjligt, dock tidigast dagen efter betalningsperiodens utgång. Under längre helger, dvs. påsken och julen, är det möjligt att betala ut arbetslöshetsförmån enligt en avvikande tidtabell.

Arbetslöshetsförmånen betalas i regel till den sökande själv. Under vissa omständigheter kan den också betalas till **någon annan än den sökande**:

- utkomststöd som beviljats i förskott till FPA eller ett välfärdsområde,
- till ett välfärdsområde för att trygga försörjningen eller på basis av klientavgiftslagen,
- barnförhöjningen till FPA för underhållsbidragsskuld, eller
- till en intressebevakare eller intressebevakningsfullmäktig.

Även förmånstagare under 18 år har rätt att själv lyfta sin förmån.

Betalningsadress

Förmånen betalas till det bankkonto som förmånstagaren har meddelat. Om det inte är möjligt att betala in förmånen på ett konto, till exempel om förmånstagaren inte har ett bankkonto, kan förmånen laddas på ett förbetalt kort (prepaid-kort) eller i exceptionella situationer betalas som betalningsanvisning.

Läs

- Utbetalning
- Prepaid-kort

Antalet förmånsdagar per vecka

Antalet arbetslöshetsförmånsdagar samt arbets-, självrisk- och ersättningsdagar per kalendervecka kan sammanlagt uppgå till högst fem. En arbetslöshetsförmån hänförs sig inte till vissa dagar, och därför påverkar t.ex. en söckenhelg som infaller under kalenderveckan inte utbetalningsdagarna för arbetslöshetsförmånen.

- Arbetslöshetsförmånsdagar är dagar för vilka en person har fått antingen full eller jämkad grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd.
- Med arbetslöshetsförmånsdagar jämföras de dagar för vilka arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av ett arbetskraftspolitiskt hinder, såsom tid utan ersättning, samt dagar för vilka personen inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av periodiseringen av en ekonomisk förmån som arbetsgivaren betalar.
- Andra ersättningsdagar som ska räknas in i det maximala antalet per kalendervecka är t.ex. dagar för vilka en person får:
  - sjukdagpenning,
  - moderskapspenning,

- särskild moderskapspenning,
- faderskapspenning,
- föräldradagpenning,
- altemneringsersättning,
- helgdagsersättning och
- ersättning för s.k. Pekkanen-ledighet.

1.7.1 Betalning till någon annan än den sökande

I vissa fall kan en arbetslöshetsförmån betalas till någon annan än den som är berättigad till förmånen.

Arbetslöshetsförmånen kan betalas

- till en intressebevakningsfullmäktig eller intressebevakare,
- till ett välfärdsområde för att trygga försörjningen eller på basis av klientavgiftslagen,
- till ett välfärdsområde eller till FPA mot utkomststöd som beviljats i förskott

Barnförhöjningen kan betalas till FPA för att användas för barnets försörjning under den tid då FPA betalar underhållsstöd till barnet. Läs mer: Underhållsstöd och underhållsbidragsskuld.

En arbetslöshetsförmån som FPA betalat kan inte utmätas.

Förmånen kan betalas till dödsboet efter att den sökande avlidit. En arbetslöshetsförmån kan betalas ända tills en person avlider om kraven är uppfyllda.

Intressebevakare och intressebevakningsfullmäktig

En arbetslöshetsförmån kan betalas till en intressebevakare om en intressebevakare har förordnats för förmånstagaren för att ta hand om hans ekonomiska angelägenheter. Arbetslöshetsförmånen kan också betalas till en intressebevakningsfullmäktig.

Vid avgörandet av ett förmånsärende ska man utreda om en intressebevakare har förordnats för personen och vad förordnandet omfattar.

Läs mer: Intressebevakare

Läs mer: Intressebevakningsfullmakt

Välfärdsområde

Arbetslöshetsförmånen kan betalas till ett välfärdsområde

- för att trygga försörjningen av förmånstagaren eller hans familj.
- om välfärdsområdet har betalat ut grundläggande utkomststöd till kunden i förskott mot en arbetslöshetsförmån.
- som ersättning för klientavgiften om kunden får familje- eller institutionsvård som ordnats av välfärdsområdet.

1.7.1.1 Betalning till välfärdsområdet

Tryggandet av försörjningen

En arbetslöshetsförmån kan på välfärdsområdets begäran och av särskilt vägande skäl betalas tills vidare eller för en viss tid till välfärdsområdet för underhållet av

förmånstagaren, hens familj och barn som hen har att försörja (11 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, (1290/2002)). Med barn som ska försörjas avses de barn för vilka personen i fråga har rätt till barnförhöjning (6 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)).

Förmånen kan betalas till välfärdsområdet helt eller delvis. Om en förmån betalas delvis, ska välfärdsområdet meddela önskat belopp eller önskad bråkdel av förmånen. Kostnadsersättning kan inte betalas till välfärdsområdet.

För varje enskilt fall ska man pröva huruvida den orsak som välfärdsområdet anger kan betraktas som sådant särskilt vägande skäl som avses i 11 kap. 9 § 1 mom..

Framställan om att förmånen ska betalas till välfärdsområdet ska göras skriftligen. För detta ändamål finns en blankett, [EV 241Nr](#). Framställan ska motiveras. Enbart kundens samtycke kan inte vara en grund för utbetalning till välfärdsområdet.

Innan förmånen betalas till välfärdsområdet ska förmånstagaren i allmänhet höras.

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Tillämpning av förvaltningslagen och skötseln av en annan persons ärenden hos FPA, Hörande.

Om välfärdsområdets betalningsyrkande lämnas in tillsammans med kundens samtycke till att förmånen betalas till välfärdsområdet kan man vid FPA bedöma betydelsen av samtycket med tanke på hörande av kunden. Utifrån en bedömning från fall till fall kan kunden höras per telefon eller skriftligen.

Man kan i vissa fall avstå från hörandet om det framstår som uppenbart onödigt. Hörandet är uppenbart onödigt åtminstone i sådana situationer, där samtycket är nytt och så entydigt till innehållet att man inte kan förvänta sig att ett separat hörande tillför något nytt i ärendet.

Om ett välfärdsområde framställer en begäran om utbetalning av en förmån eller en del av den och nästa betalningsperiod går till utbetalning under hörandeprocessen med förmånstagaren, kan FPA enligt 11 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa temporärt avbryta utbetalningen eller minska beloppet enligt välfärdsområdets krav. Förmånstagaren ska omedelbart underrättas om ett avbrott eller en minskning. Beslut om eventuell betalning till välfärdsområdet ska fattas utan dröjsmål. Genom ett temporärt avbrott eller en minskning förhindrar man en eventuell felaktig utbetalning till kunden.

Användning av välfärdsområdets förmedlingskonto vid utbetalning av förmåner till kunden

Om kunden själv anger välfärdsområdets förmedlingskonto som sitt kontonummer betalas förmånen till det konto som kunden angett. Kunden kan när som helst meddela ett nytt kontonummer och därför betalas förmånen in på det konto kunden angett.

Om däremot välfärdsområdet meddelar att kundens förmån ska betalas på förmedlingskontot måste man i varje enskilt fall överväga enligt anvisningarna ovan om det finns något särskilt vägande skäl för att betala in förmånen på förmedlingskontot för att den ska kunna användas för kundens försörjning med stöd av 11 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Användning av Virho-konto vid utbetalning av förmåner till kunden

En del välfärdsområden har tagit i bruk programvaran Virho och börjat sköta kundernas penningaffärer där. Ett Virhokonto ersätter förmedlingskontona i de välfärdsområden där programvaran har tagits i bruk. Läs mer om registrering av betalningsyrkanden i de tekniska anvisningarna:maksuvaatimuksen rekisteröinti.

I varje enskilt fall ska man överväga om det finns särskilt vägande skäl för att betala in förmånen på välfärdsområdets förmedlingskonto eller ett Virho-konto för kundens försörjning med stöd av 11 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Kunden ska höras i ärendet.

Läs: Registrering av ett Virho-konto.

Om kunden redan har välfärdsområdets betalningsyrkande och välfärdsområdet skickar ett nytt yrkande om att förmånen ska betalas till ett Virhokonto ska du kontakta välfärdsområdet. Kom om överens med välfärdsområdets handläggare om vilken av betalningsyrkandena som gäller och handla enligt det yrkande som gäller.

Betalning till välfärdsområdet för tid i institutions- eller familjevård

Ett välfärdsområde kan uppbära de arbetslöshetsförmåner som ska betalas till en person med stöd av 14 § i klientavgiftslagen om institutions- eller familjevård har anordnats för personen i fråga. Välfärdsområdet kan lyfta förmånen endast för den tid institutions- eller familjevården varar.

Välfärdsområdet ska göra en anmälan om uppbärande av förmånen på blankett [EV255r](#).

Avgöranden av besvärsinstanserna för utkomstskyddsärenden

Besvärsinstanserna har gjort en snäv tolkning av särskilt vägande skäl. Tidigare har enbart t.ex. ett asocialt levnadssätt eller oförmåga att sköta sin ekonomi inte ansetts vara ett särskilt vägande skäl. Besvärsinstanserna har i sina avgöranden preciserat villkoren för särskilt vägande skäl enligt följande:

Arbetslöshetsnämndens beslut 1514/13/T

I ärendet har presenterats A:s samtycke till betalning till förmedlingskonto med tryggnad av boendet och förebyggande av bostadslöshet som motivering. Med beaktande av de utredningar som presenterats över A:s ekonomiska och sociala helhetssituation, såsom familjelöshet och hotet om bostadslöshet samt det samtycke A givit, ansåg nämnden att ett sådant särskilt vägande skäl som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har presenterats för betalning av arbetslöshetsförmån till det kommunala organet. (Av ärendet framgår att A bor på ett internat, att långsiktigt arbete har utförts för att grunda ett förmedlingskonto och att bostadslöshet hade bedömts leda till utslagning och hälsoproblem).

Arbetslöshetsnämndens beslut 1707/13/T

Samkommunen hade yrkat att arbetslöshetsförmånen i enlighet med H:s samtycke skulle betalas till kommunens förmedlingskonto. I ärendet har klarlagts att H inte själv klarar av att sköta sina boendeutgifter. Hyresvärden har inlett

vräkning på grund av obetalda hyror. H har också själv önskat att förmånen betalas till samkommunens konto. Med beaktande av faktorerna ovan har besvärnämnden för utkomstskyddsärenden ansett att särskilt vägande skäl talar för att arbetsmarknadsstödet betalas till socialvårdsorganet. Avgörandet har i synnerhet påverkats av personens eget samtycke och den hotande bostadslösheten. (Av fallet framgår att kunden har fått rikligt med hjälp och stöd och trots det upprepat hotats av vräkning, utan att med egna insatser förmå förhindra detta.)

Arbetslöshetsnämndens beslut 1004/85/144

Behov av utkomststöd på grund av missbruk av berusningsmedel och försummelse att betala underhåll för barn som ska försörjas kunde betraktas som särskilt vägande skäl för att betala arbetslöshetsdagpenningen till socialnämnden för underhåll av P och dennes familj.

Arbetslöshetsnämndens beslut 357/85/1002

Den dagpenning som beviljats K hade man på grund av K:s asociala livsstil beslutat betala till socialnämnden för att enligt dess förslag använda dagpenningen för K:s försörjning. Arbetslöshetsnämnden ansåg att inga särskilda skäl hade företetts för att betala dagpenningen till socialnämnden. Dagpenningen måste betalas till K.

Försäkringsdomstolens beslut 19.1.2006/7747:2004

Försäkringsdomstolen har ansett att omhändertagande av ett barn är ett sådant särskilt vägande skäl som avses i 11 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa för betalning av en arbetslöshetsförmåns barnförhöjning till kommunen i sådana fall då kommunen helt svarar för kostnaderna för omhändertagandet.

A:s fyra barn under 18 år hade omhändertagits och placerats på kommunens bekostnad. A hade i praktiken inte deltagit i försörjningen av sina barn under omhändertagandet, utan kommunens grundtrygghetsnämnd hade i sin helhet ansvarat för de kostnader som barnen förorsakade. Med hänsyn till detta måste betalningen av barnförhöjningen till vård- och grundtrygghetsnämnden betraktas som skälig och överensstämmande med lagens syfte. Försäkringsdomstolen ansåg att det fanns särskilt vägande skäl för betalningen av barnförhöjningen till A:s arbetslöshetsdagpenning till kommunens grundtrygghetsnämnd.

SAMU 2759/23/38

Helsingfors stad hade gjort en framställan om att arbetsmarknadsstödet skulle betalas till kommunen. Enligt framställan var målet att trygga kundens boende och elförsörjning, förhindra att hyresskulden ökar och betala av på hyresskulden samt göra det möjligt för kunden att ha tillräckliga medel för hela månaden. Kunden var inte själv villig att betala hyran eller göra upp en betalningsplan. I framställan hänvisades också till att husläkaren hade konstaterat att kunden hade kroniska och allvarliga psykiska problem. Enligt framställan blir kunden bostadslös om förmedlingskontot inte inrättas och om inte betalningen av hyran och amorteringsraterna inleds. I framställan konstaterades det vidare att kunden bor i en bostad som är för dyr och att hen får stöd av socialväsendet med betalningsförbindelser till livsmedelsbutiken på grund av kostnaderna för amortering av hyresskulden. SAMU konstaterade att lagstiftaren avsiktligt har fastställt en hög kravnivå för utbetalning av arbetsmarknadsstöd till andra sökande än de som är berättigade till det. Enligt avgörandet har detta konstaterats också i rättspraxis och den sökandes ovilja att betala hyra, den sökandes användning av pengar, omständigheter som hänför sig till den sökandes hälsotillstånd eller hotande bostadslöshet som framförts i ärendet kunde inte anses vara sådana särskilt vägande

skäl som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som gör det möjligt att betala arbetslöshetsförmånen till välfärdsområdet.

1.7.1.2 Utkomststöd som beviljats i förskott till FPA eller ett välfärdsområde

---

Retroaktiv arbetslöshetsförmån kan betalas till FPA eller ett välfärdsområde, om utkomststöd har beviljats mot emotsedd arbetslöshetsförmån.

Om kundens arbetslöshetsförmån ännu inte har avgjorts och kunden får ett beslut om grundläggande utkomststöd gör handläggaren av utkomststödet upp en kvittningsbegäran som gäller kundens arbetslöshetsförmån som antingen är under handläggning eller emotsedd. Ett välfärdsområde kan ta ut en arbetslöshetsförmån som skulle betalas till kunden, om välfärdsområdet har betalat kompletterande eller förebyggande utkomststöd till kunden i fråga.

Fordringen kan drivas in endast till den del som den hänför sig till samma tid som utkomststödet har betalats för. Löpande arbetslöshetsförmåner kan inte drivas in och användas för kvittning av utkomststödet.

Arbetslöshetsförmånen kan kvittas eller drivas in från den dag då arbetslöshetsförmånen hade kunnat betalas till den sökande själv, under förutsättning att utkomststöd har betalats ut för samma tid. Arbetslöshetsförmånen kan drivas in eller kvittas fram till den dag då utkomststöd har betalats vid den tidpunkt då beslutet om arbetslöshetsförmån meddelades.

Utkomststöd som beviljats eller utanordnats efter att beslutet om arbetslöshetsförmån har meddelats är inte utkomststöd som betalats mot en emotsedd förmån och berättigar således inte till kvittning av arbetslöshetsförmån. Eftersom FPA på basis av betalningsyrkandet från välfärdsområdet emellertid inte känner till hur länge förebyggande eller kompletterande utkomststöd hunnit betalas ut då arbetslöshetsförmånsbeslutet meddelades, betalar FPA ut arbetslöshetsförmånen till utgången av den tid som betalningsyrkandet avser, ifall inte yrkandet slopas före det. Välfärdsområdet förutsätts vid behov slopa betalningsyrkandet från den dag från vilken det inte längre finns förutsättningar för utbetalning av arbetslöshetsförmån.

Kostnadsersättning kan inte betalas till välfärdsområdet.

Läs exemplen: Utkomststöd som beviljats i förskott

Betalningsyrkande från välfärdsområdet

En förmån kan betalas till ett välfärdsområde endast om välfärdsområdet har meddelat sitt yrkande minst två veckor innan förmånen ska betalas ut. Välfärdsområdet ska meddela FPA sitt yrkande skriftligt. I meddelandet ska anges de tider för vilka utkomststöd har betalats.

Betalning till en flyktingförläggning

Förläggningarna betalar mottagnings- och brukspenning till de asylsökande. Om förläggningen har betalat en mottagnings- eller brukspenning i förskott till invandraren mot emotsedd arbetslöshetsförmån, kan arbetslöshetsförmånen med stöd av 23 § i lagen om utkomststöd, till den del den motsvarar förskottet, betalas till förläggningen på dess begäran (23 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd).

1.8 Efter avgörandet

Mottagaren av en arbetslöshetsförmån har **anmälningsskyldighet** om det sker förändringar i hans omständigheter (t.ex. inkomster eller arbete).

Om det sker en förändring i arbetslöshetsförmånstagarens omständigheter **kontrolleras** det om förändringen har någon inverkan på beloppet av arbetslöshetsförmånen. Det kan t.ex. vara fråga om en förändring i

- familjeförhållandena,
- arbetsinkomster eller andra förvärvsinkomster,
- sociala förmåner eller
- inkomsterna som ska beaktas vid behovsprövning för en person som får arbetsmarknadsstöd eller i föräldrarnas inkomster.

En arbetslöshetsförmån **dras in** när rätten till förmånen upphör t.ex. på grund av TE-tjänsternas arbetskraftspolitiska utlåtande eller för att maximitiden för utbetalning av grunddagpenning har uppnåtts. Det kan också dras in på förmånstagarens egen begäran.

Läs mer om granskning och indragning: Processen vid arbetslöshetsförmåner.

Ett beslut om arbetslöshetsförmån kan vara felaktigt, och i så fall kan beslutet **rättas** till kundens fördel eller nackdel.

I samband med justering eller rättelse kan det emellertid hända att arbetslöshetsförmånen **betalas till ett för stort belopp** t.ex. på grund av ett retroaktivt arbetskraftspolitiskt utlåtande eller för att inkomst som jämkas har beaktats felaktigt. Det felaktigt utbetalda beloppet **återkrävs av förmånstagaren** eller i vissa situationer där det är fråga om andra förmåner som beviljats retroaktivt kan **regressförfarande** tillämpas.

I vissa situationer kan utbetalningen av en arbetslöshetsförmån tillfälligt **avbrytas eller dess belopp minskas** utan beslut. Vanligtvis tillämpas tillfälligt avbrott i utbetalningen när TE-tjänster t.ex. utreder kundens vägran att ta emot ett arbete. I sådana situationer kan följden för kunden bli tid utan ersättning, alltså karens, vilket innebär att rätten till arbetslöshetsförmån upphör. Mottagaren ska ändå underrättas omedelbart om att betalningen avbryts eller att förmånsbeloppet sänks. Ett överklagbart beslut meddelas efter att ett arbetskraftspolitiskt utlåtande eller någon annan utredning som behövs för beslutet har anlänt till FPA. Läs mer om processen under jämkad arbetslöshetsförmån.

Kunden **kan** söka ändring i arbetslöshetsförmånsbeslutet hos besvärsnämnden för social trygghet. I dess beslut kan ändring sökas hos försäkringsdomstolen. Om beslutet baserar sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ber FPA ett utlåtande om besvärshandling av TE-tjänster.

1.8.1 Anmälningsskyldighet

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån är skyldig att lämna FPA alla nödvändiga uppgifter som behövs för beviljande och betalning av förmånen.

Dessutom ska förmånstagaren utan dröjsmål meddela FPA om en sådan förändring i hans förhållanden som kan inverka på förmånsbeloppet eller utbetalningen av förmånen.

Sådana förändringar som ska anmälas är till exempel om man börjar arbeta, om man får lön, företagsverksamhet eller studier. Följande ändringar i förhållandena kan komma att beaktas:

- medlemskap i en arbetslöshetskassa;
- att en person är arbetssökande och att hen inte längre söker arbete;
- fortsatt arbetslöshet;
- anställning, tjänsteförhållande, eget arbete eller företagsverksamhet som inletts eller upphört;
- lön eller annat vederlag från anställning, tjänsteförhållande, eget arbete och företagsverksamhet;
- ekonomisk förmån eller ersättning på grundval av anställningsförhållande, tjänsteförhållande, eget arbete eller företagsverksamhet;
- beviljat avgångsbidrag;
- arbetstid som använts för arbetet;
- inkomst från försäljning av företag eller företagstillgångar i samband med nedläggning av företagsverksamhet eller företagstillgångar som tagits i privat bruk;
- avslutande av sysselsättningsfrämjande service;
- ersättning för inkomstbortfall i enlighet med trafikförsäkring eller olycksfallsförsäkring eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst;
- en social förmån som erhållits eller ansökts om i Finland och utomlands, inbegripet stöd för hemvård som maken eller sambon får och tilläggspension som arbetsgivaren ordnar och som är bättre än minimivillkoren enligt lagen om pension för arbetstagare;
- beviljad eller avslagen lönegaranti;
- barn som den sökande försörjer;
- andra liknande förändringar i omständigheterna;
- de dagar då mottagaren av arbetslöshetsförmån har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än utbildning eller studier; samt
- inledande av militärtjänst, civiltjänst eller avtjänande av fängelsestraff, intagning för sjukhusvård eller annan därmed jämförbar institutionsvård samt andra förändringar som kan jämföras med dessa.

Dessutom ska **den som har arbetsmarknadsstöd** anmäla följande uppgifter som gäller den sökande själv och familjen samt förändringar i dessa uppgifter till FPA:

- egna kapitalinkomster;
- föräldrarnas eller föräldrarnas inkomster om personen i fråga bor i föräldrarnas hushåll;
- förändringar i familjeförhållandena och bostadsförhållandena, samt
- andra liknande förändringar i omständigheterna.

1.8.2 Rättelse och undanröjande av beslut

Gemensam anvisning för alla förmåner om rättelse och undanröjande av beslut.

Hindrande eller minskande förmån som beviljats retroaktivt

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa kan FPA utan undanröjande av beslut eller samtycke av en part avgöra ärendet på nytt om den som får arbetslöshetsförmån, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån eller ersättning som hindrar utbetalning av arbetslöshetsförmån eller minskar arbetslöshetsförmånens belopp.

Ärendet kan avgöras på nytt utan sökandens samtycke eller utan förfarande för undanröjande av beslut också när partnern till den som har en arbetslöshetsförmån retroaktivt beviljats stöd för hemvård av barn.

Förmåner som hindrar beviljande av arbetslöshetsförmåner är

- sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning
- sjukpension och rehabiliteringsstöd enligt folkpensionslagen samt förmåner som betalas på grund av full arbetsförmåga enligt andra lagar
- övriga arbetslöshetsförmåner
- ålderspension eller förtida ålderspension
- arbetslivspension
- graviditetspenning, särskild graviditetspenning, föräldrapenning och specialvårdspenning
- avträdelsestöd för lantbrukare
- rehabiliteringspenning
- ersättning för inkomstbortfall som betalas med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller militärskadelagen
- anpassningsbidrag för riksdagsledamöter.

Övriga lagstadgade förmåner är förmåner som minskar arbetslöshetsförmånens belopp, om de inte har föreskrivits som prioriterade. Från arbetslöshetsförmånen kan också dras av det stöd för hemvård av barn som förmånstagarens partner har får.

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Ett ärende kan avgöras på nytt utan den sökandes samtycke eller utan förfarande för undanröjande av beslut i det fall att den sökande har meddelat att hen deltagit i sysselsättningsfrämjande service trots att hen de facto varit frånvarande från servicen. Då utbetalningen av en förmån utan grund beror på felaktiga uppgifter som den sökande själv lämnat behöver den sökandes samtycke inte inhämtas för rättelse av ärendet och det behöver inte göras någon framställan om undanröjande av beslutet. Det här gäller också för uppgifter som kunden har gett på korrekt sätt. Sådana ändringar under arbetslöshetstiden som kunden själv har anmält på blankett TT 2r rättas inte, utan det fattas justeringsbeslut om dem.

1.8.3 Felaktig utbetalning

Om en arbetslöshetsförmån har betalats utan grund eller till ett för stort belopp ska den felaktigt utbetalda förmånen återkrävas. En felaktig utbetalning av arbetslöshetsförmån kan uppstå till exempel

- på grund av ett retroaktivt arbetskraftspolitiskt utlåtande om att hinder föreligger, varvid personen i fråga inte alls har rätt till arbetslöshetsförmån
- på grund av att en inkomst beaktats fel vid jämkning, vilket innebär att förmånen betalats med ett för stort belopp.

Utgångspunkten är att en arbetslöshetsförmån som betalats utan grund ska återkrävas.

1.8.4 Återkrav

Gemensam anvisning för alla förmåner om återkrav.

Regressförfarande

Om återkravet beror på att den arbetssökande har beviljats en pension eller annan förmån retroaktivt, kan en arbetslöshetsförmån som betalats utan grund drivas in direkt från en annan förmån som beviljats retroaktivt. Detta kallas för regressförfarande och den gäller vissa lagstadgade förmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Regressförfarandet kan tillämpas endast på följande förmåner:

- folkpension
- barnförhöjning enligt folkpensionslagen
- garantipension eller pension på basis av anställnings- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet
- avträdelsestöd
- dagpenning enligt sjukförsäkringslagen
- rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning
- dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar
- dagpenning enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar
- olycksfallspension
- inkomstrelaterad dagpenning
- grunddagpenning
- arbetsmarknadsstöd.

Regressförfarandet gäller endast för ovannämnda förmåner och en arbetslöshetsförmån kan inte regressindrivas från andra förmåner. På en ersättning enligt t.ex. trafikförsäkringslagen kan regressförfarandet inte tillämpas.

Om den arbetssökande har fått en arbetslöshetsförmån för samma tid som hen retroaktivt har beviljats någon av ovannämnda förmåner, indrivs den arbetslöshetsförmån som betalats utan grund från en annan förmån som beviljats retroaktivt. Också överbetald kostnadsersättning kan indrivs från en förmån som betalas retroaktivt.

Läs om förfarandet vid behandlingen av indrivningsärenden: Regressprocessen inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Om det belopp som ska indrivs eller återbetalas är under 5 euro, görs ingen indrivning.

Regressindrivning från utlandet

Enligt lagstiftningen är regressindrivning från en förmån som beviljats i ett EU-/EES-land under vissa villkor också möjlig. Enligt punkt 1 i artikel 72 i tillämpningsförordningen (987/2009) kan en grundlöst utbetald förmån regressindrivas från en förmån som betalats retroaktivt från ett annat avtalsland, om det är möjligt enligt den nationella lagstiftningen i de båda länderna.

Vad gäller arbetslöshetsförmåner möjliggör lagen om utkomstskydd för arbetslösa ett regressförfarande i samband med de förmåner som räknas upp i 11 kap. 14 § i nämnda lag. Om en regressindrivning av förmånen i fråga är möjlig också enligt den nationella lagstiftningen i det medlemsland som beviljat den retroaktiva förmånen, är ett regressförfarande mellan länderna således i princip möjligt. Sverige har emellertid

tolkat den egna lagstiftningen så att en regressindrivning från de förmåner som Sverige betalar inte är möjlig.

I praktiken kommer ett regressförfarande i fråga närmast när det gäller en pension som ett annat avtalsland har beviljat retroaktivt. Då vänder sig Pensionsskyddscentralen (PSC) till FPA och frågar vilken förmån FPA har betalat för mycket av, för vilken tid och hur mycket. Med ledning av detta kan FPA framställa ett regressyrkande till PSC som antecknar detta i pensionsansökan som sänds till ett annat land. Institutionen i det andra landet betalar den retroaktiva pensionen till PSC som till FPA betalar det belopp som uppgavs i yrkandet.

FPA får i regel inte uppgift om andra retroaktiva förmåner som beviljats från utlandet än pensioner och därför blir ett regressförfarande i praktiken aktuellt endast via PSC och endast för pensioner.

Efter regressindrivning

Om hela det överbetalda beloppet inte kan drivas in genom regress ska ärendet behandlas som normalt återkrav. Innan ett återkravsbeslut meddelas ska man som vanligt överväga om det finns grunder för att avstå från eller göra ett skäligare återkrav. Läs mer under Åtgärder efter regressindrivning.

Om kunden har beviljats pension retroaktivt på grund av arbetsförmåga och beloppet av arbetslöshetsförmån och eventuell kostnadsersättning är större än den pension som individs genom regress avstår man från att återkräva arbetslöshetsförmånen som betalats med för stort belopp. Pensioner som beviljats på grund av arbetsförmåga är bl.a. sjukpension, rehabiliteringsstöd och pensioner enligt olycksfallsförsäkringslagstiftningen, såsom olycksfallspension som beviljats med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring, olycksfallspension som beviljats med stöd av lagen om olycksfall i militärtjänst och invalidpension som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen.

Tillämpningen av detta förfarande förutsätter alltid att FPA har kunnat driva in pension genom regress. Om regressindrivningen inte alls har lyckats ska inte heller eftergift tillämpas. Då återkrävs det felaktigt utbetalda beloppet enligt normalt förfarande. Innan ett återkravsbeslut meddelas ska man på vanligt sätt överväga om det finns grunder för att avstå från eller göra ett skäligare återkrav. Skälighetsbedömningen ska riktas mot den del av den felaktiga utbetalningen som överstiger beloppet av den retroaktiva pensionen.

Om FPA:s regressindrivning lyckas bara för en del av den tid som det felaktiga beloppet utbetalats kan eftergift av återkrav endast riktas mot den tid som den retroaktiva pensionen har kunnat regressindrivas. Om en person åter har beviljats t.ex. arbetspension och folkpension och man kunnat regressindriva endast folkpensionen, behöver man inte tillämpa undantagsregeln på arbetspensionen. För arbetspensionens del kan återkravet genomföras på normalt sätt, men man måste komma ihåg att göra en skälighetsbedömning när det gäller den del av den felaktiga utbetalningen som överstiger beloppet av den retroaktiva pensionen.

Läs exemplen Efter regressen.

1.8.5 Sökande av ändring

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Sökande av ändring.

Man kan inte överklaga ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som getts av TE-tjänster, utan en besvärsskrift kan lämnas in i fråga om ett beslut som fattats på basis av utlåtandet. Om det överklagade beslutet har grundat sig på ett utlåtande ber FPA ett utlåtande om besvärssärendet av TE-tjänster. TE-tjänster utreder om de kan rätta det utlåtande som överklagats. Om TE-tjänster inte rättar utlåtandet, förmedlar FPA besvärssärendet vidare till besvärsnämnden för behandling.

Besvärsskriften ska skickas till besvärinstansen inom 30 dagar från besvärstidens utgång. Tidsgränsen är undantagsvis 60 dagar om det är nödvändigt för inhämtande av tilläggsutredning. Begäran om utlåtande av TE-tjänster utgör dock inte en sådan tilläggsutredning som skulle förlänga 30-dagarsfristen.

Läs mer: Processen för sökande av ändring

1.8.6 Bidragsfusk

Anvisning som är gemensam för alla förmåner, Bidragsfusk.